

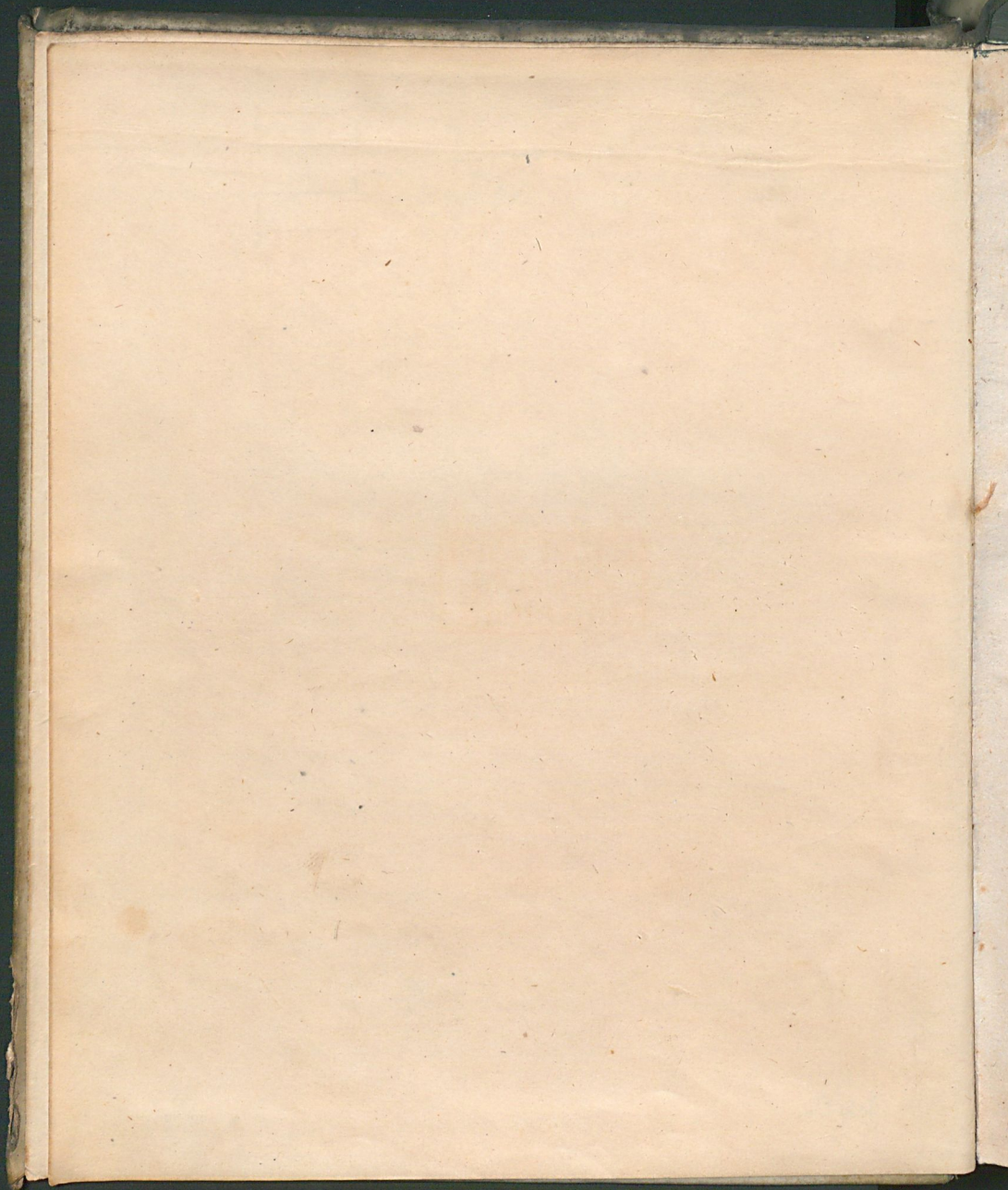
31479

-ms/

ms/ir . Col.

nc

Nga. 29.

an 69

TRACTATVVM
TALMVDI-
CORVM
SEX

- I. זבחים i.e. DE SACRIFICIIS.
- II. ברכות i.e. DE BENEDICTIONIBUS.
- III. נדרים i.e. DE VOTIS.
- IV. נזיר i.e. DE NASIRÆIS.
- V. שבועות i.e. DE JURAMENTIS.
- VI. כיתות i.e. DE EXCISIONIBUS.

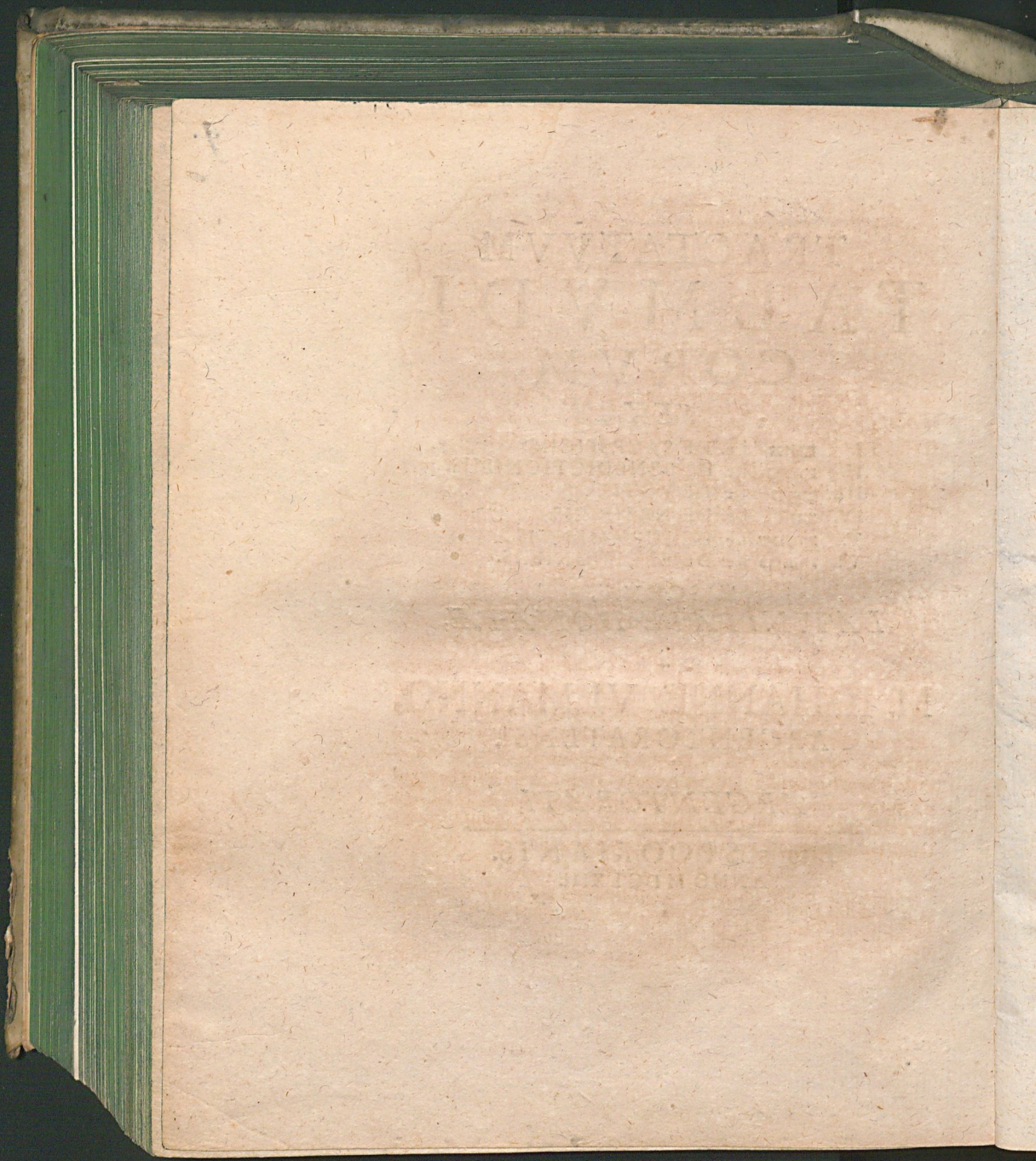
MISCHNÆ,
LATINITATE DONATÆ,

M. IOHANNE VLMANNO,
ARGENTORATENSI.

ARGENTORATI,

Literis SPOORIANIS.
ANNO MDCLXIII.

משנור

מסכת זבחים

Id est

TRACTATUS TALMUDICI
DE SACRIFICIIS,
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

Mnia Sacrificia, quæ mactantur alio quam suo titulo, legitima tamen sunt; nisi quod Dominorum suorum debito non satisfaciunt: Excepto (quod tum legitimum non est) Paschate, & sacrificio pro peccato: Paschate quidem, suo tempore (h.e. Paschali;) Sacrificio autem pro peccato, omni tempore. Rabbi Elieser dicit; etiam sacrificio pro reatu (excepto:) Paschate quidem, tempore suo; sacrificio autem pro peccato & pro reatu, omni tempore. Dixit enim R. Elieser; sicut sacrificium pro peccato offertur pro peccato: sic sacrificium pro reatu offertur pro peccato. Jam verò quomodo se habet sacrificium pro peccato? reprobum est, si alieno quam suo nomine (mactatur.) Ergo etiam sacrificium pro reatu reprobum est, si alio quam suo nomine.

Mischna II.

Iose ben Chunai dicit; quæ mactantur titulo Paschatis, aut titulo sacrificii pro peccato, reprobæ sunt. Simeon frater Asariæ dicit; quæ quis mactat titulo illis excellentiore, legitima sunt: quæ verò

A

titu-

2.

titulo illis ignobiliore, reprobata. Quomodo? Si quis mactaverit sancta sanctorum titulo sanctorum simplicium, reprobata sunt. At si quis mactaverit sancta simplicia titulo sanctorum sanctorum, legitima sunt. Sic si quis mactaverit primogenitum & decimas titulo pacificorum, legitima sunt. Sin mactaverit pacifica titulo primogeniti, aut titulo decimarum, reprobata sunt.

Mischna III.

Si mactent Pascha mane diei decimi quarti (mensis Nisan) alio quam suo titulo, Rabbi Jehoschea legitimum pronuntiat, quasi mactatum esset decimo tertio. At filius Bathira reprobatur, quasi mactatum esset inter vespere (diei decimi quarti.) Dixit quidem Simeon filius Asai; traditum accepi ego ex ore Septuaginta duorum seniorum, eo die, quo praefecerunt R. Eleasarem filium Asariae Synagogae, quod quaecunque sacrificia comedenda mactentur alio quam suo titulo, sunt legitima; nisi quod non satisfaciant debito Dominorum: Excepto Paschate & sacrificio pro peccato: nec addidit filius Asai quicquam praeter holocaustum. Sed tamen non confenserunt ei Sapientes.

Mischna IV.

Si quis Pascha aut sacrificium pro peccato mactaverit alio quam suo titulo: (aut) exceperit (sanguinem,) & asportaverit, & sparserit alio quam suo titulo: aut suo titulo simulque alio quam suo titulo: aut alio quam suo titulo, & simul suo titulo; reprobata sunt. Quomodo suo titulo & simul alio quam suo titulo? (ex. gr.) Si titulo Paschatis & titulo pacificorum. (Quomodo) alio quam suo titulo & simul suo titulo? (e. g.) Si nomine pacificorum & simul nomine Paschatis. Nam sacrificium fit reprobum quatuor de causis: Per mactationem, & per exceptionem (sanguinis,) & per asportationem, & per effusionem. Rabbi Schimeon legitimum pronuntiat in asportatione. Dicebat enim R. Schimeon, non potest fieri (sacrificium) sine mactatione, aut sine exceptione (sanguinis,) aut sine effusione: Potest autem fieri sine asportatione, si quis mactet nimirum ad latus altaris, & effundat. R. Eliezer dicit, si quis asportat in locum, quo asportari debet, cogitatio reprobam reddere potest: Sin in locum, quo asportari non debet, cogitatio reprobam reddere non potest.

CAP.

3.
CAP. II.

Mischna I.

Quoruncunque sacrificiorum sanguinem excepit laicus, lugens, lavandus eodem die, destitutus vestibus (competentibus,) destitutus expiatione, is qui non lavit manus & pedes, præputiatus, immundus, sedens, stans super vasis, aut super bestia, aut super pedibus proximi sui, reprobæ sunt. Si quis excipit (sanguinem) sinistra, reprobum est. Rabbi Simeon quidem legitimum pronuntiat. Si effunditur (sanguis) super pavementum, & eum quis colligit, reprobum est. Si quis effundit illum super cliyum non è regione fundamenti (altaris,) (aut) si quis effundit sursum (sanguines,) qui debent effundi deorsum; (aut) deorsum, qui debent effundi sursum; (aut) foris, qui debent effundi intus; (aut) intus, qui debent effundi foris, reprobum est, non tamen in eo est reatus excisionis.

Mischna II.

Si quis mactat sacrificium, ut effundat sanguinem ejus foris; aut partem sanguinis ejus foris: (item) ad adolendum adipem ejus foris, aut partem adipum ejus foris: (item) ad comedendum carnem ejus foris, aut instar olivæ de carne ejus foris: (item) ad comedendum instar olivæ de cute caudæ foris: reprobum est, non tamen in eo est reatus excisionis. (Sin) ad aspergendum sanguinem ejus postridie, aut partem sanguinis ejus postridie: (item) ad adolendum adipem ejus postridie, aut partem adipum ejus postridie: (item) ad comedendum carnem ejus postridie, aut instar olivæ de carne ejus postridie, aut instar olivæ de cute caudæ postridie, abominatio est, & fiunt rei super eo excisionis.

Mischna III.

Regula hæc esto. Si quis mactat, aut excipit, aut asportat, aut aspergit ad comedendum rem, quæ solet comedi, aut adolendum rem, quæ solet adoleri, extra locum suum: reprobum est (sacrificium,) non tamen est in eo reatus excisionis. Sin extra tempus suum: abominatio est, & rei fiunt super eo excisionis. Si quidem offerat id, quod solvit juxta præceptum suum.

Mischna IV.

Quomodo offert quis id, quod solvit juxta præceptum suum? si quis mactat cum silentio, excipit autem & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem & asportat, & aspergit cum silentio; aut si quis mactat, excipit, & asportat, & aspergit extra tempus suum: hic est, qui offert id, quod solvit juxta præceptum suum. Quomodo autem quis non offert id, quod solvit juxta præceptum suum? si quis mactat extra locum suum, excipit autem, & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem & asportat, & aspergit extra locum suum; aut si quis mactat, excipit, & asportat, & aspergit extra locum suum: (item) si quis mactat Pascha & sacrificium pro peccato alio quam suo titulo, excipit autem, & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem, & asportat, & aspergit alio quam suo titulo; aut si quis mactat, excipit & asportat, & aspergit alio quam suo titulo: Hic est, qui non offert id, quod solvit juxta præceptum suum.

Mischna V.

(Si quis mactat) ad comedendum instar olivæ foris, & instar olivæ postridie; (aut) instar olivæ postridie, & instar olivæ foris; (aut) instar dimidiæ olivæ foris, & instar dimidiæ olivæ postridie; (aut) instar dimidiæ olivæ postridie, & instar dimidiæ olivæ foris: reprobum est, non tamen est in eo reatus excisionis. Dixit Rabbi Juda: Hæc esto Regula, si cogitatio temporis prævenit cogitationem loci, abominatio est, & rei fiunt super eo excisionis: Sin cogitatio loci prævenit cogitationem temporis, est abominatio quidem, sed non est in eo reatus excisionis. Sed sapientes dicunt, utrumque est abominatio, & in neutro tamen reatus excisionis. (Si quis mactat) ad comedendum instar dimidiæ olivæ, & ad adolendum instar dimidiæ olivæ; legitimum est. Nam comestio & adolitio non conjunguntur.

CAP. III.

Mischna I.

Omnium reproborum, qui mactant, mactatio bona est, quia mactatio legitima est per peregrinos, mulieres, servos, atque impuros, etiam

etiam in sanctis sanctorum, modo non tetigerint immundi carnem: propterea iidem vitiosum reddere possunt per cogitationem. Et quandoque aliquis sumserit sanguinem extra certum ejus tempus, ac extra locum ejus: tum si superest sanguis animæ, denuò excipiat, qui legitimus est.

Mischna II.

Si quis acceperit legitimus, de deroque illegitimo, tunc hic restituat legitimo. Si quis acceperit dexteram, & posuerit in sinistram, reponat in dextram. Si quis exceperit in vase sancto, & posuerit in vas commune, refundat in vas sanctum. Si effusus (sanguis) fuerit ex vase super pavementum, & collegerit quis eum, rectus est; (aut) effuderit quis illum super clivum, qui non est oppositus fundamento: (aut) asperferit eos, qui aspergi debent deorsum, sursum; aut qui aspergi debent sursum, deorsum; aut qui aspergi debent intrinsecus, extrinsecus; aut qui aspergi debent extrinsecus, intrinsecus: tum si superest sanguis animæ, denuò excipiat, qui est legitimus.

Mischna III.

Si quis maculat sacrificium ad edendum id, quod non solet edi, & ad adolendum id, quod non solet adoleri, rectum est. Rabbi Elieser illegitimum existimat. Si ad edendum aliquid, quod comedi solet, atque ad adolendum quid, quod solet adoleri, minus quam sicut oliva, rectum est. Si ad edendum sicut dimidium olivæ, & ad adolendum sicut dimidium olivæ, rectum; quia comestio & adolitio non conjunguntur (in unum.)

Mischna IV.

Si quis maculat sacrificium, ut manducet sicut olivam de cute, de jusculento, de decocto crasso, de carne mortuâ, de ossibus, de nervis, de unguis scissis, de cornibus, extra certum tempus suum, aut extra locum suum, ei rectum est: nec debitores fiunt super illis nomine abominationis, (aut) residui, (aut) immundi.

Mischna V.

Si quis maculat sanctificata ad manducandum de embryone vel secundinis foris, non abominabile redditur. Aut si discerpit turtures intrinsecus ad comedendum ova eorum foris, non abominabiles reddit.

A 3

dit.

6.
dit. (Si ad comedendum) adipem sanctificatorum & ova turturum,
non rei sunt super illis nomine abominationis, (aut) residui, (aut)
immundi.

Mischna VI.

Si quis mactat (sacrificium,) ut relinquat sanguinem ejus, aut partes ejus in crastinum, aut, ut educat illas foris: Rabbi Jehuda profanum esse inquit; sed sapientes rectum pronuntiant. Si quis mactat hoc pacto, ut dent super clivum, sed non versus fundamentum, ad aspergendum ea, quæ aspergi debent deorsum, sursum; aut ea, quæ aspergi debent sursum, deorsum; aut ea, quæ aspergi debent intus, foris; aut ea, quæ aspergi debent foris, intus: aut ut comedant illud immundi, aut ut offerant illud immundi, aut ut comedant illud præputiati, aut ut offerant illud præputiati, aut ad frangendum ossa Paschatis, vel comedendum de illo crudū, vel ad miscendum sanguinem ejus cum sanguine illegitimorum, rectum tamen est, quia cogitatio non reprobam reddit, nisi extra tempus suum, & extra locum suum; Pascha autem & sacrificium pro peccato per alium quam suum titulum.

CAP. IV.

Mischna I.

Schola Schammai dicit; si quis de iis, quæ asperguntur super altare exterius, asperferit asperzione una, expiat: de sacrificio pro peccato autem si asperiones duas. Scholastici Hillelis dicunt, etiam si de sacrificio pro peccato asperferit asperzionem unam, expiat: Ided si asperferit primam (asperzionem) juxta constitutionem ejus, etiam si alteram extra tempus suum, tamen expiat: sin asperferit primam extra tempus suum, & secundam extra locum suum, abominatio erit, & rei sunt super illo excisionis.

Mischna II.

(Iidem dixerunt) si quis de iis, quæ aspergi debent super altare interius, diminuerit unam aliquam ex asperzionibus, non expiat. Ided si quis asperferit omnes juxta constitutionem earum, & unicam contra constitutionem earum, abominatio erit, non tamen erit in eo excisio.

Mischna

7.
Mischna III.

Hæ sunt illæ res, propter quas non fiunt rei nomine abominationis; Pugillus, & thus, & suffimentum, & munus sacerdotum, & munus sacerdotis uncti, & sanguis, & libamina, quæ seorsim offeruntur, sunt verba Rabbi Meir: sed Sapientes dicunt, etiam quæ offeruntur cum bestia. De Log olei leprosi Rabbi Simeon dicit, quod non rei fiant propter illud nomine abominationis; sed R. Meir dicit, quod rei fiant propter illud nomine abominationis: Idèd quod propter sanguinem sacrificii pro reatu, qui illud solvit, & propter omnia, quæ habent solventia, tam quoad homines, quàm quoad altare, rei fiant nomine abominationis.

Mischna IV.

Holocausti sanguis propriam facit carnem ejus altari, & pellem ejus sacerdotibus. Sanguis holocausti avis propriam facit carnem ejus altari. Sanguis sacrificii avis pro peccato propriam facit carnem ejus sacerdotibus. Juvencorum, qui comburi debent, & hircorum, qui aduri debent, sanguis licitos reddit adipem eorum, ut offerantur. Rabbi Simeon ait; quicquid de pacificis non offertur super altari exteriori, super illo non fiunt rei nomine abominationis,

Mischna V.

Propter sancta gentilium non rei fiunt nomine abominationis (aut) residui, aut immundi. Et si quis mactat ea foris, liber est. Dixit hæc R. Meir. R. Jose obligat. Propter quæ non rei fiunt nomine abominationis; propter illa rei tamen fiunt nomine residui, & nomine immundi, excepto sanguine. R. Simeon inquit: de re, quæ comedi solet, ista vera sunt. Verum propter ea, quæ similia sunt lignis, & thuri, atque suffitui, non fiunt rei nomine immundicie.

Mischna VI.

Sub sex titulis sacrificium sacrificatur: sub titulo sacrificii, sub titulo sacrificantis, sub titulo Jehovahæ, sub titulo ignitorum, sub titulo odoris, sub titulo quietis. Sacrificia autem pro peccato & pro reatu, sub titulo peccati. Dixit R. Jose, etiam ejus, in cujus corde non fuit ullus ex omnibus istis titulis, legitimum est: ed quod sit ex constitutionibus domus judicii, quod cogitatio non sequatur nisi transredientem.

CAP.

CAP. V.

Mischna I.

Quisnam est locus sacrificiorum? quæ sunt sancta sanctorum, eorum mactatio (fiat) in septentrione. Juvenci & hirci in die expiationis, mactatio fit in septentrione, atque acceptio sanguinis eorum in vasa ministerii in aquilone, sanguisque illorum spargi debet super spatium, quod est inter vectes, & super velum, altareque aureum. Asperio una ex iis impedit. Reliquias sanguinis fundit super fundamentum occidentale altaris exterioris; sin (autem) non spat fit, non impedit.

Mischna II.

Juvenorum, qui comburi debent, atque hircorum, qui comburi solent, jugulatio in septentrione, & acceptio sanguinis eorum in vasis ministerii in aquilone, ac sanguis eorum tenetur spargi super velum superque altare: unica (scil. asperio) illorum impedit. Reliquias sanguinis effundit super fundamentum occidentale altaris exterioris; si non effundit, non obstat. Utrique comburantur in loco cineris.

Mischna III.

Peccatorum (totius) cœtus & unici (ista autem sunt peccata [scilicet] sacrificia pro peccatis] cœtus; Hirci noviluniorum & festorum solennium) mactatio in aquilone fit, atque acceptio sanguinis eorum in vasis ministerii in aquilone, & sanguis eorum debet spargi quatuor asperisionibus super quatuor cornua. Quomodo? ascendit super clavum, & respicit ad circumeundum, & venit (1.) ad cornu meridionale orientale, (2.) ad orientale septentrionale, (3.) ad septentrionale occidentale, (4.) ad occidentale meridionale; reliquias sanguinis effundit super fundamentum meridionale, & eduntur intrinsecus intra cortinas in memoriam sacerdotii de omni cibo diu & noctu usque ad dimidium.

Mischna IV.

Holocauti & sancti sanctorum mactatio fit in aquilone, ac acceptio sanguinis ejus in vasa ministerii in aquilone: sanguis ejus debet spargi duabus asperisionibus, quæ sint quatuor: obligatur ad excoriationem, divisionem, & ut totum fiat in ignita.

Mischna

Mischna V.

Sacrificiorum pacificorum catus & delictorum (Delicta verò ista sunt hæc, (1.) delictum rapinæ, (2.) delictum prævaricationum, (3.) delictum ancillæ cum probro dimissæ, (4.) delictum Naziræi, (5.) delictum leprosi, (6.) delictum dubium.) mactatio fit in septentrione, & acceptio sanguinis in vasa ministerii in septentrione, & sanguis eorum debet spargi duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur intus intra cortinas à masculis sacerdotibus quocunq; genere cibi, die noctuque usque ad dimidium (noctis.)

Mischna VI.

Sacrificiorum Eucharisticorum, & arietis Naziræi, quæ sunt sancta levita, mactatio fit quolibet in loco atrii, sanguisq; eorum spargi debet duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur in tota urbe (Hierosolyma) à quocunq; homine, quocunq; genere cibi, per (totam) diem, & ad dimidium usque noctis. Elevatum ex illis simili se habet modo (ut superius,) nisi quod elevatum editur tantum à sacerdotibus, mulieribus eorum, filiis eorum, servisque eorum.

Mischna VII.

Sacrificiorum pacificorum, quæ sunt sancta levita, mactatio in quolibet atrii loco (solet fieri,) & sanguis eorum spargi debet duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur etiam in tota urbe (Hierosolyma) à quovis homine, quolibet eorum genere, sed duobus diebus atque nocte una: Elevatum ex illis simile est illis, nisi quod elevatum manducatur (solum) à sacerdotibus, eorum mulieribus, filiis servisq;

Mischna VIII.

Primogeniti, decimarum, Paschatis, quæ sunt sancta levita, mactatio ubique in atrio fit, & sanguis eorum spargi debet asperisione unâ, modò sparserit versus fundamentum. Distincta tamen sunt in comestione sui. Primogenitum editur à sacerdotibus: decimæ verò ab omnibus hominibus. (Eædem) comeduntur in tota urbe, à quovis homine omni genere cibi, duobus diebus, & nocte una: Pascha verò non editur, nisi noctu, nec editur, nisi usque ad dimidium noctis, nec editur, nisi ab annueratis, nec editur nisi assatura.

B

CAP.

CAP. VI.

Mischna I.

Sancta sanctorum si mactant in vertice altaris, R. Jose dicit, idem esse ac si mactata essent in septentrione. R. Jose filius Judæ inquit; à dimidio altaris usque ad septentrionem idem esse ac in septentrione; à dimidio autem altaris usq; ad meridiem idem ac in meridie. Minchæ fuerunt pugillis separatae quovis atrii in loco, manducataeque intra cortinas à masculis sacerdotibus omni genere cibi in diem dimidiumque usque noctis.

Mischna II.

Sacrificium pro peccato ex ave factum est super cornu meridionale occidentale. In omni quidem loco fuit rectum; sed hoc tamen fuit locus ejus (ordinarius.) Et tria sunt, quibus istud cornu servivit deorsum, & tria, quibus sursum. Quibus deorsum, hæc sunt, sacrificium pro peccato exave, & appropinquationes (Mincharum,) & reliquiae sanguinis; Quibus sursum, libamen aquarum, vini, & holocausta avis si plura, quam ut ab ortu (offerri possent.)

Mischna III.

Quicumque accedunt ad altare, ascendant versus dexteram, & circumeant, descendantq; à sinistra, excepto illo, qui ascendit ad perficiendas tres istas (prædictas) res. Nam tum ascenderunt, & regressi sunt retrorsum.

Mischna IV.

Sacrificium pro peccato ex ave quomodo fit? ungue secat (quis) caput ejus (avis) è regione cervicis ejus, nec (tamen) separat id; sed effuso sanguine ejus in pariete altaris, reliquiae sanguinis exprimuntur super fundamentum. Nihil altaris est, nisi sanguis ejus; cætera pertinent ad sacerdotes.

Mischna V.

Holocaustum ex ave quomodo solet fieri? ascendit in clivum, respicitque ad ambitum, quando venit ad cornu meridionale orientale, ungue secat caput ejus è regione cervicis ejus, & separat, atque exprimit sanguinem ejus super parietem altaris; accipit caput, ac ob-

vertit

vertit locum discerptionis ejus altari, & abstergit illud sale, tandemque abjicit super ignita. Mox venit ad corpus, & removet ingluviem cum pennis, ac viscera egredientia cum illa, abjicitque ea in locum cineris. Dividit quidem, non tamen separat: quod si verò separaverit, nihilominus rectum est. Tandem abstergit illud sale, atque abjicit super ignita.

Mischna VI.

Si non removerit, vel ingluviem, vel pennas, vel viscera ejus, exentia cum illa, neque absterferit illam sale: omne in quo mutavit aliquid, postquam expressit sanguinem ejus, legitimum est. Si separaverit (quid) in sacrificio pro peccato, aut non separaverit in holocausto, ineptum reddidit. Si expresserit sanguinem capitis, nec expresserit sanguinem (totius) corporis, illicitum est. Si expresserit sanguinem corporis, nec expresserit sanguinem capitis, rectum est.

Mischna VII.

Sacrificium pro peccato ex ave, quod ungue secuit sub alieno titulo; aut cujus sanguinem expressit alieno titulo, aut suo & alieno titulo, aut alieno & suo titulo, reprobum est: Holocaustum autem ex ave legitimum est, sed non imputatur Dominis. Sive sacrificium pro peccato ex ave, sive holocaustum ex ave fuerit, si ungue secuerit ea, aut expresserit sanguinem eorum ad comedendum aliquid, quod comedere solent, aut ad adolendum aliquid, quod adolere solent, extra locum suum, reprobum erit, non tamen erit in eo excisio: Sin extra tempus suum, erit abominatio, & fient super eo rei excisionis; si modò obtulerit solvens juxta præceptum suum. Quomodo offert solvens juxta præceptum suum? si ungue secuerit cum silentio & expresserit sanguinem extra tempus suum: aut si ungue secuerit extra tempus suum, & expresserit sanguinem cum silentio: aut si ungue secuerit & sanguinem expresserit extra tempus suum: tum erit qui offert solvens juxta præceptum suum. Quomodo non offert solvens juxta præceptum suum? si ungue secuerit extra locum suum, & expresserit sanguinem extra tempus suum: aut si ungue secuerit extra tempus suum, & expresserit sanguinem extra locum suum, (aut si ungue secuerit & expresserit sanguinem extra locum suum:) aut si ungue secuerit sacrificium pro peccato ex ave alieno titulo, & expresserit sanguinem

guinem ejus extra tempus suum; aut ungue secuerit extra tempus suum, & expresserit sanguinem ejus alieno titulo, aut si ungue secuerit, & expresserit sanguinem ejus alieno titulo. Hic est, qui non offert solvens juxta præceptum suum. (Si ungue secuerit) ad comedendum instar olivæ foris, & instar olivæ in crastinum, aut instar olivæ in crastinum, & instar olivæ foris: Item instar dimidiæ olivæ foris, & instar dimidiæ olivæ in crastinum, aut instar dimidiæ olivæ in crastinum, & instar dimidiæ olivæ foris, reprobum est, non tamen in eo excisio. Dixit R. Jose, hæc regula esto; si cogitatio temporis præcesserit cogitationem loci, abominatio erit, & rei fient super eo excisionis; si cogitatio loci præcesserit cogitationem temporis, reprobum erit, non tamen erit in eo excisio. Sed sapientes dicunt, utrumque est reprobum, nec in eo excisio. (Si ungue secuerit) ad comedendum instar dimidiæ olivæ & ad adolendum instar dimidiæ olivæ, legitimum erit. Nam comestio & adolitio non conjunguntur in unum.

CAP. VII.

Mischna I.

Sacrificium pro peccato ex ave, quod fecit deorsum secundum oblationem sacrificii pro peccato titulo peccati, rectum est. Sin juxta oblationem sacrificii pro peccato titulo holocausti, aut secundum oblationem holocausti titulo sacrificii pro peccato, aut secundum oblationem holocausti, titulo holocausti, illegitimum est. Sin fecerit id sursum secundum oblationem quorumcunque, profanum est.

Mischna II.

Holocaustum ex ave, quando illud fecerit sursum juxta oblationem holocausti, legitimum est. Item si juxta oblationem holocausti, at nomine peccati, bonum (etiam) est, sed non imputatur Dominis. Sin juxta oblationem sacrificii pro peccato titulo holocausti; (aut) juxta oblationem sacrificii pro peccato, titulo sacrificii pro peccato, illegitimum est. Item si fecerit deorsum juxta oblationem quorumcunque, profanum est.

Mischna III.

Insuper omnia ista non polluunt pergulam, sed prævaricantur in illis, excepto tamen sacrificio pro peccato ex ave, quod fecit deorsum juxta oblationem sacrificii pro peccato, nomine sacrificii pro peccato.

Mischna

Mischna IV.

De holocausto ex ave, quando fecit quis id deorsum juxta oblationem sacrificii pro peccato nomine sacrificii pro peccato, R. Eliefer dixit, quod prævaricentur in eo. R. Josea inquit, non prævaricantur in eo. Dixit R. Eliefer. Quid ergo si in sacrificio pro peccato, in quo non prævaricantur oblato nomine ejus, prævaricantur (tamen,) quando mutant ejus nomen: nonne in holocausto, in quo, nomine suo oblato, prævaricantur, æquum (magis) erit, ut in eo prævaricentur, quando mutant nomen ejus? Respondit ei R. Josea; non, si dixeris de sacrificio pro peccato, cujus mutaverit nomen in nomen holocausti, quod tum mutarit nomen ejus in rem, in qua est prævaricatio; dices itidem de holocausto, cujus mutaverit nomen in nomen sacrificii pro peccato, quod tum mutaverit nomen ejus in rem, in qua est prævaricatio. Objecit ei R. Eliefer; Ecce verò, cum si quis mactat sancta sanctorum in meridie, mactatq; ea nomine sanctorum levium, arguant, quod tum mutaverit nomen eorum in rem, in qua nulla prævaricatio, & tamen prævaricentur in illis: Tu quoque, ne mireris super holocausto, quod, etiam si mutarit nomen ejus in rem, in qua nulla prævaricatio, (attamen) prævaricentur in eo. Respondit ei (rursus) Rabbi Josea; non, si dicere potes de sanctis sanctorum, quando quis mactavit in meridie, & mactavit quidem ea nomine sanctorum levium, quod tum mutarit nomen eorum in rem, in qua est vetitum & licitum; dicere poteris de holocausto, mutatum esse nomen ejus in aliud, quod totum licitum.

Mischna V.

Si quis ungue dissecat per sinistram, aut in nocte: vel mactat profana intus, sancta verò foris, non immundant per Oesophagum. Si quis secat cultro: (aut) discerpit manu profana intus: vel sancta foris: (aut) turtures, quorum nondum venit tempus; aut pullos columbarum, quorum transit tempus: Item cujus aruit ala, aut cujus excæcatus est oculus, atque cujus abscissus pes: impurat per Oesophagum. Hæc esto Regula: Quicquid reprobum est in sancto, non immundat per Oesophagum, quicquid non reprobum est in sancto, immundat per Oesophagum; Item omnium reproborum, quæ ungue dissecuit, sectio quidem est reproba, nec tamen polluunt per Oesophagum.

Mischna VI.

Si quis ungue secat & reperitur discerptum : non polluere per Oesophagum R. Meir dicit. At R. Jose dicit, polluere per Oesophagum. Respondit R. Meir, quid ergo? si cadaveris bestiae, quod polluit per tactum & per portationem, macratio mundat discerptum ejus ab impuritate sua; num cadaveris avis, quod non immundat per tactum ac portationem, jus non (magis) erit, ut macratio ejus mundet discerptum ejus ab immunditie sua? Quid verò invenimus de macratione ejus? sanè quod legitimam illam reddat quoad comestionem, & mundet discerptum ejus ab immunditie ejus. Itaque etiam sectionem per unguem, quæ legitimam reddit illam quoad comestionem, mundabit discerptum ejus ab immunditie ejus. R. Jose respondet; sufficit, ut se habeat sicut cadaver bestiae, cujus macratio illam mundat, sed non sectio per unguem.

CAP. VIII.

Mischna I.

Quæcunque sacrificia commiscentur cum sacrificiis pro peccato ad mortem usque asservandis, aut cum bove lapidando, etiam si unum (horum) cum myriade (istorum,) moriantur omnia. Quæ commiscentur cum bove, in quo transgressio est commissa; aut qui interfecit hominem ex testimonio unius testis tantum; aut ex testimonio Dominorum: item cum bestia, quæ coit cum homine, vel inita est ab homine; aut cum separatâ, & cultui idololatriæ oblata, aut cum mercede meretricia, aut cum pretio, aut cum heterogeneis, aut cum discerpto, aut cum egrediente per costam, pascent, donec polluta fuerint; tum vendentur, & adferet pro pretio optima (bestia) quæ inter illas, de eadem specie. Si commixtum fuerit (sacrificium) cum profanis, optima vendantur, profana pro iis, qui illa specie opus habuerint.

Mischna II.

Sancta (si permixta fuerint) cum sanctis, species (sacrificii) cum specie (eâdem) sua, hoc offeratur nomine alicujus, quicumque sit, & hoc offeratur nomine alicujus, quicumque sit: si sancta cum sanctis, species cum alia specie, pascent, donec polluta fuerint, tum vendantur, & adferet pro pretio optima (bestia) quæ inter illas, de una specie.

cie, & pro pretio optimæ (bestiæ,) quæ inter illas, de altera specie, & perdat excessum (pretii) ex domo sua (hoc est de proprio.) Si commiscetur cum primogenito, & cum decimis, pascent, donec polluta fuerint; tum edentur sicut primogenitum, & sicut decimæ. Misceri possunt omnia, exceptis sacrificio pro peccato, ac oblatione pro reatu.

Mischna III.

Oblatio pro reatu, quando commiscetur cum sacrificio Eucharistico, pascent, donec polluta fuerint. R. Schimeon dicit, utrumque mactetur in aquilone, atq; comedatur juxta id, quod gravius inter illa. Dixerunt autem ei; non adducunt sancta in statum reprobationis. Frusta cum fructis si miscetur; sancta sanctorum cum sanctis levibus; Ea quæ manducant die uno, cum iis quæ manducantur per duos dies: tum eduntur sicut id, quod inter illa gravius.

Mischna IV.

Si membra sacrificii pro peccato cum membris holocausti miscentur: R. Elieser inquit; ponat superius (super ligna:) tum enim habeo ego carnem sacrificii pro peccato superius positam, ac si essent ligna. Verùm sapientes dicunt; mutetur forma eorum, & tunc exportentur in locum combustionis.

Mischna V.

Cum mixta fuerint membra cum membris bestiarum vitiatarum, R. Elieser ait, si obtulerit (sacerdos ignarus) caput unum illorum, tunc offerri debent capita omnia: si autem crura unius ex istis, tunc offerantur omnia crura. At sapientes inquirunt; etiam si oblata fuerint omnia excepto uno ex iis, hoc (tamen) educendum est in locum combustionis.

Mischna VI.

Sanguis, qui commiscetur aquæ, si in eo est aspectus sanguinis, licitus est. Si cum vino commixtus fuerit, reputant illum quasi esset aqua. Si commixtus fuerit cum sanguine bestiæ, aut cum sanguine feræ, reputant illum quasi esset aqua. Quamvis R. Jehuda dicat; non esse sanguinem, qui sanguinem irritum reddat.

Mischna VII.

Si commixtus fuerit (sanguis) cum sanguine reprobatorum, effundatur in stagnum: (Sic etiam si commixtus fuerit) cum sanguine expresso,

presso, effundatur in stagnum. Quamvis R. Elieser rectum pronunciet. Si absque deliberatione effuderit, legitimus est.

Mischna VIII.

(Si commixtus fuerit) sanguis perfectorum cum sanguine vitiorum, effundatur in lacum. Si poculum cum poculis; R. Elieser inquit, si oblatum fuerit unum poculum, offerant (reliqua) omnia pocula. Verum enim verò Doctores dicunt, etiam si oblata fuerint cuncta, usque ad unum ex illis, (attamen hoc) effundatur in lacum.

Mischna IX.

Si commixti (sanguines) fuerint ii, qui deorsum effundendi, cum iis, qui effundendi sursum; R. Elieser ait; effundantur (omnes) sursum. Nam reputo deorsum effundendos, sursum effusos, ac si essent aquae; deinde revertens effundat deorsum. At sapientes dicunt, effundantur in lacum, quod si non consideraverit, atque effuderit, bene habebunt.

Mischna X.

Si (sanguines,) qui aspergendi aspersione una commiscentur cum iis, qui aspergi debent aspersione una, aspergantur aspersione una. Si qui aspergi soliti aspersione quaterna (commiscentur) cum iis, qui aspergendi sunt aspersione quatuor, aspergantur aspersione quaterna. Si (sanguines,) qui effundendi aspersione quatuor, miscentur cum aspergendis aspersione una: R. Elieser dicit, aspergantur aspersione quaterna: at R. Josea inquit, aspergantur aspersione una. Respondit ei R. Elieser, nonne sic peccat, contra τ ? non diminues? Respondit ei R. Josea, nonne (isto modo) transgreditur (legem;) nihil addas? Objicit (iterum) huic R. Elieser, haud dictum, ne addas (quid,) nisi de re impermixta. Opposuit ei R. Josea, sed nec dictum est, non diminues, nisi de re impermixta. Et amplius dixit R. Josea, quando asperferis, transgredieris τ ? nihil addes; facisque simul opus manu tua: at quum non asperferis, (rursus) quidem errasti contra τ ? non diminues; non tamen facis factum manu tua.

Mischna XI.

Si (sanguines) effundendi intus, commiscentur cum iis, qui effundendi debent foris, in stagnum effundantur. Si quis tamen sparfit foris, rediitque ac sparfit intus, rectum est. Sed si quis reversus est sparfitque foris; R. Akiba illegitimum ducit; Sapientes autem pro recto habent.

Dixit

Dixit quidem R. Akiba, quemvis sanguinem, qui ad expiandum in templum illatus, reprobū esse. Econtrario ajunt Sapiētes, de sacrificio pro peccato tantū valere. R. Elieſer tamen addit quoq; oblationem pro reatu, quia dicitur; sicut sacrificium pro peccato, ita oblatio pro reatu.

Mischna XII.

Si quis sacrificii pro peccato sanguinem accipit duobus in poculis, efferturque unum ex illis forās, id tamen quod intus est, rectum est. Si portatur unum eorum introrsum; R. Jose Galilæus licitum pronuntiat exterius: verū sapientes dicunt reprobū. Dixerit licet R. Jose Galilæus; si propter locum, cujus profanat cogitatio h. e. exteriorē, non facimus reliquum, exportato similem; nonne loco, de quo cogitatio non reprobū reddit, h. e. interiori hoc juris erit, ut non faciamus reliquum illato similem? Si quid illatum fuerit ad expiandum, etiam si nondum expiaverit, reprobat; sunt verba R. Elieſeris. At R. Simeon dixit; usque dum expiat. R. Jehuda inquit, si per errorem intulerit, benè habebit. Nullos sanguines reprobos, qui sparguntur super altare, expiat lamina sacerdotalis, exceptis immundis. Nam lamina sacerdotalis expiat quidem immundum; non autem exportatum.

CAP. IX.

Mischna I.

Altare consecrat id, quod est conveniens ipsi. R. Josea dicit, quicquid solet comburi, si ascendit, nō descendat, quia dicitur; est holocaustum in foco altaris. Quomodo se habet verò holocaustum, quod convenit igni? si ascenderit, non descendat. Ergo quicquid etiam est conveniens in ignita, si ascendit, non descendat. Rabban Gamaliel inquit; omne dignum (positum) in altare, si ascendit, non descendat, juxta scripturam: est holocaustū in foco, super altari. Quomodo habet holocaustum, quod aptum est (ut ponatur) super altare? si ascenderit, non descendat. Ergo quicquid etiam congruum est altari, si ascendit, nō descendat. Nihil dissentiunt Rabban Gamaliel atq; Rabbi Josea, nisi circa sanguinem & libamina. Nam Rabban Gamaliel dicente, non descendat, contrā (rectè) vult R. Jehoshea, ut descendat. At R. Simeon si sacrificium legitimum, libamina verò illegitima, item si libamina iusta, sed sacrificium profanum: imò si utrumq; reprobū: sacrificium non descendat, libamina autem descendant.

C

Mischna

Mischna II.

Et hæc sunt, quæ si ascenderint, non descendunt: (nimirum) id, quod per noctem remanet, pollutum, egrediens, quod mactatū extra (certum) tempus suum, locumq; suum; & quod acceperunt profani, & sparserunt sanguinem ejus. R. Jehuda dicit, quicquid mactatum est nocte, (&) cujus sanguis sparsus, & cujus egressus sanguis extra velum, si ascenderit, descendat. R. Schimeon quidem inquit, non descendat, quia R. Schimeon dixit, cujuscunque profanatio contingit in sanctuario, sanctuarium admittit illud, (contra) cujus profanatio non contingit in sanctuario, sanctuarium etiam non accipit.

Mischna III.

Hæc sunt, quorum profanatio non accidit in sanctuario, bestia, quæ vel coit cum homine, vel inita est ab homine, separata, cultui idololatræ oblata, merces meretricia, pretium, heterogenea, discerptum, egrediens per costam, vitata. R. Akiba licita pronuntiat vitata. R. Chanina Vicarius Sacerdotum (rectius) ait; dejecit pater meus vitata ex altari.

Mischna IV.

Quemadmodum, si ascenderint, non descendunt; sic si descenderint, non ascendant. Quæcunque tamen ascenderunt viva in verticem altaris, descendant. Holocaustum si ascendit vivum in verticem altaris, descendat: Sin mactatum fuit in vertice altaris, excoriet, & dividat in loco suo.

Mischna V.

Et hæc sunt, quæ si ascenderint, descendant; caro sanctorum sanctorum, & caro sanctorum levium, & residuum Homer, & duo panes, panis facierum, reliquæ oblationum, suffitus. Lana, quæ in capitibus ovium, atque pilus qui in barba arietum, ossa, nervi, cornua, ungulæ scissæ, quo tempore conjuncta sunt, ascendant. Quia dicitur; & adolebit sacerdos omne super altari. Separata, nõ ascendant, dicitur enim; & facias holocaustum tuum ex carne & sanguine.

Mischna VI.

Et omnia, quæ decidunt ab altari, nemo restituat. Sic & pruna, quæ decedit ab altari. Membra verò, quæ decidunt de altari ante dimidium (noctis,) restituit, & prævaricantur contra ea; at post dimidium (noctis) non restituit, nec prævaricantur contra ea.

Mischna

Mischna VII.

Quemadmodum altare consecrat id, quod est conveniens ipsi; sic clivulus consecrat. Quomodo altare ac clivulus consecrant ea, quæ conveniunt ipsis, simili modo vasa consecrant. (Sicuti) vasa humidi consecrant humidum, ita mensuræ aridi consecrant aridum. (Sicut) vasa humidi non consecrant aridū, (ita) nec mensuræ aridi consecrant humidum. Vasa sancta, quæ perforata sunt, cum faciunt aliquid de opere suo, quod facere solebant, cum essent integra, consecrant: sin minus, non consecrant. Non autem omnia ista consecrant, nisi in sanctuario.

CAP. X.

Mischna I.

Quicquid altero frequentius est, id etiam præcedit alterum istud. Jugia præcedunt Mulaphim (Accessoria:) Accessoria Sabbathi præcedunt accessoria novilunii: Accessoria novilunii præcedunt Accessoria principii anni: quia dictum; præter holocaustum matutinum, quod est in holocaustum iuge, faciatis ista.

Mischna II.

Porro quicquid sanctius est altero, præcedit alterum istud. Sanguis sacrificii pro peccato antecedit sanguinem holocausti, propterea quod expiat. Membra holocausti præcedunt adipēs sacrificii pro peccato, propterea quod consumuntur tota igne. Sacrificium pro peccato anteit ignita, quia sanguis ejus effunditur super quatuor cornua, & super fundamentum. Sacrificium pro reatu præcedit sacrificium eucharisticum & arietem Nasiræi, quoniam est sanctum sanctorum. Sacrificium eucharisticum atq; aries Nasiræi antecedunt sacrificia pacifica, propterea, quia edi solent die uno, & requirunt panem. Sacrificia pacifica antecedunt primogenitum, quoniam sunt obstricta ad quatuor effusiones, impositionem manuum, libamina & agitationem pectoris atque armi.

Mischna III.

Primogenitum antecedit decimas, ideo quia sanctitas ejus incipit ob utero, atque à sacerdotibus comeditur. Decimæ antecedunt aves, quoniam sunt sacrificium, & sunt in illis sancta sanctorum, sanguis scilicet eorum, & adipēs eorum.

Mischna IV.

Aves præcedunt Minchas i. e. munera, quia sunt species sanguinum. Mincha peccantis præcedit Mincham voluntariam, quoniam offertur pro peccato. Sacrificium pro peccato ex ave offertur ante holocaustum ex ave; & sic se habet res in sanctificatione.

Mischna V.

Omne sacrificium pro peccatis, quod in lege est, præcedit sacrificium pro reatu, excepto sacrificio pro reatu leprosi, quia offertur in finem refectionis. Omnia sacrificia pro reatu, quæ sunt in lege, offeruntur bimula, atque emuntur ex argento siclorum, excepta oblatione pro reatu Nasirai, oblationeque pro reatu leprosi, quæ offeruntur anniculæ, nec emuntur ex siclorum argento.

Mischna VI.

Quemadmodum ista præcedunt in oblatione suâ, sic (etiam) præcedunt in comestione sua. Sacrificia pacifica præteritæ diei, & sacrificia pacifica hujus diei quod attinet, hesternæ diei præcedunt. Sacrificia pacifica præteritæ diei sacrificium pro peccato & oblationem pro reatu diei hujus præcedunt: sunt verba R. Meir. Verum enim verò sapientes dicunt, sacrificium pro peccato antecedere, quia est ex sanctis sanctorum.

Mischna VII.

Et in omnibus istis licitum est sacerdotibus variare in comestione istorum, ut comedant, vel affata, vel elixata, vel cocta, & ut dent in ea condimenta profana, vel condimenta Thrumæ; hæc dixit R. Schimeon. R. Meir (rectius) inquit; non det quis in ea condimenta Thrumæ; quia non debet Thrumam profanationi obnoxiam reddere.

Mischna VIII.

Dixit R. Schimeon, si videris oleum, quod partiuntur inter se in atrio, non opus tibi est querere, quid hoc sit; sed est reliquum lagani Mincharum Israelitarum, & sextarius olei leprosi. Si videris oleum effusum super ignito, non tibi opus erit, ut quæras, quid hoc sit; sed est reliquum lagani Mincharum sacerdotum, & Mincha Sacerdotis uncti, quoniam non voluntariè offerunt oleum. R. Tarphon tamen (rectius) ait; voluntariè offerunt oleum.

CAP.

CAP. XI.

Mischna I.

Sanguis sacrificii pro peccato quando effunditur super vestimentum; Ecce istud tenetur, ut lavetur. Etiam si enim scriptura non loquitur, nisi de iis, quæ edi debent, quia dictum; in loco sancto edas: attamen eodem modo ea, quæ comeduntur, & ea, quæ intrinseca sunt, obligantur ad lotionem; quia dicitur; Lex sacrificii pro peccato. Ergo lex una est omnibus sacrificiis pro peccato.

Mischna II.

Sacrificium pro peccato si ineptum fuerit, sanguis ejus non obligatur ad lotionem, sive habuerit tempus correctionis; sive non habuerit tempus correctionis. Quod nam (autem) est, quod tempus correctionis habet? quod factum est pernox, quod factum est pollutum, & quod egressum est. Quodnam verò istud, quod non habet tempus correctionis? quod mactatum est extra tempus suum, extraque locum suum, atque quod acceperunt, qui non debebant, sparseruntque sanguinem ejus.

Mischna III.

Si quid aspersum fuerit de collo in vestem, non obligatur ad lotionem. Si de cornu, aut de fundamento, lotio haud necessaria. Si effusum (quid) fuerit super pavimentum, collegeritque quis (illud,) ad lotionem non tenetur. Non enim tenetur ad lotionem, nisi sanguis, qui exceptus fuerit in vas, & idoneus, qui aspergatur. Si quid sparsum fuerit super pellem, antequam excoriata fuerit, non necesse habet lotionem. Sin excoriata, oportet lavare; hactenus R. Jehuda. R. Elieser largitur & hoc, quod, si excoriata fuerit (cutis,) non opus habeat lotionem. Non enim tenetur ad lotionem nisi locus sanguinis, & res, quæ admittit immunditiam atque apta lotioni est.

Mischna IV.

Tam vestimenta, quam cilicia pellesque ad lotionem obligantur in loco sancto. Item fractura vasorum testaceorum fit in loco sancto. Item mundatio, ac immersio vasorum æneorum, in loco sancto. Hoc est rigorosius in sacrificiis pro peccato, quam in sanctis sanctorum.

Mischna V.

Vestimentum si (pollutum sanguine sacrificii pro peccato) egreditur extra vela, tum ingreditur, & lavat istud in sancto loco. Si pollutum fuerit extra vela, lacerat id, deinde ingreditur & lavat istud in sancto

in loco. Vas testaceum quando egreditur extra vela, tum ingreditur, & frangit illud in loco sancto; si immundatum fuerit extra vela, perforat illud, & ingressus frangit id in sancto loco.

Mischna VI.

Vas ex ære, quod egreditur extra aulaa, ingressus expoliat, immergendoque abluat in loco sancto; si impurum factum est extra aulaa, diminuat, ingressusq; tergat, ac immergat istud in sancto loco.

Mischna VII.

Sive coxerit in eo, sive evacuaverit in illud fervens, sive etiam sancta sanctorum, sive sancta levia fuerint, obligatur ad abstersionem & immersionem in aquam. R. Schimeon dicit; sancta levia non opus habere abstersione, & immersione in aquam. R. Tarphon inquit; si coxerit in eo ab initio festi; coquat in eo per totum festum. Sed Sapientes dicunt; usq; ad tempus comestionis, abstersio valet, & immersio in aquam. Abstersio fit juxta abstersionem poculi, & immersio in aquam secundum immersionem poculi in aquam. At abstersio fit in calidis, ac immersio in aquam in frigidis. Veru & craticulam eluunt in aquis ferventibus.

Mischna VIII.

Si quis coxerit in eo sancta simul & profana, aut sancta sanctorum, atq; sancta levia, tum si est in illis tanquam dans saporem, levia debent edi uti graviora. nec opus habent abstersione, & immersione in aqua, nec profanant tactu. Laganum quando tangit Laganum, aut frustum frustum, tum non totum laganum, nec tota frustra prohibita sunt, sed nihil est vetitum, nisi locus, qui absorbet.

CAP. XII.

Mischna I.

Lavandus eodem die, & egens expiationibus, non capiunt partem de sanctis ad edendum circa vesperam. Plangens nec tangit, nec offert, nec capit partem ad comedendum in vespera. Vitiati, sive sint vitia constantia sive vitia momentanea, participant ac edunt; sed non offerunt. Quisquis non est aptus cultui, non participat de carne, & cuiusq; non est (pars) in carne, (ei etiam) non est in pellibus. Etiam si quis immundus sit, hora sparsionis sanguinum, & purus in hora adolitionis pinguedinum; non participat de carne, quoniam dictum; offerenti sanguini.

sanguinem sacrificiorum pacificorum & adipem è filiis Aharonis, erit crus dextrum in partem.

Mischna II.

In cujuscunq; carne nullum acquisivit jus altare; in ejus cute etiam sacerdotes nihil juris habent: dicitur nam que; holocaustum viri, h. e. holocaustum, quod ascendit viro. Holocaustum quod mactatur absq; mentione nominis sui, non quidem imputatur suo Domino, (tamen pertinet) pellis ad sacerdotes. Sive holocaustum viri sit, sive holocaustum mulieris; cutes eorum sacerdotibus (competunt.)

Mischna III.

Pelles sanctorum levium, dominorum sunt. Pelles verò sanctorum sanctorum, sacerdotum: argumentando à minori ad majus; nam si in holocausto, in cujus carne nihil juris habent, cutem tamen sibi acquirunt, æquum non magis erit de sanctis sanctorum, quorum acquirunt carnem, ut acquirant etiam cutem eorum? (In contrarium) altare non præbet argumentum: quippe quod nihil omnino juris in cute habet.

Mischna IV.

Nullorum sanctorum, in quibus obtingit profanatio ante excoriationem, pelles sunt sacerdotum: sin post excoriationem, pelles illorum sunt sacerdotum. Dixit R. Chanina præfectus sacerdotum, à diebus vitæ meæ non vidi cutem educi in locum combustionis. Inquit R. Akiba; ex ejus verbis discimus, quod si quis excoriat primogenitum, & reperitur disceptum, sacerdotes cute ejus fruuntur. Verum enim verò Sapientes ajunt; si utique sita se habeat, attamen non videmus ullam demonstrationem: igitur educitur in locum combustionis.

Mischna V.

Juveni comburendi, & hirci comburendi, quo tempore comburantur juxta præceptum eorum, comburuntur in loco cineris, atque impura reddunt vestimenta. At si non juxta præscriptam legem comburuntur, comburuntur in sanctuario, & non immundant vestes.

Mischna VI.

Quando exportant ista super vestibus, tum si egressi fuerint priores extra murum atrii, dum posteriores non egressi sunt: Priores immunda faciunt vestimenta, sed posteriores nõ immundant vestimenta, usq; dñ egressi fuerint & ipsi. Sin egressi fuerint omnes, tunc etiam omnes immundant.

immunda habebunt vestimenta (sua.) R. Schimeon (malè) negat, ullos polluere vestimenta, usq; dum exortus fuerit sol super plerosq; eorum. Si discissa fuerit caro, incendens vestimenta haud maculat.

CAP. XIII.

Mischna I.

Si quis mastraverit simulq; obtulerit foris, reus est propter mastrationem, reusq; propter oblationem. R. Jose Galilæus dicit; si mastraverit intus, atq; obtulerit foris, peccat. Si mastraverit foris, obtuleritque foris, liber est, quia non obtulit foris, nisi rem profanam. Objecerunt ei, etiam is qui mastrat intus, & offert foris, postquam eduxit, profanavit illud.

Mischna II.

Immundus si ederit, sive sanctum immundum, sive sanctum mundum, reus est. R. Jose Galilæus dicit; Impurus si ederit purum, reus fit: sed impurus si ederit impurum, liber est, quia non edit, nisi rem pollutam. Objecerunt ei; etiam pollutus si ederit mundum, postquam liber est, quia non nisi super immunditie corporis, reus fit.

Mischna III.

Strictius jus est in mastratione quam in oblatione, & (vicissim) in oblatione quam mastratione. Strictius jus est in mastratione, quia quando quis mastrat pro Idiota, reus est; & contrario si offert pro Idiota, liber est. Strictius jus est in oblatione; Nam duo si acceperint cultrum, atq; mastrarint, liberi sunt; si sumserint membrum & obtulerint illud, rei sunt. Si quis obrulit & rediit, rursusq; obtulit ac rediit, & tertium obtulit, reus est super qualibet oblatione: hæc dixit R. Schimeon. R. Jose verò (rectè) dicit; non reus fit nisi unius oblationis, & non reus fit, donec obrulerit in principio altaris. R. Schimeon licet inquit, etiam si obtulerit super petra, aut super lapide, reus fit.

Mischna IV.

Sive sancta proba, sive sancta reproba sint; si reproba fuerint facta in sancto & obtulerit quis ea foris; reus est. Si quis obrulerit in star olive de holocausto, aut adipibus foris, reus est. Si quis collegerit in pugillum (farinam,) aut thus, aut suffitum, aut munus sacerdotum, aut munus sacerdotis uncti, aut munus libaminum, obtuleritque ex uno
isto-

25.
istorum sicut oliuam foris, reus est. R. Eleasar liberum dicit, donec obtulerit totum. Quod si, quaecunque sint, obtulerit intus, at reliquerit de iis tanquam oliuam, obtuleritque foris, reus sit: contra, quibuscunque quid defecerit, atque (postea) obtulerit ea foris, liber est.

Mischna V.

Si quis obtulerit sancta adipisque eorum foris, reus sit. Si munus, quo de non sumtus est pugillus, obtulerit foris, liber est. Si pugillum ex eo sumserit, & pugillus (hic) ejus in illud reciderit, tumq; id obtulerit foris, reum se facit.

Mischna VI.

De manipulo (farinae) & thure si obtulerit quis unum foris, reus est. R. Eleasar remittit, donec obtulerit alterum. Si unum intus, alterumque foris, reus est. Si duarum accerrarum thuris obtulerit unam foris, reus est. R. Eleasar liberum dimittit, usque dum obtulerit alteram. Sin unam intus & alteram foris, reus est. Si quis sparserit partem sanguinum foris, reus est. R. Eleasar dicit, etiam si libat aquas festi in festo extrâ, reus est. R. Nehemia inquit, si foris offert reliquias sanguinis, reus est.

Mischna VII.

Si quis ungue secat avem intus, & offert foris, reus est. Si discerpit foris, & offert foris, immunis est. Si mactat avem intus, atque offert foris, liber est. Si mactat foris, & offert foris, reus est. Reperitur modus, quo quod rectum est intus, liberum sit foris; (itemque) modus, quo quod rectum foris, est licitum intus. Rabbi Schimeon ait, super quocunque rei fiunt foris, rei fiunt super simili etiam intus, quando quis offert illud foris, excepto eo, qui mactat intus, & offert foris.

Mischna VIII.

Sacrificii pro peccato sanguinem si quis acceperit in poculo uno, obtuleritque foris, redierit autem, & obtulerit intus: Aut si intus, & redierit, atque obtulerit foris, reus est: Quia omnia intus offerri debebant. Si acceperit sanguinem ejus duobus in poculis, & obtulerit duo ista intus, liber est; si verò duo ista foris, reus est. Si unum intus, alterum foris, liber est; si unum foris, alterum intus, reus est su-

D

per

per exteriori, sed interius expiat. Cui res similis est? Separanti sacrificium suum pro peccatis, sed perit, atque separat aliud pro illo, quando autem reperitur primum, ecce tunc separatam manet utrumque. Quando tum mactat duo illa intus, liber est; quando mactat duo ista foris, reus est. Si unum intus, & alterum foris, est liber. Sin unum foris, & alterum intus, reus est super exteriori; sed interius expiat; quemadmodum sanguis ejus liberam facit carnem ejus, sic liberam facit carnem alterius.

CAP. XIV.

Mischna I.

Juvenca sacrificii pro peccato, si comburitur extra struem suam (lignorum;) Item si hircus emissarius offertur foris, culpa vacat; quia dicitur, & ad januam tentorii coetus ne adducant: (nimirum) quod non idoneum est, ut intret per januam tentorii conventus, propter illud non fiunt rei.

Mischna II.

Bestiam, quæ vel coit cum homine, vel inita est ab homine, item separata, & cultui idololatræ oblatam, nec non mercedem meretriciam, pretium, heterogeneam, disceptam, egredientem per coctam (hæc, inquam) si quis obtulit foris, liber est; Dicitur enim, coram tabernaculo Domini, unde quicquid non dignum (ut sistatur) coram tabernaculo Dei, super illo (etiam) non rei fiunt. Vitiola, sive sint vitia durabilia, sive vitia non durabilia, quando quis offert, immunis est. R. Schimeon dicit, si vitia habent durabilia, liber erit: sin vitia non durabilia (seu transeuntia) transgredientur præceptum negativum. Turtures, quorum tempus nondum advenit, & pullos, quorum tempus (jam) præterit, quando quis obtulit foris, liber est. R. Schimeon, Equidem, inquit, (si quis obtulit) pullos columbarum, quando jam tempus destinatum transierat, liber est; sed turtures (si obtulerit,) quorum certum tempus nondum accessit (lædit) negativum præceptum illud; non offeres eam & filium ejus. Item si deficiens tempore, liber est. R. Schimeon ait; Atqui hic lædit præceptum negativum. Quia dixit R. Schimeon, omne, quod aptum est, ut possit alio tempore venire; Ecce hoc est sub præcepto negativo; non tamen in eo est excisio.

exciso. Sed sapientes dicunt, omne id, in quo non est exciso, etiam non est sub præcepto negativo.

Mischna III.

Item (inquam) si deficiens tempore suo; sive illud deficiat quoad seipsum, sive quoad Dominum suum. Quodnam ergo est, quod deficit tempore quoad Dominos suos? (Hoc est:) quando vir aut femina fluxum patiens, puerpera, aut leprosus obtulerint sacrificium pro peccato & oblationem pro reatu foris, liberi sunt; si autem obtulerint holocausta sua, & sacrificia pacifica sua foris, rei sunt. Si quis obtulerit de carne sacrificii pro peccato de carne sacrificii pro reatu, de carne sanctissimorum, de carne sanctorum levium, & residuum Homeri, & duos panes, atque panem facierum, reliquiasque munerum: (item) si effuderit, miscuerit, fregerit, saliverit, agitaverit, obtulerit, disposuerit mensam, & ornaverit lampadas, collegerit in pugillum, atque acceperit sanguines foris, liber est. Non obligantur super ullo (istorum) nec ratione alieni, nec ratione immunditiei, nec ratione destituti vestibus, nec ratione lotionis manuum & pedum.

Mischna IV.

Antequam erectum esset tabernaculum, fuerunt excelsa licita, & cultus per primogenitos fiebat: postquam erectum est tabernaculum, prohibita fuerunt excelsa, & cultus per sacerdotes factus est. Sancta sanctorum edebantur intra vela; sancta levita in totis castris Israël.

Mischna V.

Ubi venerunt in Gilgal, atque licita fuerunt excelsa, sancta sanctorum comedebantur intra vela; sancta levita quolibet in loco.

Mischna VI.

Cum venerunt in Schilo, prohibita esse ceperunt excelsa; Non tamen fuit illic contiguatio; sed structura lapidum inferius, & aulae superius. Et ille fuit quietis locus. Tum sancta sanctorum edere solebant intra aulae; sancta levita, & decimas secundas quousque prospectus dabatur (vel exhibat.)

Mischna VII.

Cum venissent in Nob & Gibeon, permittebantur excelsa; sancta autem sanctorum comedere solebant intra aulae: sancta levita in omnibus urbibus Israël.

Mischnas

Mischna VIII.

Cum venerunt in Jerusalem; prohibita sunt excelsa; neque amplius fuerunt licita. Nam hæc erat possessio. Sancta autem sanctorum manducare mos erat intra aulaa; sancta sevia & decimas secundas intra murum.

Mischna IX.

Quæcunque sancta quis consecravit tempore prohibitorum excelsorum, & obtulit tempore prohibitorum excelsorum foris: ista impegert in præceptum affirmativum, & in præceptum negativum, atque rei facti sunt super illis excisionis. Sin quis consecravit ista tempore permissorum excelsorum, & obtulit tempore prohibitorum excelsorum, tum impegert in præceptum affirmativum, sed non in præceptum negativum, nec rei facti sunt ob illa excisionis. Si quis consecravit ista tempore prohibitorum excelsorum, obtulitque tempore licitorum excelsorum: Tunc (iterum) impegert in præceptum affirmativum, nihil quicquam autem in præceptum negativum.

Mischna X.

Hæc sunt sancta, quæ offerunt in tabernaculo; sancta, quæ sanctificantur pro tabernaculo, si oblationes fuerint cœtus, offeruntur in tabernaculo: At oblationes privati in excelsis. Oblationes privati, quæ consecrantur pro tabernaculo, offeruntur in tabernaculo; si tamen offert quis ea in excelsis, liber est. Quid inter excelsum privati & inter excelsum cœtus interest? manuum impositio, & mactatio ad septentrionem, sparsio circumquaque, ventilatio, appropinquatio. R. Jehuda inquit, non Minchah locum habet in excelsis, aut officium sacerdotale, aut vestes ministerii, aut vasa ministerii, aut odor quietis, aut sepimentum inter sanguines, aut lotio manuum, atque pedum; sed tempus certum, & residuum atq; pollutum tam in hoc quam in illo æqualiter se habent.

ABSOLVTVS EST TRACTATVS
DE SACRIFICIIS.

משניות
סוכת גרנות

id est

TRACTATUS TALMUDICI
DE PRECIBVS,
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

A quo tempore legunt lectionem Audi vespertinam? ab hora, quâ Sacerdotes ingrediuntur ad edendum Thrumam suam usque ad finem custodiæ primæ; sunt verba R. Eliezeris. Sapientes verò dicunt; ad dimidium (scil. noctis.) Rabban Gamaliel ait; usque dum ascenderit columna auroræ. Hinc accidit, ut, quando filii ejus è domo, in quâ convivium habitum; venerunt, dicentes, non legimus lectionem Audi, dixerit illis, nisi ascenderit columna auroræ, obligati estis ad legendum. Nec tantùm in hoc, verùm in omni, de quo dicunt Sapientes, usque ad dimidium (scil. noctis,) præceptum obligat, donec ascenderit columna auroræ. Sic quoad adolationem adipum & membrorum, præcepta eorum obligant, usque dum ascenderit columna auroræ, omniumque, quæ comedere licet in diem unum, præceptum obstringit, donec ascenderit columna auroræ. Si res ita sese habet, quare ergo dixerunt sapientes usque ad dimidiam noctem? (nimirum) ut procul abigerent hominem à transgressione.

Mischna II.

A quo tempore legunt lectionem, Audi, Matutino tempore? ex quo quis inter noscere potest inter hyacinthinum & album. R. Eliezer inquit, (ex quo cognosci potest) hyacinthinum à prasino; & absolvit, donec oriatur Sol: R. Jehoschea dixit; usq; ad horam tertiam; Filii enim Regum tertiam horam surgere solent. Qui legit hinc & deinceps

2.
ceps, non perdit (scil. tempus,) sicut homo, qui in lege legit (seu occupatus est.)

Mischna III.

Schola Schammai inquit; in vespera, quilibet homo (debet) inclinare se atque legere, sed matutino tempore stare, quoniam dictum est: tum cum cubas, tum cum stas. Sed Scholastici Hilleliscunt, quemcunque hominem legere posse secundum consuetudinem suam, quia dicitur; & cum ambulas in via tua. Si ergo sic; quare dicitur, & ubi cubabis & stabis? (Resp.) hora quâ filii hominum cubant, & horâ, qua filii hominum stant. Dixit R. Tarphon, ingressus viam inclinavi me ad legendum juxta verba Scholæ Schammai, & incidi per meipsum in latrones. (Tunc) dixerunt ei; dignus fuisti, qui obnoxius (morti) per teipsum fieres, quia transgressus es verba Scholæ Hillelisc.

Mischna IV.

Manè benedicit bis ante illam, & semel post illam; in vespere autem bis ante illam, & bis post illam, semel prolixè & semel breviter. In loco, quo constituerunt, quod immorandum, non est potestas ad abbreviandum; quod abbreviandum, non est facultas ad immorandum; quod concludendum, non est licitum, non concludere & ubi, quod non concludendum, non est licitum concludere.

Mischna V.

Meminerunt exitus ex Ægypto in noctibus. Dixit R. Eleasar filius Asaria: En ego fui septuagenarius, nec tamen merui, ut diceretur exitus ex Ægypto in noctibus, usque dum explicavit Ben. Dsuma illud, quod dicitur, ut memineris diem exitus tui è terra Ægypti totis diebus vitæ tuæ, ita dies vitæ tuæ, sunt dies, toti dies vitæ tuæ sunt noctes. Sed Sapientes dixerunt; dies vitæ tuæ, sunt mundi hujus (dies,) toti dies vitæ tuæ ad includendum dies Messia.

CAP. II.

Mischna I.

Si quis legit in lege, & advenit tempus lectionis (scil. Audi,) tum si attendit animum, satisfecit, si verò non attendit, non satisfecit. In articulis, salutatur honoris causa & resalutat; in medio autem, salutatur pro-

propter timorem, & refalutat; sunt verba R. Meir. R. Jehuda dicit, in medio salutat propter timorem, refalutat verò honoris causa. In articulis salutat propter honorem & refalutat omnem hominem.

Mischna II.

Hæ sunt (salutationes) inter particulas. (quæ nimirum fiunt) (1.) inter benedictionem primam & secundam (2.) inter secundam, & τ^{δ} schema, id est Audi (3.) inter τ^{δ} schema, id est Audi, & inter vehaja im schamoa h. e. Et erit, si audiendo, &c. (4.) inter τ^{δ} vehaja, i. e. & erit, si audiendo, &c. & inter vajomer, i. e. & dixit (5.) inter vajomer, i. e. & dixit, & inter Æmeth vejazib, i. e. & veritas, & certitudo. R. Jehuda dicit; inter vajomer, & dixit, & inter, Æmeth vejazib, veritas & certitudo, non subsistet. Dicit R. Jehoschea filius Korcha; quare præcedit τ^{δ} schema, Audi, ante vehaja im schamoa. i. e. & erit, si audiendo? &c. (Resp.) Idem ut suscipiat in se jugum regni cœlorum primò; deinde demùm recipiat in se jugum præceptorum. Quare τ^{δ} vehaja im schamoa, i. e. & erit, si audiendo &c. ante vajomer? (Resp.) quia τ^{δ} vehaja, i. e. & dixit, est in consuetudine die noctuque: Vajomer (& dicit) autem non nisi in die.

Mischna III.

Qui legit lectionem, nec facit audire aurem suam, satisfecit. R. Jose inquit, non satisfecit. Qui legit, nec literas ejus rectè pronuntiat. R. Jose ait; satisfecit. R. Jehuda dicit, non satisfecit: Qui legit præposterè, non satisfecit. Qui legit & errat, redeat ad locum, ubi erravit.

Mischna IV.

Artifices possunt legere in summitate arboris, aut in summitate acervi lapidum: quod non possunt facere similiter in precibus.

Mischna V.

Sponsus liber est à lectione Audi, in nocte prima usque ad exitum Sabbathi, si non facit opus. Historia de Rabban Gamaliele. Qui aliquando legit in nocte prima, cum duxit uxorem. Dixerunt ei discipuli ejus; nonne docuisti nos Rabbi noster, quod sponsus liber sit à lectione, Audi, in nocte prima? Dixit eis, ego non obtempero vobis ad deponendum à me regnum cœlorum, etiã horam unam:

Mischna VI.

Idem lavit se nocte prima, quâ mortua est uxor ejus. Dixerunt ei discipuli ejus; Nonne docuisti nos, Rabbi noster, quod lugenti lorio sit prohibita? Dixit eis, ego non sum sicut reliqui omnes homines. Infirmus enim sum.

Mischna VII.

Postquam mortuus esset Tobias, servus ejus, super illo accepit consolationes. Dixerunt ei discipuli ejus; Nonne docuisti nos, Rabbi noster, quod non accipiant consolationes super servis? Dixit istis, Tobias servus meus non, sicut reliqui omnes servi, fuit; sed egregius fuit.

Mischna VIII.

Sponsus, si legere vult lectionem, Audi, nocte prima, legat. Rabbān Schimeon Ben-Gamaliel dicit; Non omnis, qui voluerit assumere nomen Dei, assumet.

CAP. III.

Mischna I.

Is, cujus mortuus projectus est coram ipso, liber est à lectione, Audi, à precatione, & Thephillin. Portantes feretrum & succedentes ipsis, item succedentes succedentibus; (qui portant) id, quod est ante lectum, & quod est post lectum, (si ferunt) ea, quæ ad lectum sunt necessaria, per ea liberi sunt; (si) verò ea, quæ ad feretrum haud opus, obligati sunt. Utrique tamen liberi à precibus.

Mischna II.

Sepelientes mortuum, quando revertuntur, si poterunt incipere ac absolvere, donec non attigerint ordinem, initium faciant; si verò non, non incipiant. Stantes in ordine (lugentium) anteriores sunt liberi; exteriores autem sunt obstricti.

Mischna III.

Mulieres atque servi minorennisque liberi (quidem) sunt à lectione Audi, & à Thephillin; attamen sunt obligati ad preces, & ad Mesusa, & ad benedictionem cibi.

Mischna IV.

Is, cui casus nocturnus accidit, cogitat in corde suo (τ' schema, Audi,) sed non benedicit, nec ante illud, nec post illud. Benedicit tamen

men post cibum; ante illum autem non benedicit. R. Jehuda inquit: benedicit ante & post illa.

Mischna V.

Si quis steterit (peragens) preces, recordatusque fuerit, quod sibi acciderit casus nocturnus, non desistat, sed abbreviet. Si quis ad immergendum se (seu lavandum) descenderit, si potest ascendere & induere se, atque legere, antequam splendor solis (sol) ascenderit, tum induat se ac legat: si verò non; induat se in aquis, legatque. Modò non induat se, neque in aquis, (in quibus) stercora, neque in aquis macerationis, donec addiderit illis aquas. Quantum ergò faciet distantia inter illas & sordes? quatuor cubitorum.

Mischna VI.

Seminifluus, quando vidit fluxum seminis, & menstruata, quæ ejicit semen concubitus, nec non congressa cum viro, quando videt, se habere menstrua, opus habent lotionem; sed Rabbi Jehuda absolvit.

CAP. IV.

Mischna I.

Precatio matutini temporis (durat) usque ad dimidium (diei:) R. Jehuda dicit, usque ad quartam horam. Precatio vespertina usque ad vesperam: R. Jehuda dicit, usque ad dimidium Minchæ. Precatio nocturna non habet fixum tempus, & additamenta omni die (valent.) R. Jehuda inquit, usque ad septimam horam.

Mischna II.

R. Nechunia filius Kanæ precatus est in ingressu suo in Synagogam, itemque in egressu suo, precationem brevem. Dixerunt ei, quis locus (seu usus) est huic precationi? Respondit illis, in ingressu meo oro, ut non obveniat (ulli) scandalum per me: In egressu autem ago gratias pro sorte meâ.

Mischna III.

Rabban Gamaliel inquit, unoquoque die orabit homo octodecim (benedictiones.) R. Jehoschea dixit, summam octodecim: R. Akiba ait, si prompta sit precatio ejus, in ore ejus, orat octodecim: sin minus, summam octodecim (precationum.)

Mischna IV.

Rabbi Elieser dicit; qui facit precationem sibi fixam (& onerosam,) ejus preces non sunt preces. R. Jehoschea inquit, qui ambulat in loco periculoso; orat precationem brevem, aitque; serua, Domine, populum tuum, reliquos Israël, & in omni separatione transgressionis, sint necessitates ejus coram te: Benedictus esto Deus Israël, audiens preces.

Mischna V.

Si quis insidet a sino, descendat: si verò non potest descendere, avertat faciem suam (versus Jerusalem:) sin verò faciem suam avertere haud poterit, dirigat cor suum versus Sanctum sanctorum.

Mischna VI.

Qui sedet in navi, aut in curru, aut in ratibus, diriget cor suum versus Sanctum sanctorum (id est, templum sanctum Hierosolymitanum.)

Mischna VII.

Rabbi Eleasar ben-Asariæ dicit, non (habet locum) precatio ad ditamentorum, nisi in societate urbis; sed sapientes dicunt; tam in societate urbis, quam non in societate urbis. R. Jehuda inquit nomine ejusdem; In omni loco, in quo est societas urbis, singuli liberi sunt à precatione supererogativa.

CAP. V.

Mischna I.

Non stant ad precandum, nisi cum gravitate capitis (i.e. nisi submisso capite.) Pii primi expectarunt horam unam, & deinde orarunt; eum in finem, ut præpararent corda sua erga Deum. Etiam si verò Rex salutet eum, non respondebit ei, & etiam si serpens circumvolutus fuerit calcaneo ejus, non abrumpet.

Mischna II.

Meminerunt virtutum pluviarum, in resurrectione mortuorum; & petunt pluvias, in benedictione annorum; & separationem (dicunt,) per, qui donas scientiam. R. Akiba dicit; dicit eam quidem benedictionem quartam pro semetipsâ. Rabbi Elieser inquit, in confessione.

Mischna

Mischna III.

Si quis dicit; super nidum avis veniant misericordiae tuae, & super bono commemoretur nomen tuum, consistentes sumus, jubent eum tacere. Si quis transit ante arcam (foederis) erraveritque, transibit alius pro illo, ne videatur rebellis in ista hora. Unde ille incipit: Ab initio benedictionis, in qua erravit.

Mischna IV.

Si quis praeterierit arcam (foederis,) post sacerdotes ne respondeat Amen, propter oblivionem. Et quando Sacerdos ibi non est, praeter ipsum; nequaquam eleve manus suas. Attamen si fiducia ipsi sit, quod elevare manus suas & reverti ad preces suas possit, licentiam habeat.

Mischna V.

Preces si quis peragit, ac errat, omen illi malum est. Legatus cœtus si est, omen malum iis est, qui miserunt eum, propterea quod legatus hominis est, sicut ipsemet mittens. Referunt de R. Chanina filio Dufæ, quod, quum orationem pro ægrotis fudisset, dixerit, hic vivet, ille autem morietur. Dixerunt ei, unde tu hoc scis? respondit iis, si prompta est precatio mea (pro aliquo) in ore meo, certus sum eam exaudiri; si verò non, novi ego, hunc esse moriturum.

CAP. VI.

Mischna I.

Quomodo benedicunt fructibus? super fructibus arboris dicit (ita;) qui producit fructus arboris; excepto vino. Nam super vinum (benedicens) inquit; qui producit fructus vitis. Super fructibus autem terræ ait; Qui producit fructus terræ (cultæ;) excepto pane. Nam super pane (benedicens) dicit; qui producit panem è terra. Super oleibus, inquit; qui producit fructus terræ (cultæ.) R. Jehuda ait; qui producit species herbarum (tenerarum.)

Mischna II.

Si quis benedixerit fructibus terræ (dicendo,) qui producit fructus terræ, satisfecit. At si super fructibus terræ; qui producit fructus ligni, (seu arboris,) non satisfecit. Si super omnibus istis dixerit; à quo cuncta facta sunt, satisfecit.

Mischna

Mischna III.

Super re, quæ non crescit ex terra, dicit; qui omnia. Super aceto, & super fructu deciduo, & super locustis dicit; qui omnia. Super lacte, & super caseo, superque ovis dicit; qui omnia. R. Jehuda inquit; quicquid est species maledictionis, non benedicant super illo.

Mischna IV.

Si fuerint coram ipso species multæ: R. Jehuda dicit; si fuerint inter illas una ex speciebus septem, benedicat illi. Sapientes autem dicunt; benedicere potest, cuiusque istarum voluerit.

Mischna V.

Si quis benedicat super vino, quod ante cibum; liberum facit vinum, quod post cibum. Si benedicat cupediis, quæ ante cibum; cupedias illas liberat, quæ post cibum. Si quis benedicat super pane, liberat cupedias: (Si benedicat) super cupediis, non liberum facit panem. Il, qui sectæ Schammai sunt addicti, dicunt; etiam non (liberum facit) opus ollæ.

Mischna VI.

Si qui sederint ad edendum, unusquisque benedicat pro se: (si) accumbant, unus oret loco omnium. Si veniat ipsis vinum inter cibum; unusquisque oret pro se: Si post cibum, unus oret pro omnibus. Idem ille dicit super suffimento, etiam si non adducunt suffimentum, nisi post cibum sumtum.

Mischna VII.

Si afferant ante illum salitum ab initio, cumque eo panem: benedicat salito, atque liberum (ad edendum) facit panem; quia panis minus principale ei est. Hæc est Regula; ubicunque est principale, & cum eo minus principale, benedicatur principali, ut liberum faciat minus principale.

Mischna VIII.

Si quis ederit ficos, aut uvas, aut mala punica, benedicat post illa tribus benedictionibus: (ita) inquit Rabban Gamaliel. At sapientes dicunt, (tantum) benedictione una, quæ contineat summam trium. R. Akiba ait, etiam si ederit coctum (olerum,) idque illius fuerit cibus, benedicat post illud, tribus benedictionibus. Si quis biberit aquas pro siti sua, dicat; qui creavit animas multas. CAP.

9.
CAP. VII.

Mischna I.

Sitrus comederint simul, obligantur, ut præparent: si quis ederit dubium incertæ decimationis, aut decimas primas, quarum Thruma est ablata, aut decimas secundas, & sancta, quæ sunt redempta; aut famulus si ederit, sicut olivam, & Samaritanus, præparent pro illis. Sed si quis ederit fructum, cujus decimæ non sunt datæ, aut decimas primas, quarum Thruma non est separata, aut decimas secundas, & sanctum, quæ redempta non sunt, aut servus si ederit minus, quam olivam, & qui est idololatra, non præparent pro illis.

Mischna II.

Mulieres, & servi, & parvuli si fuerint, non præparent pro illis. Super quanto præparent? Super eo, quod est sicut oliva. R. Jehuda dicit; quod est sicut ovum.

Mischna III.

Quomodo præparent pro tribus? Incipit; benedicamus pro tribus: ipse deinde dicit; benedicite. Quomodo pro decem? Incipit; benedicamus Deo nostro pro decem; ipse deinde pergit; benedicite. Unum idemque sunt decem (homines) & decem Myriades. (Quomodo) pro centum? Incipit; benedicamus Jehovæ Deo nostro pro centum; deinde ulterius inquit; benedicite. Quomodo pro mille? dicit; benedicamus Jehovæ Deo nostro, Deo Israël pro mille, & porro dicit; benedicite. (Quomodo) pro myriade? dicit; benedicamus Jehovæ Deo nostro, Deo Israël, Deo Zebaoth sedenti super Cherubin; super cibo, quem manducavimus in myriade; & porro dicit; benedicite. Sicut ille benedicit; sic (reliqui) respondent post ipsum, Benedictus Jehova Deus noster, Deus Israël, Deus Zebaoth habitans super Cherubin, super cibo, quem comeditus. R. Jose Galilæus dicit; secundum multitudinem cætus benedicunt, quia dictum est; in congregationibus benedicite Deo Domino de fonte Israël. Dixit R. Akiba, quid invenimus in Synagoga? Unum idemque est, sive sint multi, sive pauci; dicit, benedicite Jehovæ. R. Ismaël inquit; benedicite Jehovæ benedicto.

b

Mischna

Mischna IV.

Tres si edunt simul, non habent potestatem se disjungendi, sic nec quatuor, nec quinque. Sex autem dissepurare se possunt usque ad decem. Sed (a) decem non dividunt se, usque dum fiant viginti.

Mischna V.

Duæ societates: si ederint in domo una, quo tempore quidam eorum viderint alii alios, ecce isti conjunguntur ad præparandum. Si autem non, præparant illi pro semetipsis, & hi præparant pro seipsis. Non benedicunt super vino, usque dum infuderint in illud aquas, sunt verba R. Elieseris; at sapientes inquirunt, benedicunt.

CAP. VIII.

Mischna I.

Hæ sunt res, in quibus dissentiunt Doctores Scholæ Schammai, Scholæque Hillelis. De prandio; Schola Schammai dicit: benedicat (quis) super die, & deinceps benedicat super vino. At Schola Hillelis inquit; benedicat super vino, atque dein benedicat super die.

Mischna II.

Schola Schammai dicit; lavant manus, postea que infundunt poculum. Verum enim verò Schola Hillelis inquit; infundunt calicem, ac deinde lavant manus.

Mischna III.

Schola Schammai inquit; abstergit (quis) manus suas mappâ, ac deponit eam super mensam. Schola vero Hillelis dicit; super pulvinare.

Mischna IV.

Schola Schammai ait; everrunt domum, & tum lavant manus. Sed Schola Hillelis inquit; lavant (prius) manus, atque postea everrunt domum.

Mischna V.

Schola Schammai ordinat ita; lumen, cibus, aromata, & separatio. Sæta autem Hillelis recenset (in hunc modum;) lumen, aromata, cibus, atque separatio. Schola Schammai dicit; qui creavit lumen ignis. Verum Schola Hillelis inquit; qui creat lumina ignis.

Mischna

II.

Mischna VI.

Non dicunt benedictionem, neque super lumine, neque super aromatibus cultorum stellarum planetarumque: nec super lumine, nec super aromatibus mortuorum: neque super lumine, neque super aromatibus, quæ coram gentilibus sunt: non benedicunt (etiam) super lumine, usque dum utantur luce ejus.

Mischna VII.

Si quis ederit, fueritque oblitus, ut non benedicat; Schola Schammai inquit; redeat ad locum suum, & benedicat. Sed Schola Hillelis dicit; benedictionem dicat, in loco, in quo recordatus est. Usque quo benedicat? usque dum concoxerit cibum, qui est in ventre ejus.

Mischna VIII.

Si adferatur ipsis vinum post cibum, nec sit ibi aliud præter istud poculum, tum Schola Schammai dicit; benedicat super vino, & post benedicat super cibo. Sed Schola Hillelis inquit; benedicat super cibo, & dein benedicat super vino. Respondent Amen post Israëlitam benedicentem; non autem respondent Amen post Samaritanum benedicentem; usque dum audiatur tota benedictio.

CAP. IX.

Mischna I.

Si quis viderit locum, in quo facta sunt miracula Israël, dicat; benedictus, qui fecit miracula Patribus nostris in loco hoc. (Item si quis viderit) locum, in quo eradicatus est de nobis cultus idololatricus, dicat; benedictus, qui extirpavit cultum idololatricum è terra nostra.

Mischna II.

Super stellis cadentibus, terræ motibus, fulguribus, tonitruis, ventisque dicat; benedictus is, cujus virtute ac potentia mundus plenus est. Super montibus, collibus, maribus, fluminibus, atque desertis dicat; benedictus, qui fecit opus creationis. R. Jehuda inquit; si quis viderit mare magnum, dicat; benedictus, qui fecit mare magnum: si quidem viderit illud per intervalla triginta dierum. Super pluviis & super nuntiis bonis dicat; benedictus, qui bonus est, & qui benefacit. Tandem super nuntiis malis dicat; benedictus judex veritatis.

b 2

Mischna

Mischna III.

Domum novam si quis extruxerit & nova emerit vasa, dicat: benedictus qui vivificavit nos, & conservavit nos, & pervenire fecit nos in hoc usq; tempus. Benedicitur super malo, etiam si speciem boni habuerit, super bono, etiam si speciem mali habuerit. Si quis oraverit pro eo, quod jam praterit; ecce precatio ejus nulla. Quomodo? si (e. g.) uxor ejus jam fuerit gravida, & ipse dixerit, placeat DEO, ut pariat uxor mea masculum; tum ecce oratio hæc nulla est. Item si aliquis iter facit, & audit vocem clamoris in civitate, ac dicit, placeat DEO, ut hi non sint domestici mei; Ecce precatio illa nulla est.

Mischna IV.

Si quis intrat urbem munitam, oret bis, semel in ingressu suo, & semel in egressu suo. Ben Afai inquit; quater, bis in ingressu suo, & bis in exitu suo, & confessionis laudem dat pro praterito, & orat pro futuro.

Mischna V.

Tenetur quilibet, ut benedicat super malo, sicuti benedicit super bono, juxta illud dictum (Deut. 6, 5.) Et diliges Jehovam Deum tuum ex toto corde tuo, & ex toto animo tuo, & ex totis viribus tuis. Ex toto corde tuo, h. e. ex duobus figmentis, ex figmento bono, & ex figmento malo. Et ex totâ animâ tuâ, h. e. etiam si abstulerit animam tuam. Et ex totis viribus tuis, i. e. ex omnibus bonis tuis. Expositio alia: In omnibus **אמה** viribus tuis, id est, in omni **אמה** mensura, quam ad mensus fuerit tibi, esto consistens ipsi quam maximè. Non levabit homo caput suum (i. e. non erit elatus) versus portam orientalem, quia hæc spectat versus sanctum sanctorum. Non ingrediatur in monte templi cum baculo suo, aut cum calceo suo, aut cum cingulo suo, aut cum pulvere pedum suorum. Neque faciet in eo compendium. Multò minus exspuet. In omnibus clausulis benedictionum, quæ fuerunt in sanctuario, dicere soliti sunt (olim) à seculo. Postquam autem fidem corruperunt hæretici dixeruntque, non esse mundum, nisi unum, constituerunt, ut dicerent à seculo in seculum. Præterea constituerunt, ut homo salutaret proximū suum per nomen divinum: quia dictum sit: & ecce Boas venit à Bethlechem. & dicit messoribus; Dominus vobiscum; & responderunt ipsi, benedicat tibi Dominus. Item dicit (Angelus) Dominus tecum, potens virtute. Cæterum dicitur etiam, ne contempnas, quando consenuerit mater tua. Et tandem; tempus est operandi Domino, solve quint legem tuam.

Vbi R. Nathan apposuit, solverunt legem tuam, ideo tempus est operandi Domino.

*Absolutus est Tractatus Talmudicus de precibus
seu Benedictionibus.*

משנות

id est

TRACTATUS TALMUDICI
DE VOTIS,
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

Cognomina, quæcunque etiam sunt, votorum, sicut ipsamet vota: (cognomina) devotorum, sicut ipsamet devotiones: (cognomina) juramentorum, sicut juramenta ipsa; ac (cognomina) Nafirætus, sicut (votum) Nafirætus, habentur. (Item;) si quis dixerit ad proximum suum; prohibitus voto sum à te, (vel) separatus sum à te, (vel) longè semotus à te, ut tecum non comedam, tecumque non gustem (quicquam,) prohibitus est. (Si dixerit,) ego excommunicatus sum tibi: Rabbi Akiba subridebat ad hoc, ut aggravaret. (Si dixerit) secundum vota impiorum, tum vovit Nafirætum, sacrificium & juramentum. (Si dixerit) secundum vota piorum, tum nihil quicquam dixit. (Si dixerit) secundum munera spontanea eorum, tum vovit Nafirætum atque sacrificium.

Mischna II.

Si quis dixerit proximo suo קונם קונה קונם; En hæc sunt cognomina קרבן sacrificii (vel muneris.) (Si dixerit) חרק חרף חרף; En hæc sunt cognomina devotionis (seu execrationis.) Si dixerit ניק נויק נויק; En hæc sunt cognomina Nafirætus. (Si dixerit) שנותה שנותה; hæc sunt juramenti cognomina.

Mischna III.

Si quis dixerit; per res non profanas, non tecum comesturus sum: (Item;) per non rectum, nec purum, nec mundum, & immundum.

dum, residuum aut abominationem, tum prohibitus est. (Si quis dixerit;) esto mihi sicut Agnus (jugis,) sicut conclavia lignorum, sicut ligna, sicut ignita, sicut altare, sicut templum, sicut Hierosolyma: (item,) si voverit; esto mihi sicut unum ex omnibus (vasis) ministrantibus altari: etiam si sacrificii nullam fecerit mentionem, tamen vovit per sacrificium. R. Jehuda inquit, si dixerit, sicut Hierosolyma, nihil quicquam dixit,

Mischna VI.

Quicumque dixerit, Korban, holocaustum, Mincha, peccatum, Eucharisticum, pacifica esto, quodcunque ego comedere tecum, obligatus est: licet R. Jehuda liberet (eum.) (Si dixerit;) ha-Korban, ke-Korban, Korban, quodcunque comedero tecum: obligatus est. (Sin;) Le-Korban, non comedam tecum, R. Meir (tantum) eum obligat. Si quis dixerit proximo suo Konem (q. d. munus) erit os meum, ubi locutum fuerit tecum; manus mea, ubi laboraverit tecum; pes meus, ubi ambulaverit tecum, obligatus est.

CAP. II.

Mischna I.

At licita, hæc sunt. (Si quis dixerit; sunt mihi) profana, que comedero tecum: (Item;) sicut caro suilla, sicut cultus idololatriæ, sicut pelles adhuc adjunctæ (עורות לבובין dicuntur,) sicut cadavera, sicut discerpta, sicut (שקצים) abominanda, sicut reptilia, sicut placenta Aharonis, & sicut ejus Thruma, liber est. Si quis dixerit ad uxorem suam; Ecce tu eris mihi sicut mater mea (quam ducere incestuosum,) tunc aperiunt ei ostium de loco alio (h. e. querunt rationem ad poenitentiam eum moventem,) ne temerarius in vovendo fiat. Si quis dixerit, esto mihi votum, quod nec dormiturus, nec locuturus, nec ambulaturus sim: (vel) si dixerit quis ad uxorem suam; esto mihi votum, quod non cohabitaturus sim tecum (ut maritus:) tum ille peccat contra $\tau\delta$ Non profanabit verbum suum, (Num. XXX. vers. 3) Sin quis dixerit, esto mihi juramentum, quod neque dormiturus, neque locuturus, neque ambulaturus sim, tunc obligatus est.

Mischna

Mischna II.

Si quis dixerit Korban (per munus,) non sum comesturus tecum, (vel,) ha Korban (En per munus,) quod comesturus sum tecum, (vel) le Korban in munus esto, (quod) non comesturus sum tecum; liber est. (Si quis verò dixerit;) esto mihi juramentum, quod non comesturus sim tecum, (vel) esto juramentum, quod comesturus sim tecum, (vel) esto in juramentum, quod non comesturus sim tecum, obligatus est. Gravius hoc est in juramentis, quàm in votis: Contra (aliud quid) gravius est in votis, quàm in juramentis. Quomodo? si quis dixerit, Konem (Munus) esto mihi tabernaculum, quod fecero, Ramus palmæ (לולב) quem gestavero, Thephillin, quos induero; in votis obligatus est; In juramentis verò liber esset, quia non jurant, ut transgrediantur præcepta.

Mischna III.

Potest esse votum in voto; sed non juramentum in juramento. Quomodo hoc? Si quis dixerit (bis;) En ego ero Nasiræus, si comedero; En ego Nasiræus, si comedero: tum si comederit, reus factus est propter utrumque (h. e. bis.) (Sin quis bis dixerit;) juramentum esto, quod non comesturus sim, juramentum esto quod non sim comesturus; tum si comederit, non reus factus est, nisi semel.

Mischna IV.

Simplicia vota aggravanda sunt: quod si tamen quis ipse ea exponat, mitiganda (accipienda juxta expositionem ejus.) Quomodo? (E. g.) Si quis dixerit; ecce super me esto sicut caro sale condita (h. e. sacrificium: nam omnia sacrificia salienda erant,) sicut vinum libaminis, tum si Domino voverit, (vovisse exponat,) obligatus est: Sin idolo voverit, absolutus est, Sed si simpliciter (voverit,) obligatus est. Sic si dixerit; ecce super me devotum, si devotum Deo, obligatus est; sin verò devotum sacerdotibus, absolutus est: quod si simpliciter, obligatus est. Si quis dixerit; ecce est super me sicut decimæ: si secundum decimas bestię voverit, obligatus est; sin autem (decimas) horrei, liber est: si absolutè, obligatus est. Si quis dixerit; En est super me sicut Thruma: si secundum Thrumam conclavis voverit, obligatus est; sin autem horrei, liber est: si simpliciter, obligatus est: ita R. Meir. R. Jehuda dicit; si simpliciter vovetur Thruma in Judæa, tum prohibita est;

in

in Galilæâ verò, licita, Galilæis non agnoscentibus Thrumam con-
clavis: si simpliciter **הרמים** id est, devota (voverit) in Judæa, tum lici-
ta sunt; sed in Galilæa prohibita: devota sacerdotum haud agnoscenti-
bus Galilæis.

Mischna V.

Si quis voverit devotum, ac (deinceps) dixerit, non vovi nisi de-
votum maris. (Si quis voverit) munus & (mox) dixerit, non novi, nisi
munera Regum. (Si quis dixerit;) ecce **עמי** id est, os meum esto mu-
nus, & dixerit deinde, ego non novi, nisi de osse, quod sepofui mihi,
ut voverem illud: (Item si quis dixerit) **קונם** id est, esto mihi votum,
quod uxore mea non fruiturus sim, dixerit autem postea, ego non vo-
vi, nisi de uxore primâ, quam expuli: tum de hisce omnibus non qua-
runt (sapientes:) si verò quæ fuerint, mulctant eos, aggravant que illis
rem: sic R. Meir. At sapientes dicunt; aperire debemus ostium illis à
loco, atque instruere, ut in votis levitati se non assuefaciant.

CAP. III.

Mischna I.

Quatuor vota Sapientes absolvunt. (1.) Vota persuasoria (seu
instigatoria.) (2.) Vota hyperbolica. (3.) Vota errorum. (4.) Vota
necessitatem patientium. Vota persuasoria quomodo? si quis ven-
diderit aliquid, dixeritque, esto mihi votum, quod nihil diminuem
tibi de sela (duobus siclis communibus;) & dixerit quoque alter, esto
& mihi votum, quod nihil super siclum tibi addam. Uterque autem
convenit de tribus denariis. R. Elieser filius Jacobi ait; etiam is, qui
voto movere vult proximum suum, ut secum comedat, dicere potest;
omne votum, quod voturus sum, irritum esto; modò recordatus fue-
rit, tempore quo voverit.

Mischna II.

Quæ sunt vota hyperbolica? Si quis dixerit, **קונם** id est, esto mi-
hi votum, si non videro in via hac similes egredientibus ex Ægypto,
(aut) si non vidi serpentem tanquam trabem torcularis. Vota erro-
rum quæ? (si quis dixerit; esto mihi votum) si comedi aut bibi: inci-
derit autem interim in memoriam ejus, quod comederit aut biberit.
(Si quis dixerit, esto mihi votum) si comedero aut biberero, interea verò
obli.

oblitus fuerit (sc. voti) & comederit atque biberit. Si quis dixerit, esto mihi votum, quod uxor mea non fructura sit me, quia furtim surripuit marsupium meum, atque percussit filium meum; notum autem factum, quod nec surripuerit istud, nec sustulerit hunc. Si quis viderit aliquos comedentes ficos, dixeritque; ecce super vos sacrificium, & reperti sunt apud illos, Pater ejus, & frater ejus, aliique cum iis; dicit quidem Schola Schammai, hos liberos, sed illos, qui apud hos fuere, obligatos esse: Utrosque verò Schola Hillelis facit liberos.

Mischna III.

Vota necessitatem patientium quæ sunt: si quem voto obstrinxerit focus suus, ut comedat apud eum, ægrotaverit autem ipse, aut ipsius filius ægrotaverit, aut impediverit eum aqua. En hæc sunt vota necessitatem patientium.

Mischna IV.

Si qui voverint homicidis, raptoribus, publicanis, quod res hæc sit Thruma, etsi non est Thruma: aut quod pertineat ad domum Regis, quanquam non pertinet ad domum Regis: Schola Schammai dicit; (valet) in omnibus voventibus, excepto, quod cum juramento conjunctum: verum etiam in juramento (valere,) Schola Hillelis inquit. Schola Schammai dicit; non offerat se ad votum: Sed ait Schola Hillelis, offerre etiam potest. Schola Schammai dicit; in eo tantum, super quo votum ab eo petitur: verum Schola Hillelis ait; imò etiam in eo, super quo nullum votum ab eo petitur. Quomodo? si dixerint ei, dic; Munus esto mihi uxor mea, si utilitatem perceperit ex me: ille verò dixerit; Munus sunt uxor mea, & filii mei, si utilitatem perceperint ex me: tum Schola Schammai dicit, uxor licita est, sed filii ejus sunt prohibiti; at Schola Hillelis utrosque dicit licitos.

Mischna V.

(Si quis dixerit;) Ecce plantationes istæ sunt mihi munus, si non fuerint excisæ: (item; si quis dixerit,) pallium hoc esto mihi munus, si non fuerit combustum: possunt redimi. Sin dixerit; En plantationes istæ sunt mihi munus, usque dum excindantur: (Item;) pallium hoc esto mihi munus, donec comburatur: non possunt redimi.

Mischna VI.

Si quis voto excluderit se à descendentibus in mare: tum liberi ipsi sunt sedentes in aridâ. (Sin quis voto excluderit se) à sedentibus in aridâ: tunc prohibiti ipsi sunt descendentes in mare, quia descendentes in aquam continentur sub in aridâ sedentibus: nec tantùm sicut illi, qui proficiscuntur ab Acco in Jappo, sed sicut is, qui in altum mare exire solet.

Mischna VII.

Si quis voto se excluderit à videntibus solem: tum illi etiam cæci sunt prohibiti: quia non alios intendebat, nisi illos, quos sol aspicit.

Mischna VIII.

Si quis voto excluderit se à nigris capite: tunc prohibiti ipsi sunt etiam calvi, & cani; licite autem ei sunt mulieres & pueri; siquidem nemo vocatur niger capite, nisi viri.

Mischna IX.

Si quis voverit (se abstenturum) à natis: tunc liciti ipsi sunt nascendi. Si verò voverit (se abstenturum) à nascendis: tum prohibiti ipsi sunt nati. R. Meir quidem etiam natos licitos statuit: Sed sapientes dicunt; non intendit alios, nisi eos, qui gigni solent (juxta naturæ ordinem.)

Mischna X.

Si quis voverit (se abstenturum) à celebrantibus Sabbathum: tum prohibiti ipsi sunt Israëlita & Samaritani. Si quis voverit (se abstenturum) à comedentibus allium: tum prohibiti ipsi sunt (iterum) Israëlita, & Samaritani. Sed si quis voverit (se abstenturum) ab ascendentibus Hierosolymam: tunc prohibiti ipsi sunt (tantùm) Israëlita, sed Samaritani ipsi sunt liciti.

Mischna XI.

(Si quis dixerit;) esto mihi munus, quicquid commodi percepturus sum à filiis Noachi: tum liciti ipsi sunt Israëlita, sed prohibiti gentiles (idololatræ.) (Si quis dixerit; esto mihi munus,) quicquid commodi percepturus sum à semine Abrahami: tunc prohibiti ipsi sunt Israëlita, sed liciti gentiles (idololatræ.) (Si quis dixerit; munus esto) quicquid sum percepturus commodi ab Israëlitis: tum emat carius, vendat.

vendatque minori pretio. (Si quis dixerit, esto mihi munus,) quicquid Israelitæ commodi percepturi sunt à me; tum emat minori pretio, atque vendat cariiori pretio; nam tum non consentient illi. (Si quis dixerit, esto munus,) quicquid percepturus sum ab illis commodi, aut illi à me: tum ille commodum percipere potest à gentilibus. (Si quis dixerit; esto mihi munus,) quicquid commodi percepturus sum à præputiatis: tum liberi ipsi sunt præputiati Israëlitis, prohibiti autem circumcisi gentilium. (Si quis dixerit; esto mihi munus,) quicquid commodi percepturus sum à circumcisis: tum prohibiti ipsi sunt præputiati Israëlitis, liciti verò circumcisi gentilium; quia præputium non legitur (in scriptura) nisi de gentibus; juxta scripturam dictum: nam omnes gentes sunt præputiata; sed tota domus Israëlitis præputiata est corde. Item; Et erit Philistæus, præputiatus hic. Item; ne exsulent filia Philistæorum, ne latentur filia præputiatorum. R. Elieser filius Astaræ inquit; reprobum est præputium, propter quod deturpantur impii; dicente scriptura: quia omnes gentes sunt præputiatae. Rabbi Ischmaël ait; insignis est circumcisio; propter quam pacta sunt tredecim fœdera. R. Jose dicit; insignis est circumcisio, quæ pellit Sabbathum, cujus tamen obligatio est maxima. R. Jehoschea filius Korchæ dicit; magna est circumcisio, super qua non indultum est Mosi justo unius horæ spatium. R. Nehemia dicit; magna est circumcisio, quæ depellit plagas. Rabba inquit; magna est circumcisio, quia propter nullum præceptum, quod fecit Abraham Pater noster, perfectus vocatus fuit, nisi postquam se circumciderat; prout in scripturâ habetur; (Genes. 17.) Ambula coram me, & esto perfectus. Rabba alter (ait;) magni omnino faciendâ est circumcisio; siquidem nisi illa fuisset, non creasset Dominus mundum suum; uti dicitur (Jerem. 33. 25.) Sic dicit Jehova; si non fœdus meum inter diu & noctu; statuta cœli & terræ non disponam.

CAP. IV.

Mischna I.

Nullum est discrimen inter voto exclusum, à commodo, quod percipere quis possit ex socio suo, & inter voto exclusum ab eodem quoad cibum, nisi calcatio pedis, & vasa, in quibus nullum coquunt cibum animæ. Voto enim si quis exclusus quoad cibum à socio suo,

non mutat ei vannum, aut cribrum, aut molas, aut furnum: mutat tamen ei indusium, annulum, pallium & monilia: Quodvis etiam vas, in quo non coquunt cibum animæ. Si ibi loci, ubi pro mercede concutunt similia, prohibitum est.

Mischna II.

Si quis voto exclusus fuerit, ut nullum commodum ex socio suo percipiat: tamen poterit pro eo dare siclum, ac debitum ejus solvere, nec non restituere ei rem amissam ejus. Ubi loci pro eo mercedem consequuntur, cedit commodum fisco sacro.

Mischna III.

Idem (nihilominus) separat Thrumam ejus ac decimas ejus sponte suâ, & offert pro illo pullos masculorum fluxum patientium, pullos fœminarum fluxum patientium, pullos parientium, sacrificia pro peccato, sacrificia pro reatu: informat etiam eum in expositione allegorica scripturæ (in siphra & siphre contenta) lege orali, & sapientum dictis. Sed non docet eum scripturam, docet tamen filios ejus filiasque ejus scripturam. Sustentat etiam uxorem ejus, ut & filios ejus, licet ille obligatus sit ad alimenta eorum. Non autem pascit bestiam ejus, sive munda, sive immunda sit. R. Elieser inquit; immundam pascit, sed non pascit mundam. Intertogarunt eum, quod nam est discrimen inter immundam & mundam? Respondit illis; mundæ animam pertinere ad Deum, sed corpus, ad ipsum (scil. possessorem:); immundæ autem animam cum corpore Dei esse. Objecere ei; Atqui etiam immundæ anima Dei est, corpus verò, ipsius (scil. possessoris;) quia si huic placet, eam vendere potest gentilibus, aut dare in cibum canibus.

Mischna IV.

Si quis voto exclusus fuerit, quod nullum commodum percepturus sit à proximo suo: tunc si introeat ad visitandum eum, stet; minime verò sedeat. Licet etiam ei sanare sanatione, quæ profit vitæ ejus, non divitiis ejus. Lavabit item cum eo in labro magno, sed non in parvo; dormietque cum illo in (eodem) lecto. R. Jehuda dicit; in diebus æstivis, verum non in diebus hibernis (hoc fieri posse,) quandoquidem tum utilitatem habere ab illo possit. Accumbat cum eo super eodem lecto, comedetque cum illo super eadem mensâ: ast non

ex

ex eâdem paropside. Comedere tamen cum illo potest ex eâdem paropside (post prægustationem) restituenda. Non comedere potest cum ipso ex paropside magnâ, quæ est coram operatoribus, neque operari cum illo in (eodem) angulo: ita R. Meir. Verum enimverò Sapientes dicunt; operetur sed procul ab illo.

Mischna V.

Si quis voto exclusus est, ut nihil utilitatis accipiat ex proximo suo ante annum septimum, non potest descendere in agrum ejus, nec comedere de plantis. Quin nec in anno ipso septimo descendere potest in agrum ejus; comedere tamen (licitum ipsi est) de plantis inclinantibus. Si quis voto se exclusit ab illo quoad cibum, ante annum septimum: descendere (quidem) potest in agrum ejus; sed non comedere de fructibus. At in anno septimo tam descendere, quam comedere (ipsi conceditur.)

Mischna VI.

Si quis voto exclusus est, ut nullum commodum percipiat è proximo suo: tunc non commodabit ei, nec commodatum accipiet ab eo: non mutuabit ei, nec mutuabit ab eo; nihil vendet ei, nihilque emet ab eo. Si quis dixerit ad aliquem; commoda mihi vaccam tuam; (& hic alter) dixerit ei, non est otiosa; (ille verò prior) dixerit, esto itaque mihi munus ager meus, si aravero eum illa in seculum; tum si (aliàs) solitus (per se) fuerit arare eum (scil. agrum,) prohibitus est ille: quilibet verò alius liber. Sin non solitus fuerit (per se sed per alios) arare: tunc omnes simul sunt prohibiti.

Mischna VII.

Si quis per votum exclusus est ab utilitate ex proximo suo percipiendâ, nec habet, quod comedat: abit hic (excludens seu vovens) ad Popinarium, dicitque; vir N. exclusus est à percipiendâ ex me utilitate, & ego nescio quid facere debeam. Tum verò iste (Popinarius) potest illi (excluso) dare, & redire, atque accipere (pretium) ab hoc (excludente.) Si domus ejus extruenda, si sepes sepienda, si ager demetendus, abit ad operarios, dicitque; Vir N. est exclusus à percipiendâ ex me utilitate, nec scio, quid facere debeam. Tum hi possunt operari apud istum (exclusum,) ac redire, atque accipere mercedem suam ab illo (excludente.)

Mischna VIII.

Si iter fecerint, nec fuerit illi (excluso,) quod comedat, dat (excludens) alii (tertio aliquid) nomine doni: & tunc erit exclusus solutus (ut comedat.) Sin non fuerit cum illis alius (tertius,) ponit (excludens) super saxum, aut super maceriam, dicitque; Ecce hæc publicata sunt omnibus, qui (sumere) voluerint. Et tunc accipere potest ille (exclusus,) & comedere. Sed R. Jose prohibet.

CAP. V.

Mischna I.

Si focii quidam excluderint se ab utilitate ex se invicem percipiendâ; tunc prohibiti sunt ab introitu atrii. R. Eliezer filius Jacobi dicit; ingredietur uterque in id, cujus ipse possessor; attamen ambo prohibiti sunt à ponendo ibi molam & fornacem, àque educando gallinas. Si unus illorum tantum voto exclusus fuerit ab utilitate ex altero percipiendâ, non introeat atrium. R. Eliezer filius Jacobi inquit; potest illi dicere, in id, quod meum est, ingredior, nec ingredior in id, quod tuum est. Et cogunt voventem, ut suam vendat partem.

Mischna II.

Si alius (tertius nimirum aliquis) venerit è foro, exclusus interim voto ab utilitate ex istis percipiendâ, non ingrediatur atrium. R. Eliezer filius Jacobi ait; potest eum alloqui (ita:) in id, quod focii tui est, ingredior; sed non ingredior in illud, quod ad te spectat.

Mischna III.

Si quis voto exclusus fuerit ab utilitate ex socio suo percipiendâ, habet autem balneum, aut locum torcularis, quæ elocata sunt in urbe: tum si fuerit ei in illis aliqua adhuc pars possessa, prohibitus est; Sin non fuerit ei in illis aliqua pars possessa, solutus est. Si quis dixerit ad socium suum; esto mihi votum super domo tuâ, quod non sim ingressurus, aut super agro tuo, quod non emturus: tum, quando ille mortuus fuerit, vel vendiderit alii, solutus est. Si quis dixerit; esto mihi votum super domo hac, quod non ingressurus sim, aut super agro hoc, quod non emprurus sim: tum, licet mortuus fuerit, vel vendiderit alii, prohibitus est.

Mischna

Mischna IV.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum super te devotum: tum is, super quo votum fit, exclusus est. (Si quis dixerit;) ecce tu es devotum super me: tum is, qui vovet, exclusus est. (Si quis dixerit;) ecce super te & super me devotum est: tum ambo sunt exclusi: Equidem ambo sunt soluti in re, quæ est libera ascendentibus è Babel: sed exclusi sunt in re, quæ est ipsius urbis.

Mischna V.

Porro, quæ nam sunt istæ res liberæ ascendentibus è Babel? e. g. templum, atria, cisterna aquarum, quæ in media via. Quænam verò sunt res ipsius urbis? E. g. sunt platea, balneum, Synagoga, Theca (librorum,) libri, sed tum (quilibet eorum) partem suam potest transcribere (dono) Principi: (atque tum uti poterit.) R. Jehuda dicit; Idem erit; sive transcribat Principi, sive transcribat Idiotæ. Quidnam enim discrimen inter transcribentem Principi, ac inter transcribentem Idiotæ? hoc nimirum, quod, si quis transcribit Principi, non necesse habet acquirere (per alium.) Sed sapientes dicunt; tam hic, quàm istic opus esse acquisitione (per alium.) Nec mentionem fecerunt Principis, nisi tanquam cui plerunque fit transcriptio. R. Jehuda inquit; Galilæi non opus habent, ut transcribant, quoniam antehac patres eorum transcripserant pro illis.

Mischna VI.

Si quis per votum à commo ex proximo suo percipiendo exclusus fuerit, nec habuerit, quod comedat; tum ille (proximus) dat aliquid (cibi) alicui alii nomine donationis, quomodo iste (exclusus) solutus erit, (si comederit illud.) Historia de aliquo (filio) in Bethoron: à quo Pater ejus exclusus erat per votum, ab utilitate percipiendâ. Tum ille desponsavit filium suum, dixitque proximo alicui suo; atrium & prandium data tibi sunt dono; non tamen tibi uti liceat, nisi hac cum conditione, ut veniat pater meus, & comedat nobiscum in prandio. Dixit (proximus isti filio concedenti epulas;) si mea sunt atrium tuum & epulæ tuæ; ecce sanctificata (à me) sunt Cælo (h. e. Deo.) Respondit illi (proximo filius;) num ego concessi (tibi,) quæ mea sunt, ut tu illa sanctifices? Reposuit hic illi; ergone dedisti mihi, quæ tua sunt, non nisi ut tu Paterque tuus comedatis & bibatis? atque

sic

fic alter alterum refutavit: quomodo factum, ut manserit reatus suspensus in capite illius (filii.) Dixerunt namque sapientes; quæcunque donatio non ita se habet, ut quando (cui donatur) sanctificaverit illam, (reverè) sit sanctificata, non est donatio.

CAP. VI.

Mischna I.

Si quis voverit (se abstenturum) à cocto; tum licitum ipsi est (comedere) assatum & elixum. Si quis dixerit, esto mihi munus coctile, quod gustaturus sum; tum prohibitum ipsi est opus olla tenuæ (i. e. triticum coctum, fabæ fressæ, & similia pulmenta ex farina;) sed licitum crassum, itemque licitum ovum forbile, atque adusta cucurbita.

Mischna II.

Si quis voverit, (se abstenturum) ab opere ollæ: tunc non est prohibitus nisi ab opere fervente. Si quis dixerit, esto mihi votum, quod nihil quicquam de eo, quod descendit in ollam, comesturus sum: tum prohibita ipsi sunt omnia, quæ in olla coquantur.

Mischna III.

Si quis voverit (se abstenturum) בן הכבש (cum He demonstrativo) quasi dicas à פס condito; tunc non est prohibitum ipsi, nisi conditum oleris. Sin (dixerit, munus mihi esto) כבש conditum (sine He demonstrativo,) si quod comesturus sum: prohibita ipsi sunt omnia condita. (Si quis excluderit se) בן השלוק q. d. à פס in aquâ cocto; tum non est quicquam prohibitum ipsi, nisi caro in aquâ cocta: (Si verò dixerit, He demonstrativo omisso) שלוק, id est, in aquâ coctum, (munus mihi,) si quod sum comesturus: tum prohibitum ipsi est, quicquid in aqua coctum. (Si quis se excluderit) בן העלי q. d. à פס affato: tum non prohibitum ipsi quicquam, nisi affata caro: ita R. Jehuda. (Alit si dixerit) עלי, id est, affatum (non addito He demonstrativo,) quod comesturus sum (munus esto:) tum prohibitum ipsi est, quicquid affatum est. (Si quis votum exclusionis fecerit) בן המליח q. d. à פס sale condito: tum non est prohibitum ipsi quicquam, nisi sale conditus piscis. Sin dixerit, מליח (neglecto He demonstrativo) id est, condi-

conditum sale (esto mihi munus) si quod comesturus sum: tum omnia
falsamenta ipsi sunt prohibita.

Mischna IV.

(Si quis dixerit, esto mihi munus) 17, ע"ז, id est, piscis (&) pi-
ses, quos sum comesturus: tum obligatus est, si sint (piscis) magni,
sive parvi: sive saliti, sive non saliti: sive crudi, sive cocti: licitus ta-
men habetur piscis Tarsis discissus & falsugo. (Si quis se excluderit) à
falsamento (seu à piscibus salitis:) tum prohibitus ipsi est piscis Tarsis
discissus, permixta autem falsugo & muria. (Si quis excluderit se) à pisce
Tarsis discisso: tum prohibita ipsi sunt falsugo & muria.

Mischna V.

Si quis voverit (se abstenturum) à lacte: tunc licitum ipsi est se-
rum. R. Jose tamen prohibet. Si à sero: concessum est lac. Abba
Schaul dicit; si quis (abstenturum) voverit à caseo: tum ille prohibi-
tus est ipsi, si sit salitus, sive non salitus.

Mischna VI.

Si quis voverit (se abstenturum) à carne: tum permittitur ipsi
jus, decoctumque (tenue, quod est in fundo ollæ.) Prohibet tamen
R. Jehuda. Dixit enim R. Jehuda; factum (habeo pro me.) R. Tar-
phon siquidem prohibuit mihi ova, quæ cocta fuerant cum illâ. Sed
dixerunt ad eum; sit ita. Quando autem fieri debet istud: Nimirum
eo tempore, quo dixerit quis; caro hæc (sit munus) super me. Nam
si quis voverit, se abstenturum ab hac re (certa,) fuerit autem illa cum
alia commixta: tunc, si in ea est sicut dans saporem, prohibitus est
(vovens.)

Mischna VII.

Si quis voverit (se abstenturum) à vino: tum permittitur ipsi co-
ctile, in quo est sapor vini. Si quis dixerit; esto mihi votum, quod de
vino hoc non sum gustaturus: ceciderit verò interim (de illo) in cocti-
le: tum, si tantum sit, quantum dare potest saporem, prohibitus erit.
Si quis voverit (se abstenturum) ab uvis: tum permittitur illi vinum.
Si voverit (se abstenturum) ab olivis: tum permittitur ipsi oleum. Si
quis dixerit; esto mihi votum, quod de olivis uvisque istis non sum co-
mesturus: tum prohibita ipsi sunt ista, atque alia ejusdem generis.

d

Mischna

Mischna VIII.

Si quis voverit (se abstenturum) à palmis: tunc ipsi licitum est mel palmarum. Si ab uvis hybernis: tum ipsi licitum est acetum hybarnarum uvarum. R. Jehuda filius Bathiræ inquit; si ab aliquo denominatur id, quod ex ipso generatur, vovetque quis ab illo abstenturum: tum prohibitum ipsi est etiam quicquid ex illo generatur. Verumenim verò Sapientes permittunt.

Mischna IX.

Si quis abstenturum voverit à vino: tum licitum ipsi est vinum ex pomis. Si ab oleo: licitum est oleum sesaminum. A melle: licitum est mel palmarum. Ab aceto: licitum est acetum hybarnarum uvarum. A porro: licitum est porrum capitatum. Ab olere: licita sunt olera agrestia, propterea quod est nomen sociatum.

Mischna X.

Si quis votum fecerit abstenturum à brassicâ: tum prohibitus ipsi est asparagius. Sin ab asparagio: tum ipsi licita est brassica. A fabis fractis: prohibitum ipsi est pulmentum crassum (ex farina.) Sed R. Jose permittit. Si à pulmento crasso: prohibitum ipsi est allium. Rursus R. Jose permittit. Si ab allio: licitum ipsi est pulmentum crassum. Si à lentibus: licita ipsi sunt rejectamenta earum. Denuò R. Jose permittit. Si à rejectamentis: licitæ ipsi sunt lentes. Si à tritico (&) triticis, quod nimirum non sit comesturus de illis: prohibita ipsi sunt ista, sive sit farina, sive panis. Si à faba fracta (&) fabis fractis, quod non sit comesturus de illis: tunc prohibitæ sunt ipsi istæ, sive sunt crudæ, sive coctæ. R. Jehuda ait; si quis dixerit, esto mihi votum, faba fracta, aut triticum, quod de illis non sim comesturus: tunc licitum ipsa est masticare cruda.

CAP. VII.

Mischna I.

Si quis votum fecerit, (quod sit abstenturus) ab olere: concessæ tunc ipsi sunt cucurbitæ. Sed Rabbi Akiba prohibet. Dixerunt ei, (nim. R. Akibæ,) nonne verò; si quis dixerit ad nuntium suum, accipe mihi olus; alter dicere potest, nihil aliud præter cucurbitas inveni. Dixit illis; ita est (sed pro me:) aut num dicit illi, aliud nihil inveni quam

quam legumen? Nimirum cucurbitæ ex genere oleris sunt: non autem legumina sunt ex genere oleris. Eidem prohibita est faba Ægyptiaca succida; licita verò arida.

Mischna II.

Si quis voverit, (se abstenturum) à frumento: tunc prohibita ipsi est faba Ægyptiaca arida: sunt verba R. Meir. Verùm sapientes dicunt; non esse prohibitum quicquam, præter quinque species (nimirum triticum, hordeum, spelta, secale, avena.) Rabbi Meir ait: si quis voverit, (quod abstenturus sit) à proventu terræ (מִן תְּבוּאָה) tum non prohibetur, nisi à quinque (dictis) speciebus: sed si quis voverit, (quod sit abstenturus) à frumento: tum omnia ipsi prohibita sunt; & (tantum) liciti fructus arboris atque olus.

Mischna III.

Si quis voverit (abstenturum) à vestimento: tum permittitur ipsi faccus, cortina, & cilicium. Si quis dixerit; esto mihi munus lana ascendens super me: tum licitum ipsi est operire se velleribus lanæ. Sin; linum, ascendens super me: tunc licitum ipsi est operire se manipulis lini. R. Jehuda dicit; omnia (judicanda esse) juxta mentem (& circumstantias) voventis. (E. g.) Si portet (in humeris lanam aut linum,) sudetque (sub onere eorum) ac odor ejus gravis sit; ideoque dicat; sunt mihi munus lana linaque, quæ ascendent super me: tum licitum ipsi est operire se (illis, seu induere;) prohibitum verò suspendere post se (scil. in dorso per humeros ad portandum.)

Mischna IV.

Si quis voverit, (quod non sit ingressurus) domum: tum conceditur ipsi (intrare) cœnaculum, dicit R. Meir. Sed sapientes dicunt; cœnaculum comprehendi sub domo. Si quis voverit (abstenturum) à cœnaculo: tum concessa ipsi est domus.

Mischna V.

Si quis voverit (abstenturum) à lecto majori: tum licitus ipsi est lectus parvus; verba R. Meir. Verum enim verò sapientes dicunt; lectum minorem comprehendi sub lecto majori. Si quis voverit (abstenturum) à lecto minori: tum licitus ipsi est lectus major. Si quis voverit, (se non ingressurum) urbem; tunc licitum ipsi est ingredi terminos

minos Sabbathicos (ejusdem) urbis; prohibitum verò ipsi est ingredi in appendicem (est locus extra quidem urbem, intra tamen terminos Sabbathicos.) Contra si quis voverit se haud ingressurum esse domum: tum ingredi intra locum clausum (ante domum, vestibulum) ipsi non conceditur.

Mischna VI.

(Si quis dixerit;) sunt munus fructus istius super me; (aut) sunt munus super os meum; (aut) sunt munus ori meo: tunc prohibitus est à permutatis cum illis, & à crescentibus ex illis. Sin; quicquid (de illis) comesturus aut gustaturus sum: tunc licita ipsi sunt permutata cum illis, atque crescentia ex illis; (nimirum) si fuerit res, cujus semen consumitur. Quod si fuerit res, cujus semen non consumitur: tum etiam nascentia ex natis ab illis sunt prohibita.

Mischna VII.

Si quis dixerit uxori suæ; esto munus super me opus manuum tuarum; (aut) esto munus super os meum; (aut) esto munus ori meo: tunc prohibita ipsi sunt permutata & nata ex illis. Sin; quicquid non comesturus aut gustaturus sum: tunc licita ipsi sunt permutata & nata ex illis; si quidem res fuerit, cujus semen consumitur: at si fuerit res, cujus semen non consumitur, tum etiam nascentia ex natis ab illis sunt prohibita.

Mischna VIII.

(Si quis dixerit uxori suæ;) quicquid tu feceris, id non comesturus sum ante Pascha: (aut;) quicquid tu feceris, eo non operturus me sum, usque ad Pascha: tunc licet fecerit ante Pascha, licitum ipsi est, edere id atque operire se eo post Pascha. (Sin;) quicquid tu feceris ante Pascha, id non comesturus sum: (aut) quicquid tu ante Pascha feceris, eo non operturus me sum: tum si fecerit ante Pascha, prohibitum ipsi est comedere id, aut operire se eo post Pascha.

Mischna IX.

(Si quis dixerit; esto mihi munus omne illud) ex quo tu à me commodum percipere possis usque ad Pascha, si abieris in domum Patris tui usque ad festum tabernaculorum: tum si abieris ante Pascha, prohibita est à commodo, quod percipere posset ab eo, usque ad

ad Pascha. (Sin) post Pascha; (tum transgressa est præceptum illud, quod Num. XXX. vers. 3. legitur;) non profanabit verbum suum. (Si dixerit quis; esto mihi munus) id, ex quo tu commodum à me percipere posses, usque ad festum tabernaculorum; si abieris in domum Patris tui usque ad Pascha: tum si abierit ante Pascha, prohibita est ab isto commodo, quod percipere posset ab eo, usque ad festum tabernaculorum: libera autem est, (si abierit) post Pascha.

CAP. VIII.

Mischna I.

(Si quis dixerit;) munus esto mihi vinum, quod gustaturus sum die hoc: tunc non est prohibitus, nisi usque dum obortæ fuerint tenebræ. (Sin;) septimanâ hâc: tum prohibitus est per totam septimanam (dierum,) & Sabbathi quoque dies pertinet ad eam, quæ præterit. (Sin;) mense hoc: tum prohibitus est per totum mensem; sed principium mensis pertinet ad sequentem (mensem.) (Sin;) anno hoc: tum prohibitus est per totum annum; sed initium anni pertinet ad sequentem (annum.) (Sin;) septimanâ hâc (annorum;) tunc prohibitus est per totam septimanam (annorum:) & annus septimus (intermissionis) pertinet ad septimanam, quæ præterit. Sed si dixerit quis (simpliciter) die uno, Sabbatho (seu septimanâ unâ,) mense uno, anno uno, septimana (annorum) unâ: tum prohibitus est à die in diem (eundem redeuntem.)

Mischna II.

(Si quis dixerit; esto mihi munus vinum) usque ad Pascha: tunc obligatus est, usque dum advenerit. (Si quis dixerit,) donec (Pascha) fuerit: tunc obligatus est, usque dum exierit. (Si quis dixerit) usque ante Pascha: R. Meir dicit; obligatus est, donec advenerit. R. Jose ait; prohibitus est, usque dum exierit.

Mischna III.

(Si quis dixerit;) usque ad messem; (aut) usque ad vindemiam; (aut) usque ad destructionem olivarum: tum non est obligatus, nisi, donec advenerit. Hæc esto regula: cuicumque est tempus determinatum; tum si quis dixerit, usque dum advenerit, obligatus est, donec advenerit: (Sin dixerit;) donec erit: tunc obligatus est, donec exierit.

Cuicumque verò tempus non est determinatum : sive quis dixerit, usque dum erit; sive dixerit, usque dum advenierit: non est obligatus, nisi usque dum advenierit.

Mischna IV.

(Si quis dixerit;) usque ad æstatem, (aut) donec erit æstas : (prohibitus est,) donec inceperit populus colligere in corbes. (Si dixerit;) donec præterierit æstas : (prohibitus est,) donec complicatæ fuerint mattæ, (super quibus arefaciunt.) Sin; donec erit messis : (prohibitus erit,) donec inceperit populus metere messem triticorum : non autem messem hordei. Omnia tamen juxta naturam loci voventur; ut si quis in mente voverit, judicetur juxta naturam mentis; sin in planitie, juxta naturam planitici.

Mischna V.

(Si quis dixerit;) usque ad pluvias; (aut) donec erunt pluvie : (tum prohibitus est) donec descenderit pluvia secunda. Rabban Schimeon ben Gamaliel quidem dicit; donec advenierit tempus pluvie. (Sin dixerit;) donec cessaverint pluvie : (tunc prohibitus est) donec totus mensis Nisan (qui est Martius) ad finem pervenerit : sunt verba R. Meir. R. Jehuda verò inquit; donec transferit Pascha. (Si quis dixerit;) esto mihi votum, quod de vino non sum gustaturus hoc anno : tum si intercalabitur annus, prohibitus est per illum, & per tempus intercalationis. (Sin dixerit;) usque ad initium mensis Adar, (qui respondet Februario : prohibitus erit tantum) usque ad initium Februarii primi. (Sin;) usque ad finem Februarii : (prohibitus erit) usque ad finem Februarii primi. R. Jehuda ait; si quis dixerit, esto mihi munus vinum, quod sum gustaturus, donec erit Pascha : tum ultra non est prohibitus, nisi usque ad noctem Paschatis; quia aliud non intendit, nisi usque ad horam, quâ homines solent bibere vinum.

Mischna VI.

Si quis dixerit, esto mihi munus caro, quam sum comesturus, usque dum erit jejunium : tum (ultra) non est prohibitus, nisi usque ad noctem diei jejunii : quia aliud non intendit, nisi usque ad horam, in quâ homines carnem comedere solent. R. Jose filius ejus dicit; si quis voverit, quod non sit comesturus de allio, donec erit Sabbathum : tunc non est prohibitus nisi usque ad noctem Sabbathi : siquidem aliud

aliud non intendit, nisi usque ad horam, in qua allium comedere hominibus moris est.

Mischna VII.

Si quis dixerit proximo suo; munus esto illud, ex quo commodum à me percipere possis, nisi tu veneris, & acceperis filiis tuis corum unum tritici, duosque cados vini: tum hic potest votum illius solvere, ne quidem interrogato ore sapientis. Dicere namque illi potest; Nonne dixisti istud in mei honorem? Atqui hoc est honor meus (si nihil à te accipiam.) Item si quis dixerit proximo suo; Munus esto mihi istud, ex quo ego commodum à te percipere possim, nisi prius veneris dederisque mihi corum unum tritici, ac duos cados vini: tum R. Meir quidem pronuntiat prohibitum, donec dederit; sed Sapientes dicunt; etiam hic solvere potest, ne quidem interrogato ore sapientis: dicere enim illi potest; ecce ego tibi imputo, ac si accepissem. Si quem urserint, ut ducat filiam fororis suæ, & ille dixerit, esto mihi munus, quicquid ego commodi ex illo percepturus sum in æternum: similiter, si quis expulerit uxorem suam, dicens; esto mihi munus, quicquid ex uxore mea commodi ego sum percepturus in æternum: tum utriusque licitum est commodum percipere ab illâ, quia aliud non intendit, nisi conjugium. Si quis urserit proximum suum, ut secum comedat; dixerit (verò ille;) Munus esto mihi domus tua, si fuero ingressura. (Aut si dixerit; esto mihi munus) gutta frigida, quam tecum sum gustaturus: tunc licitum ipsi est ingredi domum ejus, cumque illo de frigida (aquâ) bibere, quia aliud non intendit, nisi cibum atque potum.

CAP. IX.

Mischna I.

Rabbi Elieser dicit; januam (ad pœnitentiam) aperiunt hominibus, (ratione sumtâ) ab honore patris & matris ejus; sed sapientes prohibent. Dixit R. Zadok; antequam aperiant illi ab honore Patris & matris, aperiunt illi ab honore Loci (id est, DEI.) At si sic; non erunt vota (ulla amplius, propter quæ rogentur sapientes.) Interim confessi sunt sapientes R. Elieseri, quod in re, quæ versatur inter ipsum & inter Patrem ejus, matremque ejus, aperiant illi (ratione) ab honore Patris ejus & matris ejus.

Mischna

Mischna II.

Uterius R. Eliefer dicit; (januam pœnitentiæ) aperiunt illi (ratione sumtâ) ab emergente postea. Rursus verò sapientes prohibent. Quomodo? (E. g.) si quis dixerit, esto mihi munus, quicquid commodi percepturus sum ab viro hoc N. factus autem hic fuerit scriba, aut elocaverit filium ejus in propinquo: Unde dicat (alter,) si scivissem, quod futurus fuisset scriba, aut elocaturus filium suum in propinquo, non vovissem. (Item si quis dixerit;) Munus esto mihi domus hæc, si ingressus fuero eam, accidat autem, ut fiat Synagoga: unde dicat; si scivissem, quod futura fuisset Synagoga, non vovissem. Hic R. Eliefer absolvit: At sapientes obligant.

Mischna III.

R. Meir inquit; esse quasdam res, quæ speciem habeant, ac si futura emergentia essent, & non futura emergentia: sapientes verò non confitentur. Quomodo? (E. g.) si quis dixerit; esto mihi munus, si hanc N. duxero, quia pater ejus impius est: sed dicunt ei, mortuus est, aut, convertit se (scil. ab impietate.) (Item si quis dixerit;) esto mihi munus, si domum hanc introvero, quia malus in ea est canis, aut serpens in ea: dicunt autem ei; mortuus est canis, aut, occisus serpens. Hæc sunt (inquit ille,) quæ speciem habent emergentium futurorum & tamen non sunt futura emergentia. Sed sapientes non confitentur.

Mischna IV.

Et porro dicit R. Meir; januam pœnitentiæ ei aperiunt ex Scripturâ, quæ habetur in lege, & dicunt ei; si scivisses, quod transgredere-
reris $\tau\delta$ non insurgas, $\tau\delta$ non custodias, atque $\tau\delta$ non odio habeas fratrem tuum in corde tuo, sed diligas proximum tuum sicut teipsum, ut frater tuus tecum vivere possit, (num vovisses?) fortasse enim pauper fiet, & tu alere eum non poteris. Si dixerit; si scivissem, quod res ita se haberet, minimè vovissem: tum liber est.

Mischna V.

(Januam pœnitentiæ) aperiunt homini (ratione) à dote uxoris illius. Ubi historia legitur de aliquo, qui voverat, quod nullum commodum ab uxore sua esset accepturus. Erat verò matrimonialis (dos) ejus quadringentorum denariorum. Veniebat ille ad R. Akibam, qui

qui obligavit eum, ut daret illi dotem. Tunc respondebat ille; Mi Rabbi, octingentos denarios reliquit Pater meus, & accepit frater meus quadringentos, & ego quadringentos: nonne sufficit ergo, ut accipiat illa ducentos, & ego ducentos? sed dicebat ei Rabbi Akiba; etiamsi vendendus sit tibi crinis capitis tui, tamen dabis ei dotem. Tunc ille si dicebat ei; si scivissem, quod ita esset, nunquam vovissem. Tum itaq; R. Akiba solvebat illud (votum ejus.)

Mischna VI.

Aperiunt (januam pœnitentiæ) à diebus festis, ac Sabbathis. Olim dicebant; dies istos solos reddi licitos, sed reliquos omnes dies manere prohibitos: donec venit R. Akiba, qui docuit, quod votum, quod ex parte sua solutum est, ex toto sit solutum.

Mischna VII.

Quomodo? si quis dixerit; esto mihi munus, quicquid commo- di percepturus sum ab ullo ex vobis: tum si licitus factus est unus ex istis, liciti facti sunt omnes. (Si quis dixerit; esto mihi munus) quic- quid vel ab hoc, vel ab isto, commo- di sum percepturus: tum si primus licitus factus fuerit, erunt omnes: sin licitus factus posterior, posterior quidem ipsi licitus, sed cæteri omnes sunt prohibiti. Sin licitus factus fuerit medius: qui sequuntur illum, soluti erunt, sed qui præcedunt eum, prohibiti manent. (Si quis dixerit; esto mihi munus,) quicquid commo- di percepturus sum vel ab hoc munere, vel ab isto munere: tum ob unum quodq; janua pœnitentiæ aperienda est.

Mischna VIII.

(Si quis dixerit;) munus mihi esto vinum, quod sum gustaturus, quia visceribus meis noxium est; dixerint verò ei; nonne vetus (vinū) prodest visceribus? Tum licitum ipsi erit vinum vetus; imò non tan- tum vinum vetus ipsi licitum, sed & quodvis vinum. (Si quis dixe- rit;) esto mihi munus cepa, quam sum comesturus, noxia cum sit cordi; dixerint autem ei, nonne pagana conducit cordi? tum solutus erit quoad paganam: nec tantummodò quoad paganam solutus erit, sed quoad omnes etiam cepas. Refertur de R. Meir, quod talem (voto constrictum) liberum pronuntiaverit quoad omnes cepas.

Mischna IX.

(Januam pœnitentiæ) aperunt illi ab ipsis met honore, honoreque filiorum ejus dicuntque; si scivisses, quod crastino die dicturi sint de te, sic *ῥב* N. est in more: expellit uxores; & de filiabus tuis dicturi sint; filie expulse sunt: quid vidit in matre istarum, quod expulsa est? si tunc dixerit; si scivissem, quod ita esset, nunquam vovissem: tum solutus erit.

Mischna X.

(Si quis dixerit;) esto mihi votum, quod non in uxorem ducam *ῥב* N. deformem; sed ecce est pulchra; nigram, at ecce est alba; brevem, at ecce est longa: licita erit illi, non propterea quod fuerit deformis, sed facta sit pulchra; (aut) nigra, sed facta sit alba; brevis, sed facta sit longa: verum quia votum erroris est. Et est historia de uno, qui voto exclusus erat à filia sororis suæ pulcherrima; tunc introduxerunt eum in domum R. Ischmaëlis, & ornarunt eam. Tunc dixit ei R. Ischmaël; fili mi, num voto exclusisti te ab hac? cumq; responderet ipsi, non: absolvit eum R. Ischmaël in ista hora. Solitus est Rabbi Ischmaël flere ac dicere; filia Israël pulchræ sunt, sed paupertas deformat eas. Quum ergo mortuus est R. Ischmaël, fecerunt luctum filia Israël; & dixerunt: filia Israël, super R. Ischmaëlem flete; nimirum, ut dicit (scriptura) de Saule; filia Israël flete super Saulem.

CAP. X.

Mischna I.

Puellæ desponsatæ votum Pater ejus, & Maritus ejus irritum reddere possunt. Si irritum reddiderit Pater; Maritus autem non irritum reddiderit; (aut) si irritum reddiderit Maritus, non autem (simul) Pater: tunc (votum) nondum irritum redditum est; nectamen opus est dicere, quod unus ex illis stabiliverit.

Mischna II.

Si mortuus fuerit Pater: tum non transmissa erit Marito potestas: si verò mortuus fuerit Maritus: tum transmittitur Patri potestas. In hoc majorem potestatem habet Pater quàm Maritus. Sed in re aliâ majorem habet potestatem Maritus quàm Pater: quia Maritus

tus in pubere retractare potest (vorum,) quod Pater in pubere non retractare potest.

Mischna III.

Ejus, quæ vovet, dum desponsata est: repudiata autem est eodem die, desponsataque simul rursus eodem die, etiamque centies, Pater atque maritus posterior irritum facere possunt votum. Hæc est Regula cujuslibet, quæ non facta est suæ potestatis (& juris) vel horâ unâ, Pater atque maritus posterior votum irritum facere possunt.

Mischna IV.

Mos est discipulorum sapientum, ut, antequam sit filia alicujus egressa ab eo, dicat ei; omnia vota, quæ vovisti in domo mea, ecce sunt irrita. Eodem modo se habet cum marito, ut, antequam veneris in potestatem ejus: dicere possit; omnia vota, quæ vovisti, antequam venires in potestatem meam, ecce sunt irrita. Nam ex eo tempore, quo venerit in potestatem ejus, votum non potest irritum reddere.

Mischna V.

De pube, quæ commoratur duodecim menses, item de viduâ, quæ commoratur triginta dies, dicit R. Eliezer; postquam maritus ejus obligatus est ad nutritionem ejus, solvere etiam (votum) potest. At sapientes dicunt; maritus non solvere potest, usque dum venerit in potestatem ejus.

Mischna VI.

De expectante levirum, sive levirum unum, sive duos leviros; dicit R. Eliezer; solvere potest (sive unus, sive duo sint.) R. Jehoshea inquit; (solvere potest) si tantum unus, sed non, si duo, R. Akiba ait; nec si tantum unus, nec si duo. Dixit R. Eliezer; quid? si quis mulieris, quam acquisivit ipse sibi, solvere potest vota; mulieris, quam acquisivêre illi è cœlis (id est, à DEO,) nonne magis æquum est, ut solvere possit vota ejus? Dixit R. Akiba; non, si dixeris (istud rectè) de muliere, quam acquisivit sibi et ipsi, in qua alii nullam habent potestatem, dixeris (etiam rectè) de muliere, quam acquisivêre illi è Cœlis (id est, à DEO,) in quâ tamen alii habent potestatem. Dixit ei R. Jehoshea; O Akiba, verba tua de duobus leviris (valent;) quid tu verò

36.
verò respondes de uno leviro? Dixit ei; fratria non tota est leviri
quemadmodum desponsata tota est viri sui.

Mischna VII.

Si quis dixerit uxori suæ; omnia vota, quæ vovebis, abhinc do-
nec venero è loco N. ecce sunt firma: nihil quicquam dixit (aut va-
let.) Sin; ecce sunt irrita: tum R. Elieser dicit; sunt irrita. Sed sa-
pientes dicunt; non sunt irrita. Dixit R. Elieser; si irrita facere po-
test vota, quæ jam sunt sub numero obligantium; nonne magis vota,
quæ nondum sunt sub numero obligantium, irrita facere potest? Di-
xerunt ei; En ille (Deus) dicit; vir ejus firmum illud facere potest, &
vir ejus irritum illud reddere potest: nimirum quicquid venit sub nu-
merum confirmandorum; id etiam sub numerum solvendorum ven-
nit. Contrà quicquid non venit sub numerum confirmandorum;
non venit etiam sub numerum solvendorum.

Mischna VIII.

Solutio votorum valet per totum diem. Quod nos facit modò
mitiores esse, modò rigorosiores. Quomodo? (e. g.) si voverit in no-
cte Sabbathi: tum solvere potest in nocte Sabbathi, & in die Sabba-
thi, usque dum ortæ fuerint tenebræ. Sin voverit sub tenebras (ap-
propinquantes:) tum solvere (tantùm) potest, usque dum (plenè) ob-
ortæ fuerint tenebræ: quæ si plenè fuerint obortæ, nec solverit, tum
(penitus) solvere non potest.

CAP. XI.

Mischna I.

Hæc sunt vota, quæ ille irrita reddere potest: si quid sit de rebus,
in quibus est afflictio animæ. (E. g. si quæ dixerit;) si laverò me, aut
si non laverò. Item; si ornaverò me, aut, si non ornaverò me. Licet
hæc vota afflictionis animæ esse neget R. Jose.

Mischna II.

Vota afflictionis animæ etiam hæc sunt. Si quæ dixerit; suntò
mihì munus fructus (totius) mundi: ecce ille irritum reddere potest.
Sin quæ dixerit; suntò mihì munus fructus hujus regionis; adducet ei
fructus ex alia regione. (Si quæ dixerit;) suntò mihì munus fructus
Tabernarii hujus: tunc ille votum ejus irritum reddere nequit. Quod
si ta-

si tamen aliunde alimoniam non habeat, nisi ab isto; tunc irritum reddere potest votum ejus. Verba sunt R. Jose (non recepta.)

Mischna III.

Si qua voverit, quod nullum commodum perceptura sit ex hominibus, tum irritum illud reddere nequit: potest autem commodum percipere ex spicilegio, manipulo oblivione relicto, atque ex (agri) angulo. (Si qua dixerit,) esto mihi votum, quod nullum commodum percepturi sint à me Sacerdotes, Levitæ: tum sument ab illâ invitâ. (Sin dixerit; esto mihi votum) quod nullum commodum percepturi sint à me hi Sacerdotes, & hi Levitæ: tum alii accipient (dona scil. sacerdotibus & Levitis debita.)

Mischna IV.

(Si qua maritata dixerit,) Munus erit, quicquid præparavero ori patris mei, & ori patris tui, & ori fratris mei, & ori fratris tui: tum ille (maritus) non poterit irritum reddere. (Si qua dixerit;) munus erit, quicquid præparavero ori tuo: tunc non opus est, ut solvat. R. Ak'ba inquit; irritum reddat: fortassis enim plus laborabit, quam ipsi obligata est. R. Juchanan ben-Nuri ait; irritum reddat, quia fortassis expellet eam, & erit ipsi prohibita.

Mischna V.

Si voverit alicujus (mariti) uxor; at ille persuasus fuerit, quod voverit filia sua: (vel) si voverit filia ejus, & ille persuasus fuerit, quod voverit uxor sua: Item, si voverit Nasiræatum, & ille persuasus fuerit, quod voverit munus: (vel) si voverit munus, & ille persuasus fuerit, quod voverit Nasiræatum: Item, si voverit (abstenturum) à ficibus, & ille persuasus fuerit, quod voverit ab uvis: (vel) si voverit ab uvis, & ille persuasus fuerit, quod voverit à ficibus: tum hic denuò potest solvere.

Mischna VI.

Si qua dixerit; sunt mihi munus ficus, uvæque istæ, si comestura sum de illis: tum si confirmaverit quoad ficus, totum (votum) confirmavit. Sin irritum fecerit, quoad ficus; non irritum factum est (totum votum,) donec irritum fecerit etiam quoad uvas. Si qua dixe-

rit, sunt mihi mūnus ficus, si comestura sum de illis, & uva, si comestura sum de illis: En hæc sunt duo vota.

Mischna VII.

Si quis dixerit; scio; quod sint vota, esse autem, qui irrita ista facere possint, nescio: tum solvere potest, (postquam cognoverit, solvi posse.) (Si quis dixerit;) scio, quod sint, qui irrita facere possint, nescio autem, quod hoc sit votum: tum Rabbi Meir dicit; solvere non potest: sed sapientes dicunt; solvere potest.

Mischna VIII.

Si quis voto exclusit à percipienda utilitate ex se generum suum; dare autem vult filia suæ pecunias: dicet ei; En hæc pecunia dono tibi data sit, modò verò nihil juris sit in eam marito tuo; excepto eo, quod tu acceperis, & in os tuum dederis.

Mischna IX.

Porro viduæ aut expulsa votum per se firmum est. Quomodo? si qua dixerit; Ecce ego Nasiræa ero post triginta dies, etiam si ducta fuerit intra triginta dies; tamen non potest (maritus novus) votum ejus solvere. Sin adhuc sub jure mariti fuit (quando vovit:) tum solvere potest. Quomodo? si dixerit illa; ecce super me Nasiræatus post triginta dies: tum etiam si facta fuerit vidua, aut expulsa fuerit intra triginta dies; solvi potest. Si voverit eodem in die: sed eodem die expulsa fuerit; eodemque die reduxerit eam (maritus), non potest solvere. Nam hæc esto regula; Quæcunque facta fuerit potestatis suæ vel horà una; (ejus vota) non potest solvere.

Mischna X.

Novem puellarum vota firma sunt (1.) quæ pubis facta est, sed pupilla est. (2.) Impubis, sed quæ deinde pubis facta est, atque pupilla est. (3.) Impubis, quæ non pubis facta est, sed est pupilla. (4.) Quæ pubis facta est, sed cujus pater postea mortuus est. (5.) Impubis, quæ deinceps pubis facta est, atque pater ejus mortuus est. (6.) Impubis, quæ non pubis facta est, sed cujus pater postea mortuus est. (7.) Impubis, cujus pater mortuus est, & ex quo mortuus est, facta est pubis. (8.) Pubis, & cujus pater adhuc vivit. (9.) Impubis, quæ postea pubis facta, & cujus Pater adhuc vivit. R. Jehuda dicit; etiam si quis
elo-

elocavit filiam suam minorem, & vidua facta est, aut expulsa est, tursusque rediit ad eum, dum adhuc pubis est.

Mischna XI.

(Si qua dixerit) res sacrata erit, quicquid ego prodesse potero patri meo, aut patri tuo; (Item;) si ego fecero quicquam pro ore tuo; (aut) si ego commodum ex te percepero; (aut) si ego quicquam paravero pro ore patris mei aut patris tui: tum poterit ille (maritus) irritum reddere.

Mischna XII.

Olim dixerunt: Tres exeunt mulieres, & auferunt dotem. (Scilicet) si dixerit aliqua; immunda sum à te: Deus inter me & te: (aut) prohibita sum à Judæis. Sed postea dixerunt; (non auferunt dotem,) ne mulier vertat oculos suos in alium, perverseque agat contra maritum. (Itaque) si dixerit aliqua; Immunda sum à te: tunc adferat demonstrationem pro verbis suis. Si dixerit; Deus inter me & inter te, precibus cum eo agat (ut dimittat,) Si dixerit; prohibita sum à Judæis: tum solvere potest quoad partem suam, ut ipsi ministret, sed erit tamen prohibita Judæis aliis.

*Absolutus est Tractatus Talmudicus
de Votis.*

פירוש

TRACTATUS TALMUDICI
DE NASIRAEIS,
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

OMnia Epitheta Nasiræatûs, idem sunt ac (nomen) Nasiræatûs. (Itaq;) si quis dixerit; Ero: ecce erit hic Nasiræus. Aut; Ero pulcher: (erit) Nasiræus. (Aut; נרוק נזיר פזיר) (sunt Epitheta Rabbinorum:) ecce hic Nasiræus est. (Item;) ecce ego ero sicut Hic (qui scil. Nasiræus est:) (Item;) ecce ego concinnabo; ecce ego alam (scil. comam & barbam;) ecce ego promissurus sum comam: ecce hic est Nasiræus. (At si dixerit;) Ecce super me aviculæ (pro Nasiræatu oblata Num. 6.) R. Meir dicit; Nasiræus est: sed (meliùs) Sapientes dicunt; non est Nasiræus.

Mischna II.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum Nasir (scil. abstinens) à חרצנים (exteriore cute uvarum,) & à זנים (vinaceis,) & à tonsurâ, & ab immunditie: tum ecce hic est Nasiræus, & omnia minuta Nasiræatûs sunt super eo. (Aut si dixerit;) ecce ego sum sicut Schimschon; sicut filius Manoach; sicut Dominus (maritus) Delilah; sicut ille, qui evulsiit portas Gassæ; sicut ille, cui Philisthæi effodère oculos: ecce tum hic est Nasiræus Schimschonæus. Quid interest inter Nasiræum perpetuum, & Nasiræum Schimschonæum? Nasiræus perpetuus, si aggravata est coma ejus, leviozem reddit novacula, adfertq; tres bestiolas: & si polluitur, adfert Korban immunditiæ. Nasiræus Schimschonæus, ~~etiam~~ si coma aggravetur, non tamen leviozem reddit; nec, si polluitur, adfert Korban.

Mischna

Mischna III.

Absolutè (si quis voverit) Nasiræatum, est XXX. dierum. Si dixerit; ecce ego sum Nasiræus, uno (Nasiræatu) magno; (aut,) ecce ego sum Nasiræus uno parvo: etiam si abhinc, & ad finem mundi: (semper) est Nasiræus XXX. dierum. (Si dixerit,) ecce ego sum Nasiræus, & diem unum (in super;) (aut,) ecce ego sum Nasiræus, & unam horam; (aut,) ecce ego sum Nasiræus, uno (Nasiræatu,) & dimidio: ecce hic est Nasiræus duorum (Nasiræatum, aut bis Nasiræus, id est, LX. dierum.) (Aut,) ecce ego sum Nasiræus XXX. dierum, atq; unius horæ; Nasiræus XXX. dierum, & unius diei: (Similiter est Nasiræus duorum Nasiræatum;) quia nullum Nasiræatum horarium vovent.

Mischna IV.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum Nasiræus, sicut est capillus capitis mei, aut sicut pulvis terræ, aut sicut arena maris: tunc ecce hic est Nasiræus perpetuus, & tondetur semel intra XXX. dies. Licet Rabbi dicat; non tondetur semel intra XXX. dies. Quisnam verò est is, qui tondetur semel intra XXX. dies? Qui dicit; Ecce super me Nasiræatus, sicut capilli capitis mei, & sicut pulvis terræ, sicutque arena maris.

Mischna V.

(Sin dixerit;) Ecce ego sum Nasiræus plenitudine domus, aut plenitudine dolii: scrutantur ex eo, num voluerit dicere, Nasiræatum unum magnum voveo; & tum erit Nasiræus XXX. dierum. Sin verò absolutè voluit dicere, Nasiræatum voveo: tum æstimant dolium, quasi esset plenum sinapi: & tum erit Nasiræus omnibus diebus suis.

Mischna VI.

(Si quis dixerit;) Ecce ego sum Nasiræus abhinc usq; ad locum N. mensurant, quot sint dies usq; ad locum N? Si pauciores fuerint, quàm triginta dies: Nasiræus erit triginta dierum. Si verò non; Nasiræus erit secundum numerum dierum istorum.

Mischna VII.

(Si quis dixerit;) Ecce ego Nasiræus sum secundum numerum dierum solis: tum numerat Nasiræatum secundum numerum dierum solis: licet R. Jehuda dicat; fertur de aliquo, qui, postquam expleverat, mortuus est.

CAP. II.

Mischna I.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum Nasiræus à caricis, & à massa ficuum: Schola Schammai dicit; Nasiræus est. At Schola Hillelis dicit; non est Nasiræus. Dixit Rabbi Jehuda; etsi istud dixerit Schola Schammai: non dicit tamen nisi de eo, qui dicere voluit; ecce hæc erunt super me, tanquam Korban.

Mischna II.

Si quis dixerit; Dixit vacca hæc; ecce ego ero Nasiræa, si surrexero: (aut,) dixit janua hæc; ecce ego ero Nasiræa, si aperta fuero: tum juxta Scholam Schammai erit Nasiræus; sed non erit Nasiræus secundum Scholam Hillelis. Dixit R. Jehuda; etiam secundum id, quod dixit Schola Schammai, non dicit nisi de eo, qui voluit dicere; vacca hæc erit super me Korban, si surrexerit.

Mischna III.

Si cui miscetur poculum, & ille dicit, Nasiræus (seu separatus) sum ab eo: ecce ille est Nasiræus. Historia habetur de muliere, quæ fuit ebria, cui cum misceretur poculum, dixit; Ecce ego sum Nasiræa ab eo. Dixerunt sapientes; nihil aliud intendit dicere, quam hoc: ecce illud erit super me Korban.

Mischna IV.

(Si quis dixerit;) ecce ego ero Nasiræus, sed hac conditione, ut bibam vinum, mortuisq; super polluar: tum ecce hic erit Nasiræus, & prohibita ipsi erunt omnia. (Quod si tamen excusaverit se, dicens;) novi quidem, quod Nasiræatus esset, sed nescivi, Nasiræis interdictum esse vinum: tum ecce erit prohibitus (à vino:) licet R. Schimeon permittat. (At si dixerit;) novi quidem, quod Nasiræo interdictum esset, sed putavi, sapientes posse solvere (permittere dispensando) mihi, quia non possum vivere sine vino, aut quia sepeliō mortuos: tum huic permittitur (vinum:) licet R. Schimeon interdicit.

Mischna V.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum Nasiræus, & incumbit mihi, ut radam Nasiræum, & audiverit proximus ejus, dixeritque; sum & ego
(Nasiræus)

(Nafiræus,) & incumbit mihi, ut radam Nafiræum: tum si prudentes sunt, radicaliter alterum: sin minus; radunt Nafiræos alios.

Mischna VI.

(Si quis dixerit;) ecce incumbit mihi, ut radam Nafiræum dimidiâ ex parte, & audiverit proximus ejus, atq; dixerit; Et mihi incumbit, ut radam Nafiræum dimidia ex parte: tum & hic potest radere Nafiræum totum, & ille potest radere Nafiræum totum: ita R. Mejr. Sed sapientes dicunt; hic radit Nafiræum dimidiâ ex parte, & iste radit Nafiræum dimidium (seu ex parte dimidia.)

Mischna VII.

(Si quis dixerit;) ecce ero Nafiræus, si mihi natus fuerit filius; & natus fuerit ipsi filius: ecce est Nafiræus. Sin obturatus (cujus membrum inclusum in ventre,) aut Androgyuus, natus ipsi fuerit: non erit Nafiræus. Si verò dixerit; quamprimum videro, ut fuerit mihi proles: etiam si natus fuerit ipsi obturatus, vel Androgynus: tamen erit Nafiræus.

Mischna VIII.

Si abortiverit uxor ejus: non erit Nafiræus. Licet R. Schimeon dicat; (istud eum non liberat, sed ita) dicat; si fuerit filius vivax, ego ero Nafiræus debiti: Sin minus, ecce ero Nafiræus voluntarius. Si iterum (post abortum) pepererit: tum erit Nafiræus. Licet R. Schimeon dicat; ita loquatur: Si prior fuerit filius vivax, prior (faciet me Nafiræum) debiti, & alter voluntarium. Si verò non: tum prior voluntarium, & alter debiti.

Mischna IX.

(Si quis dixerit;) ecce ego (sum) Nafiræus, & Nafiræus (ero,) ubi mihi natus fuerit filius: tum si inceperit numerare (Nafiræatum) suum (non conditionatum,) & post natus fuerit filius, complebit eum: postea numerabit eum, qui propter filium (votus est.) (At si dixerit;) ecce ego (ero) Nafiræus, ubi mihi filius natus fuerit, & (sum) Nafiræus: tum si inceperit numerare Nafiræatum suum, & (interea) natus fuerit ipsi filius, desistet à suo, & numerabit filii sui (s. quem vovit propter filium,) atq; tandem suum complebit.

Mischna X.

Ecce ego ero Nasiræus, ubi mihi filius natus fuerit, & Nasiræus (sum) 100. dierum: tum si natus ipsi fuerit filius usq; ad 70. dies, nihil perdidit planè: at post 70. dies destruit (seu perdit) 70. dies; quia non datur tonsura nisi post 30. dies.

CAP. III.

Mischna I.

Quisquis dixerit; ecce ego sum Nasiræus, ille tondetur trigesimo die: quod si tamen XXX. die tonsus fuerit: tum exit (liber.) Ecce ego sum Nasiræus XXX. dies; Si tondetur XXX. die: non exibat (liber.)

Mischna II.

Quisquis voverit duos Nasiræatus, ille tondetur propter priorem die trigesimo primo, propter secundum sexagesimo primo die. Quod si tondetur propter priorem XXX. die: tondebitur ob secundum die LX. Imò si tondetur die LX. minus uno (id est, die LIX.) exit. Et hoc testimonium testatus est R. Papis de eo, qui vovit duos Nasiræatus: quod si tondetur propter priorem die trigesimo, tondeatur propter posteriorem die sexagesimo: at si tondetur die sexagesimo minus uno; exeat. Quia dies trigesimus (prioris tricenarii) annumeretur ipsi (ad numerum posteriorum 30. dierum) ex numero (priori.)

Mischna III.

Quicumq; dixerit; ecce ego sum Nasiræus: si trigesimo die polluetur, destruit omnes. Licet R. Eliefer dicat; non destruit, nisi septem. Ecce ego sum Nasiræus triginta dierum: Si polluetur die trigesimo, destruit omnes.

Mischna IV.

(Si quis dixerit;) ecce ego sum Nasiræus 100. dies: tum si polluetur die centesimo, destruit omnes. Licet R. Eliefer dicat; non destruit, nisi 30. dies. Si polluitur die centesimo primo: destruit triginta dies. Licet R. Eliefer dicat; non destruit nisi septem (dies.)

Mischna V.

Quicumq; voverit Nasiræatum, fueritq; in cœmiterio, si vel maximè triginta dies ibi manserit; non tamen annumerantur ipsi (seu Nasiræus)

Nafiræatui ipsius, nec adducit Korban immunditiæ suæ. Si exiverit, & rursus (post lotionem) ingressus fuerit: tum annumerantur ipsi, & adfert Korban immunditiæ. R. Elieser (rectè) dicit; non eodem tamen die (quo vovit: nam si die, quo vovit, ingressus fuerit, ille dies annumerabitur.) Quoniam dicitur; & dies priores cadent: ((cil.) quo usq; ipsi erunt priores dies.

Mischna VI.

Si quis voverit Nafiræatum longum, & absolverit Nafiræatum suum, posteaq; venerit in terram (Israël:) de eo dicit Schola Schammai; quod sit Nafiræus triginta dierum: sed (melius) Schola Hillelis; est Nafiræus ab initio (id est, per totum tempus, quod vovit.) Habemus exemplum in Helena Regina, cujus filius cum iret in bellum, dixit ipsa; Si redierit filius meus è bello cum pace, ero Nafiræa septem annos. Venit autem filius ejus è bello, & ipsa fuit Nafiræa septem annos. Sed in fine VII. annorum venit in terram (Judah:) ubi Schola Hillelis informavit eam, ut esset Nafiræa adhuc VII. annos alios. Polluta verò est in fine VII. annorum. Deprehenditur Nafiræatus ejus XXI. annorum. Licet R. Jehudah dicat (malè;) non debuisset esse Nafiræam, nisi XIV. annos.

Mischna VII.

Si de aliquo duæ sectæ testium fuerint testantes; quarum una dicat, esse Nafiræum bis; altera, quinquies: tum Schola Schammai dicit; dissentit testimonium, & non est hic Nafiræatus. Sed Schola Hillelis dicit; in summa quinarii comprehenduntur duo: ideoq; erit Nafiræus bis (seu duorum Nafiræatum.)

CAP. IV.

Mischna I.

Si quis dixit; Ecce ego sum Nafiræus, & audivit socius ejus, dixitque; Ego (quoque, & alius;) & ego: tunc omnes sunt Nafiræi. Si primus absolvitur, absoluti sunt omnes. Sin absolvitur ultimus, ipse quidem absolutus est, sed reliqui omnes ligati: (quia ultimi Nafiræatus dependebat à prioribus, tanquam à conditione.) Si dixit quis; ecce ego sum Nafiræus, ac audivit socius, dixitque; os meum, ut os ejus, & coma mea, ut coma ejus: ecce hic est Nafiræus. (Si quis maritus dixit;) ecce ego sum Nafiræus, & audivit uxor ejus, atq; dixit; & ego:

tum potest ipsius (uxoris Nasiratum) solvere, sius autem constat. (Si uxor alicujus dixit;) ecce ego sum Nasiræa, & audivit maritus ejus, & dixit; & ego: tum non potest solvere, (quia suo voto prius confirmavit.)

Mischna II.

(Si maritus dixit;) ecce ego sum Nasiræus, & tu (uxor mea:) tum, si ipsa dixerit; Amen, potest tantummodò ipsius (Nasiratum) solvere, sed sius constat. (At si dixit uxor;) ecce ego sum Nasiræa, & tu (maritus meus:) tum, si dixerit ipse; Amen, non potest solvere.

Mischna III.

Si mulier, quæ Nasiratum vovit, biberit vinum, aut polluta fuerit mortuis: tum ecce vapulat 40. plagis. Sin solverit ipsi maritus ejus, & ipsa nesciverit, quod ipsi solverit maritus ipsius, & biberit vinum, aut polluta fuerit mortuis: tum non vapulat 40. plagis. (Insuper rectè) R. Jehuda ait; vapulat tamen plagis castigationis.

Mischna IV.

Si mulier aliqua vovit Nasiratum, & separavit pecudem suam, atq; postea solvit ipsi maritus ejus: si pecus ipsius (uxoris) sua (mariti) fuit: exhibet, pascetq; in grege. Sin ipsius (uxoris) fuit pecus: tum si fuerit sacrificium pro peccato, morietur; si holocaustum, offeretur in holocaustum; si pacifica, offeretur in pacifica, & comedetur die uno, non autem necesse habebit panem. Si fuere ipsi pecuniæ (vota) absolutè: cedent in voluntaria (sacrificia.) Sin pecuniæ separata (seu expressis ad certa sacrificia destinata verbis,) (aut) pretium sacrificii pro peccato: tum abibunt (seu ejicientur in mare salum, nec commodum ex istis habebunt, nec præ varicabuntur in iis. Pretium holocausti adferetur in holocaustum, atq; præ varicabuntur in iis. Pretium pacificorum adferetur pro pacificis, comedeturq; die uno, nec requirit panem.

Mischna V.

Si pro eâ (muliere) effusus est unus ex istis sanguinibus: tum non potest (maritus) solvere. (Ubi non benè) Rabbi Akiba addit; etiam si (tantum) maceratum est unum ex omnibus pecudibus pro eâ: tamen non potest solvere. De quo verba intelligenda? de tonsurâ munditiæ.

At

At in tonsurâ immunditiæ potest solvere: dicere enim potest; nolo uxorem deturpatam. Rabba (malè) dicit; etiam in tonsurâ munditiæ solvet: quia potest dicere: nolo uxorem tonlam.

Mischna VI.

Vir potest voto adstringere filium suum, ut fiat Nasiræus: sed mulier non potest adstringere filium suum, ut fiat Nasiræus. Quomodo? Si (filius) totondit se, aut totondere eum propinqui; Si ipse (filius) impedivit, aut impediverunt propinqui; tum si pecus ipsi separata est in sacrificium pro peccato, (illa pecus) moriatur; Si in holocaustum, offeratur in holocaustum; Si in pacifica, offeratur in pacifica, quæ comedi solent uno die, nec panem requirunt. Sin fuerint ipsi pecuniæ absolutè (votæ:) tum cedant in voluntaria sacrificia. Si pecuniæ separata: tum, si fuerint pretia in sacrificium pro peccato, projicientur in mare salsum, nec commodum inde percipient, nec in iis prævaricabuntur. Si pretia in holocaustum: adferent holocaustum, inque in illis prævaricabuntur. Si pretia pacificorum, tum adferent pacifica, quæ comeduntur die uno, sed non onerata pane.

Mischna VII.

Vir tondetur propter Nasiræatum patris sui; sed mulier non tondetur propter Nasiræatum patris sui. Quomodo? Si cujus Pater fuerit Nasiræus, & separaverit pecuniam absolutè pro Nasiræatu suo, interimque fuerit mortuus: tum si dicat (filius;) ecce ego sum Nasiræus hæc conditione, ut tondear propter pecuniam patris mei, Rabbi Jose dicit; ecce ista (pecunia) cedit in voluntarium sacrificium, neq; tondetur filius super Nasiræatu patris sui. Quisnam ergo tondetur super Nasiræatu patris sui? (Filius quisque,) qui fuit Nasiræus cum Patre suo, & cujus Pater separavit pecuniam absolutè pro Nasiræatu suo, atque (mox) mortuus est: hic est, qui tondetur super Nasiræatu Patris sui.

CAP. V.

Mischna I.

Schola Schammai dicit; sanctificatum per errorem, esse sanctum. Contra Schola Hillelis negat, esse sanctum. Quomodo? Si quis dixit; bos niger, qui exhibit è domo meâ primus, ecce ille erit sanctum.

exiit autem albus: tum Schola Schammai dicit; sanctum quid est; at Schola Hillelis dicit; non est sanctum.

Mischna II.

(Item; Si dixerit quis;) denarius aureus, qui ascendet in manum meam (h. e. veniet in potestatem meam) primus, ecce ille erit sanctum; ascendit autem argenteus: tum Schola Schammai dicit, sanctum est; at Schola Hillelis, non est sanctum. (Item;) dolium vini, quod veniet in potestatem meam primum, ecce illud erit sanctum; ascendit autem (dolium) olei: Schola Schammai dicit, sanctum est; at Schola Hillelis dicit; non est sanctum.

Mischna III.

Si quis voverit Nasiratum, & consuluerit sapientem, hic verò obligaverit ipsum (super hoc:) tum numeret ab hora, quâ vovit. Sin consuluerit sapientem, & hic absoluerit ipsum: tum si fuerit ab ipso pecus aliqua separata, exeat, pascatq; in grege. Hic dixit Schola Hillelis Scholæ Schammai; num vos fatemini de hoc sanctificato per errorem, quòd exeat, & pascat in grege? Dixit ei Schola Schammai; num vos fatemini de eo, qui erravit, & vocavit nonum, decimum; & decimum, nonum; undecimum que, decimum, quod hoc sit sanctificatum? Dixit ipsi Schola Hillelis; annon verò baculus (baculo namq; numerabant gregem) sanctificavit illud? Quid igitur refert, si erravit, & demisit baculum super octavum, & super duodecimum? num fecit quicquam? At Scriptura, quæ sanctificavit decimum, ea etiam sanctificavit nonum, & undecimum.

Mischna IV.

Si quis voverit Nasiratum & abiverit, ad adducendum pecudem suam, sed invenerit, furto esse ablatam: tum, si, antequam furto ablata, Nasiratum vovit, erit Nasiratus. Sed, si, postquam furto ablata, Nasiratum voverit: tum non erit Nasiratus. Et hunc errorem erravit Nahum Medus, quum ascendere Nasiræi de captivitate, & deprehenderunt sanctuarium eversum. Dixit enim ipsis Nahum Medus, si scivistis, quòd sanctuarium esset eversum, fuistis facti Nasiræi. Dixerunt ipsi; non. Tum absolvit eos Nahum Medus. Verùm cum res delata esset ad sapientes, dixerunt ei; quisquis vovit, antequam ever-

tere.

teretur domus sanctuarii, ille est Nasiræus: postquam autem eversa est domus sanctuarii: tum non est Nasiræus.

Mischna V.

Si quidam iter fecerint, occurreritq; ipsis aliquis; & dixerit unus ex istis; Ecce ego Nasiræus ero, si hic est N. & alius dixerit; ecce & ego ero Nasiræus, si hic non est N. (Item;) Ecce ego ero Nasiræus, nisi unus ex vobis sit Nasiræus; Si nullus ex vobis Nasiræus; nisi uterque vestrum Nasiræus; nisi omnes vos Nasiræi: Schola Schammai dicit, omnes isti sunt Nasiræi; sed Schola Hillelis dicit (benè;) nullus est Nasiræus præter eum, cujus verba non fuère (re) confirmata. Licet R. Tarphon dicat; (planè) nullus est Nasiræus.

Mischna VI.

Sin subdixerit se (ille, qui occurrit) à tergo (ita ut nesciatur, quis sit:) tum non est Nasiræus, (qui dixit; est N. vel, non est N.) R. Schimeon dicit; dicat (ita;) si res habebat juxta verba mea, ecce ero Nasiræus debiti; Sin non, ecce ego ero Nasiræus voluntarius.

Mischna VII.

Si quis viderit כִּי Kevi (est animalis cujusdam singularis nomen, de quo dubium est, an sit בהמה jumentum, vel חיה fera,) & dixerit; Ecce ego ero Nasiræus, si hoc non est fera: (alter;) ecce ego ero Nasiræus, si hoc est fera. (Item;) ecce ego ero Nasiræus, si hoc non est jumentum: (alius;) ecce ego ero Nasiræus, si hoc est jumentum. (Item;) ecce ego ero Nasiræus, nisi hoc sit fera & jumentum: (alius;) ecce ego ero Nasiræus, si hoc sit vel fera, vel jumentum. (Item;) ecce ego ero Nasiræus, nisi unus ex vobis sit Nasiræus: (aut;) ecce ego ero Nasiræus, si unus ex vobis sit Nasiræus: (aut;) ecce ego ero Nasiræus, nisi vos omnes sitis Nasiræi: ecce, hi omnes sunt Nasiræi.

CAP. VI.

Mischna I.

Tres species sunt prohibita Nasiræis, (1.) immundities, (2.) tonsura, & (3.) egrediens de vite. Et omnia egredientia de vite inter se conjunguntur (scil. uva arida & recentes, cutis & vinacei, &c.) Haut tamen reus fit, donec comederit, de uvis instar oliuæ. Mischna prior

vult dicere; (non fit reus,) antequam bibat quartale vini: de eo verò dicit (non benè) R. Akiba; etiam si maceraverit bolum suum in vino, fueritque tantum in eo conjunctum, quantum est oliva, quod fit reus.

Mischna II.

Sed super vino etiam seorsim reus erit, & super uvis seorsim: super ורעם seorsim, & super זים seorsim. R. Eleasar filius Asariah dicat licet; non erit reus nisi comederit duos ורעם atque זי. Quid sunt ורעם, & quid sunt זים? ורעם sunt exterius acinorum (seu exteriores cutes;,) sed זים sunt interiorius (seu interiores vinacei,) ut dixit R. J: huda: at R. Jose (melius respondens,) dixit; ne res: res se habet, ut in tintinnabulo pecudis. Ubi exterior pars dicitur זי: & interior גבלי id est, malleus sive clavus interior.

Mischna III.

Nasiræatus absolutè (votus) est 30. dierum. Si intra hos (Nasiræus) totonderit seipsum, vel totonderint eum latrones (h. e. sive spontè fecerit, sive coactus;) tum destruit XXX. dies. Quicumque autem Nasiræus totonderit se, sive forpice, sive novacula, aut evulserit tantillum pilorum, ille reus erit. (Item;) Nasiræus fricat (caput,) & separat (crines,) sed non pectinat. Dixit etenim Rabbi Iischmaël; non fricabit (Nasiræus caput suum) glebâ terræ, ne pilus evellatur.

Mischna IV.

Si Nasiræus toto die biberit vinum: non nisi semel reus erit. Sin dixerint ei; ne bibas, ne bibas, & ille tamen biberit: tunc super unoquoque (id est, toties, quoties admonitus fuerit,) reus erit. Si tota die tondeatur: non erit reus nisi semel. Sin dixerint ipsi; ne tondearis, ne tondearis, & ipse tamen tondeatur: tunc super quavis (admonitione) erit reus. Si tota die polluatur mortuis: non nisi semel reus erit. Sin dixerint ipsi; ne polluaris, ne polluaris, & ipse tamen polluatur: tunc totus reus erit.

Mischna V.

Tres species sunt prohibita Nasiræo: immundities, tonsura, & egrediens è vite. Sed magis (prohibita) immundities & tonsura, quàm egrediens è vite. Nam immundities ac tonsura destruant (Nasiræatum:;) at quod è vite egreditur, non destruit. (Quamquam alio respe-

51.
spectu) magis prohibitum egrediens è vite, quàm immundities & tonsura. Quoniam egrediens de vite non patitur exceptionem: at immundities atque tonsura patiuntur exceptionem, nimir. quoad tonsuram præcepti, & mortuum præcepti. Iterum; aliquomodo gravior est immundities tonsurâ. Siquidem immundities destruit omnia, debeturque propter eam Korban. Sed tonsura non destruit nisi XXX. dies, nec tenentur propter eam (ad offerendam) sacrificium.

Mischna VI.

Tonsura immunditiei quomodo (fit?) Aspergit se aqua tertiâ, & septima die, tondeturque (eâdem) septimâ: adferat autem Korbanoth sua, (quæ sunt duo turtures, aut duo pulli columbarum; unum in holocaustum, alterum in sacrificium pro peccato) die octavo. Sin tonsus fuerit octavo die; tunc eâdem quoq; die adferat Korbanoth sua. Sic (rectè) ait R. Akiba. Objicit quidem ipsi R. Tarphon; quid interest ergò inter hunc (Nasiræum,) & leprosum? Sed respondit ipsi Rabbi Akiba; sioc, quod hujus (Nasiræi) mundities sit suspensa à diebus suis: at leprosi mundities sit suspensa à tonsurâ; nec adferat Korban, nisi postquam sol occiderit.

Mischna VII.

Tonsura munditiei quomodo? Adducit tres bestiolas (juxta Num. 6.) (1.) in sacrificium pro peccato, (2.) in holocaustum & (3.) in pacifica. Ubi verò mactârit (primò) pacifica: tondetur super iis (seu post illa:) ita Rabbi Jehuda. Licet Rabbi Eleasar dixerit; non tondetur nisi post sacrificium pro peccato; quia sacrificium pro peccato præcedit ubique. Sin tamen tonsus fuerit post aliquod ex hisce tribus, liber exit.

Mischna VIII.

Rabban Schimeon fil Gamalielis (rectè) dixit; si adduxerit tres bestiolas, nec separarit (eas, ad hoc vel istud sacrif.) tum quod congruum est pro sacrificio pro peccato, offeratur in sacrificium pro peccato; quod pro holocausto, offeratur in holocaustum; quod pro pacificis, offeratur in pacifica. (Item;) si raserit (Nasiræus) capillum capitis Nasiræatus sui: tum subjiciat (capillum) olla. Sin tonsus fuerit in provincia (aliena:) tum non subjiciat olla. De quo verba accipienda? de tonsura munditiei: sed in tonsurâ immunditiei non subjiciat

12.
(capillum) olla. Licet Rabbi Meir dicat; omnes subjiciant olla, ex-
cepto solo immundo in provinciâ.

Mischna IX.

Si (Nafirâus) coxerit, aut elixerit pacifica: tum sumat sacer-
dos armum coctum de aciete, & placentam azymi unam è corbe, la-
ganumque azymi unum, atque imponat manibus Nafirâi, agitet-
que ea. Sic postea licitum est Nafirâo bibere vinum, & pollui mor-
tuis. Rabbi Schimeon dicit; postquam sparsus est super eum unus
de sanguinibus: tum licitum est Nafirâo bibere de vino & pollui
mortuis.

Mischna X.

Si quis tonsus fuerit post sacrificium, quod illegitimum inven-
tum: tum quoque tonsura ejus est illegitima, & sacrificia ejus ipsi
non imputantur. (Item;) si quis tonsus fuerit super sacrificio pro
peccato, alieno titulo (oblato,) & postea attulerit Korbanoth sua, ti-
tulo eorum: tum itidem tonsura ejus illicita est, nec sacrificia ejus
ipsi imputantur. (Item;) si quis tonsus fuerit super holocausto, aut
super pacificis, alieno titulo, deinde verò attulerit Korbanoth sua,
titulo recto: rursus tonsura ejus illicita, neque sacrificia ejus ipsi
imputantur. Quicquid Rabbi Schimeon dicat; istud sacrificium
non imputatur ipsi; reliqua tamen imputantur ipsi. At si tonsus
fuerit post omnia tria, atque tantummodò unum ex illis legitimum
fuerit inventum; tum tonsura ejus legitima est, & adfert reliqua sa-
crificia.

Mischna XI.

Si super uno aliquo sparsus fuerit unus ex sanguinibus, & pol-
lutus fuerit; Rabbi Elieser quidem dicit; destruit omnia: At sapien-
tes (melius) dicunt; adferet sacrificia reliqua, & mundus erit. Recen-
suerunt ei historiam de Maria Tarmuditha, super quâ sparsus erat
unus ex sanguinibus; & venerant (quidam) narrantes ipsi de filia sua,
quod periclitaretur: ubi ipsa abivit, & invenit ipsam mortuam. Sa-
pientes verò dixerunt; adferet modò reliqua sua sacrificia & munda
erit.

CAP.

33.
CAP. VII.

Mischna I.

Sacerdos magnus & Nasiræus non polluuntur propinquis suis: polluuntur tamen mortuo præcepti. Si fuerunt in itinere & invenerunt mortuum præcepti: dicit Rabbi Eliezer; polluatur sacerdos magnus, sed Nasiræus non polluatur. Ex adverso dixerunt sapientes; polluatur Nasiræus, sed non polluatur sacerdos magnus. Regessit Rabbi Eliezer; polluatur sacerdos, quia non cogitur adferre sacrificium pro immunditie suâ: at Nasiræus non polluatur, quippe qui cogitur adferre sacrificium pro immunditie suâ. Sed responderunt ipsi (sapientes;) polluatur Nasiræus, quia sanctitas ejus non est sanctitas perpetua: non autem polluatur sacerdos, quia ejus sanctitas est sanctitas perpetua.

Mischna II.

Super his immunditiis Nasiræus tondetur: super mortuo; super tanto de mortuo, quantum est oliva; & super tanto carnis cadaveris avulsæ, quantum est oliva; & super plenitudine cochlearis de pulvere corporis putrefacti; super spina dorsi; super calvaria; super membro de mortuo; super membro de vivo; super quo est caro sicut conveniens (sufficiens, ut possit vivere & accrescere, licet non sit tantum, quantum est oliva;) & super dimidio Kabo ossium, & super dimidio Log sanguinis; super tactu eorum, & super onere eorum; super tentorio eorum; super osse, quod est sicut granum hordei magnum, quoad tactum ejus, atque onus ejus. Super istis Nasiræus tondetur, & aspergit se tertia & quarta die, & destruit antecedentia, nec incipit numerare, nisi ex quo mundatus est, & adfert sacrificia sua.

Mischna III.

Ad obregentia & prominentia, & locus fragmenti, & terra gentilium, & lapis sepulchralis, & parietes sepulchri, & quartale sanguinis, & tentorium quartæ (Kabi) ossium, & vasa tangentia mortuum, & dies consummationis ejus, & dies consummationis ejus: (hæc sunt.) super quibus Nasiræus non tondetur, sed abluitur tertio & septimo die, nec destruit præcedentia, sed numerat statim, & non debetur ab

eo Korban. Utiq; dies fluentis viri, vel fœminæ, & tempus inclusionis ejus ob lepram: Hæc, inquam, imputantur ipsi.

Mischna IV.

Dixit Rabbi Elieser nomine Rabbi Jehoschea: super qualibet immunditie à mortuo, ob quam Nasiræus tondetur, rei fiunt, si ingrediuntur sanctuarium. (Item;) super quavis immunditie à mortuo, ob quam Nasiræus non tondetur; super ea, inquam, etiam non fiunt rei, etiam si ingrediantur sanctuarium: licet (sed malè) Rabbi Meir dixerit; non erit levior, quam ea, quæ est à reptili. Dixit Rabbi Akiba Danthæus coram Rabbi Elieser; quid? nonne, si os, quod est sicut granum hordei (in magnitudine,) non immundet hominem in tentorio; & tamen Nasiræus tondetur ob ejus tactum ejusque lationem: nonne, quod ad quartale sanguinis, immundans hominem in tentorio, magis æquum est, ut Nasiræus tondeatur ob tactum ejus & lationem ejus? Respondit ipsi; quid hoc (argumenti) mi Akiba? non concludimus hic à minori ad majus. Postquam ego veni & exposui hæc verba coram Rabbi Jehoschea, dixit mihi, optimè quidem locutus es; sed sic tradiderunt decisionem.

CAP. VIII.

Mischna I.

Si ad duos Nasiræos aliquis dixerit; vidi unum ex vobis pollui, sed nescio, quis ex vobis sit: tum tondeantur atque adducant Korban immunditiei, & Korban munditiei, & dicat (quilibet ad alterum;) si ego sum immundus, sit istud Korban immunditiei meum, & Korban munditiei tuum: sed si ego sum mundus; tunc sit Korban istud munditiei meum, & Korban immunditiei tuum. Postea numerant XXX. dies, ac adferunt Korban munditiei, rursusque dicit alter ad alterum; si ego sum ille immundus, fuitque Korban immunditiei meum, & Korban munditiei tuum: tum hoc esto (jam) sacrificium munditiei meæ: quod si ego fui mundus, adeoque Korban (prius) munditiei meum extitit, & Korban immunditiei tuum; tum hoc esto Korban munditiei tuæ. Si (interim) unus ex illis mortuus fuerit, dicit Rabbi Jehoschea; querat (alter) aliquem de platea (sive foro,) qui voveat pro illo Nasiræatum, dicatque; si ego immundus fui,

fui, ecce tu statim eris Nasiræus: si ego mundus fui, ecce tu eris Nasiræus post XXX. dies. Tum numerant triginta dies, & adducunt Korban immunditiei, & Korban munditiei, & dicit unus alteri; si ego sum ille immundus: tum Korban immunditiei esto meum, & Korban munditiei tuum. Quod si ego sum mundus ille, Korban munditiei esto meum, & Korban immunditiei dubium. Postea (iterum) numerant triginta dies, & adducunt Korban munditiei, dicitque unus alteri; si ego fui ille immundus, adeoque Korban immunditiei fuit meum, & Korban munditiei tuum, esto hoc Korban meum munditiei. Quod si ego fui mundus ille, adeoque Korban munditiei meum, & Korban immunditiei dubium, esto hoc Korban munditiei tuum. Respondit ipsi Ben. Dsuma; quis verò obsequetur illi, ut voveat pro isto Nasiræatum? Itaque adferat sacrificium pro peccato ex ave, & holocaustum de pecude, atque dicat; si immundus fui; esto hoc sacrificium pro peccato ex debito & holocaustum voluntarium: at si mundus fui, holocaustum esto ex debito meo, & sacrificium pro peccato dubium. Postea numerat triginta dies, & adducit Korban munditiei, dicitque; si immundus fui, holocaustum prius erit voluntarium, & hoc debiti: quod si mundus fui, prius erit holocaustum debiti, & hoc voluntarium, atque hoc reliquum Korban meum. Regessit quidem Rabbi Jehoschea; deprehenditur verò, quod hic adferat Korbanoth sua ex parte: nihilominus pronuntiarunt sapientes juxta Ben. Dsuma.

Mischna 11.

Si aliquis Nasiræus fuerit immundus cum dubio, aut absolutus cum dubio: tum comedit sancta post X. dies, & bibit vinum, atque polluitur mortuis post 120. dies: quia tonsura plagæ moratur tonsuram Nasiræi, quando in confesso est: at, ubi in dubio est, non moratur.

CAP. IX.

Mischna 1.

In Gentiles non cadit Nasiræatus: at in mulieres & servos cadit Nasiræatus. Major tamen in mulieres (cadit rigor,) quàm in servos, quia cogere quis potest servum suum: uxorem verò cogere non potest. (Alio respectu) major in servum, quàm in mulierem. Nam potest

potest aliquis solvere vota uxoris suæ: at vota servi sui solvere non potest. Siquidem, si solvit (vota) uxoris suæ, solvit in perpetuum. Sin solvit (vota) servi sui, nihilominus hic cogitur, si manumissus fuerit, implere Nasiræatum suum. Si fugit (servus) à faciebus ejus (Domini sui:) Rabbi Meir dicit; non bibet (vinum.) At Rabbi Jose inquit; bibet.

Mischna II.

Si quis Nasiræus tonsus fuerit, fueritque ipsi notum factum, quod sit immundus: tum quando immundities ejus fuerit ipsi cognoscibilis, destruit (omnia.) Quod si immundities abyssi (& cognita nimis difficilis,) non destruit omnia, Sin; antequam tonsus fuerit, sive sic, sive sic (id est, sive eodem die, sive intra dies impletionis) destruit. Quomodo? E. g. si quis descenderit ad lavandum in spelunca, & fuerit inventus mortuus nans in spelunca: tum immundus erit. Sin submersus inventus fuerit in fundo speluncæ; tum, si ipse descenderit ad refrigerandum se, mundus erit. Sin (descenderit,) ut mundaretur ab immunditie mortui, immundus erit: nam præsumtio immundi facit immundum, & præsumtio mundi facit mundum. Ita namque res habet suos pedes (id est, fundamenta.)

Mischna III.

Si quis invenerit mortuum ab initio jacentem, ut solent (mortui:) tollat eum, atque comprehensionem ejus (id est, spatium terræ, in quo jacuit, & portet in cœmiterium.) (Item;) si quis duos invenerit; tollat istos, cum comprehensione eorum. Sin autem invenerit tres, si fuerint inter unum alterumve à quatuor usque ad 3. ulnas; ecce erit dormitaculum sepulchrorum. Scrutatur itaque inde & ulterius XX. ulnas; si invenerit aliquem in fine XX. ulnarum, scrutatur adhuc inde & ulterius CXX. Sic enim res fundamentum suum habet, ut, si quis invenerit aliquem ab initio, tollat eum, & terram ejus.

Mischna IV.

Omne dubium plagarum ab initio est mundum; priusquam conjungatur immunditiei. Postquam verò conjunctum est immunditiei, est cum dubio immundum. Septem modis scrutantur fluxum patien-

patientem, antequam conjunctus fuerit fluxui: In cibo, potu, latio-
ne, saltu, morbo, aspectu, & cogitatione. Ubi autem conjunctus
fuerit fluxui, non amplius scrutantur eum. Coactio enim ejus, du-
bium ejus, & concubitus feminis immundant. Habet namque res
suum fundamentum. Si quis percussit proximum suum, ita ut ju-
dicent eum moriturum: sed melius habere ceperit; mox tamen ite-
rum pejus, ita ut moriatur: reus est. Rabbi Nechonia quidem eum
absolvit. Quia sunt pedes rei (fundamentum.)

Mischna V.

Nafiræus fuit Samuel: juxta verba Rabbi Nehorai. Quia di-
citur; & novacula non ascendet super caput ejus. Dicitur de Schim-
schone; & novacula: dicitur & de Samuele; & novacula. Quid
est novacula dicta de Schimshone? Nafiræatus. (Ergò) etiam no-
vacula dicta de Samuele est Nafiræatus. Licet Rabbi Jose dix-
erit; nonne novacula illa non est nisi carnis & sanguinis (id est, gla-
dius hominum?) Respondit ipsi (rectè) Rabbi Nehorai; nonne verò
jam dictum est ante; Et dixit Samuel, quomodo ibo? Si audierit
Schaul, occidet me. Scilicet fuit jam super eo novacula carnis
& sanguinis, id est, (potuit occidi: aliàs frustra timui-
set gladium Schaulis.)

*Absolutus est Tractatus Talmudicus
de Nafiræis.*

h

TRACTA-

TRACTATUS TALMUDICI
DE IVRAMENTIS.
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

Iuramenta duo sunt, quæ sunt instar quatuor. Notitiæ immunditiæ duæ sunt, quæ sunt instar quatuor. Eductiones Sabbathi duæ sunt, quæ pro quatuor habentur. Demonstrationes plagarum duæ sunt, quæ valent quatuor.

Mischna II.

In quâcunque re fuerit notitia ab initio, & notitia in fine, sed ignorantia in medio ejus: ecce in hac erit obligatio ad majus minusve munus (pro qualitate personæ.) In quâcunque re fuerit notitia ab initio, non autem notitia in fine; eam hircus, qui fit intus (id est, cujus sanguis spargitur intra velum) & dies expiationis suspendunt, donec innotuerit ei (homini;) tum demum adducat majus minusve munus (pro qualitate personæ.)

Mischna III.

In quâcunque re non fuerit notitia ab initio, verùm fuerit in eâ notitia in fine; eam hircus, qui fit extra, & dies expiationis expiant secundum scripturam: præter sacrificium pro peccato diei expiationis. Pro quo unus (hircus) expiat; pro eo etiam expiat alter. Quid ergo (expiat) interior? non expiat nisi pro re, in qua est notitia. Ergo etiam exterior non expiat, nisi pro re, in qua est notitia (rei.)

Mischna IV.

Præterea, in quacunque re non fuerit notitia, neque ab initio, neque in fine: pro eâ hirci festorum, itemque hirci noviluniorum expiant;

piant; hæc R. Jehuda. R. Schimeon dicit; hirci festorum quidem expiant; sed non hirci noviluniorum. Pro quo itaque hirci noviluniorum expiant? pro mundo, qui comedit immundum. R. Meir inquit; omnium hircorum expiatio æqualis est, pro immunditiâ scil. sanctuarii ejusque sanctorum. R. Schimeon dixit; hircos noviluniorum expiare pro mundo, qui comedit immundum; & (hircos) festorum expiare pro eo, in quo non est notitia, nec ab initio, nec in fine; atque (hircum) diei expiationis expiare pro eo, in quo non est notitia ab initio; sed in quo est notitia in fine. Interrogarunt eum; quidnam ergò illud est, quando offerunt unum pro altero? Respondit illis; offerant. Dixerunt ei; at postquam expiatio istorum inæqualis est, quare offerunt unum pro altero? Respondit illis; omnes offeruntur ad expiandum pro immunditia sanctuarii, atque sanctorum ejus.

Mischna V.

Rabbi Schimeon ben Jehuda dicit, nomine illius (prioris Rabbi Schimeonis;) hirci noviluniorum expiant pro mundo, qui comedit immundum: plus præstant illis (hirci) festorum, quippe qui expiant pro mundo, qui comedit immundum, proque eo, in quo non est notitia, nec ab initio, nec in fine: Adhuc plus præstant illis (hirci) diei expiationis; quippe qui non solum expiant pro mundo, qui comedit immundum, sed etiam pro eo, in quo nulla notitia, nec ab initio, nec à fine: Item pro eo, in quo nulla notitia ab initio; est tamen in eo notitia in fine. Interrogavêre eum; quid ergò est? quod offerunt unum pro altero. Respondit illis; benè habebit. Exceperunt adversus ipsum, si vel maximè (hirci) diei expiationis offerantur in noviluniis: quomodo autem (hirci) noviluniorum offerentur in die expiationis ad expiandum expiatione, quæ non est eorum? Dixit illis; omnes hirci solent offerri ad expiandum pro immunditie sanctuarii, ac sanctorum ejus.

Mischna VI.

Porro pro superbia (seu peccato studio commisso) immunditiei sanctuarii, & sanctorum ejus, hircus, qui fit intus (id est, cujus sanguis spargitur intra velum,) & dies expiationis expiant. Tandem pro reliquis transgressionibus, de quibus in lege, tum levibus, tum gravibus, tam peccatis studio commissis, quàm ex errore, tam quæ nota facta,

quàm quæ non nota facta, tàm quæ contra præceptum affirmativum quàm quæ contra negativum sunt, quàm quæ excisionem, quàm quæ pœnam capitalem forentem merentur, hircus emissarius expiat.

Mischna VII.

Sive sint Israëlita, sive Sacerdotes, sive Sacerdos unctus, nil refert. Quidnam ergo est discriminis inter Israëlitas, Sacerdotes, Sacerdotemque unctum? duntaxat hoc, quod sanguis juveni expiat pro Sacerdotibus, pro immunditia sanctuarii, ac sanctorum ejus. R. Schimeon dicit; quemadmodum sanguis hirci, qui fit intus (id est, cuius sanguis spargitur intra velum) expiat pro Israëlita: sic sanguis juveni expiat pro Sacerdotibus. Quemadmodum confessio hirci emissarii expiat pro Israëlita: sic confessio juveni (seu super juvenco) expiat pro Sacerdotibus.

CAP. II.

Mischna I.

Notitiæ immunditiei duæ sunt, quæ sunt quatuor. Si quis pollutus fuerit, sciveritque, sed mox fuerit immunditiei oblitus, memor tamen, esse rem sanctam; aut oblitus fuerit, esse rem sanctam, memor tamen immunditiei: aut latuerit eum utrumque, & comederit sanctum, ita ut ignoret, sed, postquam comederit, cognoverit: ecce tum hic (obligatur) ad majus minusve munus. Si quis pollutus fuerit & noverit; sed mox oblitus fuerit immunditiei, memor tamen, esse rem sanctam; aut oblitus fuerit, esse rem sanctam, memor tamen immunditiei; aut latuerit ipsum utrumque, & intravit sanctuarium, nec sciverit, postquam verò egressus cognoverit: ecce (obligatur etiam) hic ad majus minusve munus (pro qualitate personæ.)

Mischna II.

Idem est, sive quis intrat in atrium ipsum, sive intrat in appendicem atrii; siquidem nihil addi solet urbæ, vel atrii, nisi jussu Regis, Propheta, Urim & Thummim, & Saubedrin septuaginta & unius viri, & per duo sacrificia Eucharistica atque carmen. Ubi domus iudicii præit, & duo sacrificia Eucharistica post illos sequuntur, omnesque Israëlita post hæc. Interius (Eucharisticum) comedi solet, at exterius combu-

comburī. Quæcunque verò appendix non sit secundum omnia ista:
tum, si ingreditur eam, non reus sit super eâ.

Mischna III.

Si quis pollutus fuerit in atrio; sed ignota fuerit ipsi immundities, & meminerit sanctuarii: aut ignotum fuerit ipsi, esse in sanctuario, & memor fuerit immunditiei; aut ignotum fuerit ipsi utrumque; & incurvatus fuerit, aut commoratus tanto tempore, quantum incurvatio requirit, aut si egressus fuerit via longiori, reus erit; sin via breviori, liber erit. Hoc est præceptum affirmativum de sanctuario, quando super eo rei non fiant.

Mischna IV.

Quod verò est præceptum affirmativum de Menstruatâ, quando super ea rei fiant? Si quis coiverit cum mundâ, & illa dixerit ei, imunda facta sum, ille verò statim separaverit se: tamen reus est. Quia tam prodest ipsi egressus ejus, ac ingressus ejus.

Mischna V.

Rabbi Elieser dicit; si fuerit immundum reptile, & oblitus quis fuerit: tum propter ignorantiam reptilis immundi reus erit; sed non reus erit propter ignorantiam sanctuarii. Rabbi Akiba inquit; Si ignotum fuerit alicui (templum,) fueritque immundus: tum ob ignorantiam immunditiei reus erit; non verò reus erit ob ignorantiam sanctuarii (seu loci sancti.) R. Iischmaël ait; Et latuerit, & latuerit bis (dicitur;) ad reum faciendum, tam propter ignorantiam immunditiei, quam propter ignorantiam sanctuarii.

CAP. III.

Mischna I.

Juramenta duo sunt, quæ sunt quatuor. (Si quis dixerit;) juramentum esto, quod comesturus sim, & non comesturus sim; quod comederim, & non comederim. (Si quis dixerit;) juramentum esto, quod non comesturus sim, comederit autem, quicquid etiam sit; reus erit: Ita Rabbi Akiba. Quæ siverunt ex Rabbi Akiba: ubinam invenimus de comedente, quantumcunque etiam sit, qui reus est, quod hic sit reus? Respondit illis Rabbi Akiba; Et ubinam invenimus de

loquente ac offerente munus, quod hic sit loquens ac afferat munus? (Si quis dixerit;) esto juramentum, quod non comesturus sim; comederit autem biberitque: non reus erit, nisi semel. (Si quis dixerit;) juramentum esto, quod nec comesturus, nec bibiturus sim; comederit autem biberitque: reus erit bis.

Mischna II.

(Si quis dixerit;) juramentum esto, quod non comesturus sim, interim tamen comederit panem triticeum, panem hordeaceum, & panem speltæ: non reus erit, nisi semel. (Si quis dixerit;) juramentum esto, quod non comesturus sim, sive panem triticeum, sive panem hordeaceum, sive panem speltæ, comederitque tamen: reus erit super unoquoque.

Mischna III.

(Si quis dixerit;) Esto juramentum, quod non bibiturus sim, biberit verò varios potus: non reus erit, nisi semel. (Si verò dixerit;) juramentum esto, quod non bibiturus sim vinum, aut oleum, aut lac; sed biberit: reus erit super unoquoque.

Mischna IV.

Si quis dixerit; Esto juramentum mihi, quod non comesturus sim, comederit verò cibos, qui non apti sunt comestioni atque biberit potus, qui inepti bibitioni: liber erit. (Si quis dixerit;) Esto juramentum, quod non comesturus sim, comederit autem cadavera, & discerpta, abominanda & reptilia: reus erit. Rabbi Schimeon quidem liberum facit. Si quis dixerit; Munus esto uxor mea, ne commodum percipiat à me, si comedero hac die; sed comederit vel cadavera, vel discerpta, vel abominanda, vel reptilia: ecce tum uxor ejus prohibita est.

Mischna V.

Idem est, sive sint res alicujus propriæ, sive res aliorum: sive res, in quibus solidi quid est, sive res, in quibus nihil solidi. Quomodo? Si quis dixerit; Esto juramentum, quod daturus sim aliquid viro N. & quod non daturus sim: quod dederim, & quod non dederim: quod dormiturus sim, & quod non dormiturus sim: quod dormiverim, & quod non dormiverim: quod projecturus sim lapillum in aquam, & quod non projecturus sim: quod projecerim, & quod non projecerim:

rim;

tim: tum R. Iſſchmaël dicit; non reus ſit, niſi ſuper futuro, quia dicitur: ad malefaciendum, aut ad benefaciendum. Dixit ei R. Akiba; ſi ſic ſe habet, nihil inde habeo, niſi res, in quibus eſt malefactio, & benefactio. Unde ergo habeo verba, in quibus non eſt malefactio ac benefactio? Reſpondit ei; ex conſequentiâ Scripturæ. Dixit illi; ſi conſequentia Scripturæ ibi eſt, eſt & conſequentia Scripturæ hîc.

Miſchna VI.

Si quis juraverit intermiſſurum præceptum, nec tamen intermiſerit: liber erit. Si juraverit ſervaturum, & non ſervaverit; liber quoque erit: licet de jure foret, ut eſſet reus, ſecundum verba R. Jehudæ filii Bathiræ. Dixit enim R. Jehuda filius Bathiræ; quid? ſi eſt res libera, ſuper quâ non eſt quis juramento obligatus de monte Sinai; & tamen reus erit ſuper eâ: Si eſt præceptum, ſuper quo eſt juramento obligatus de monte Sinai; annon de jure erit, ut reus ſuper eâ ſit? Sed dixerunt ei; non, ſi dixeris quid de juramento libero, quod æquè faceret quis poteſt, & non poteſt, dices idem de juramento præcepti, in quo facere datur, & non facere. Siquidem ſi quis juraverit intermiſſurum (ſcil. præceptum,) & non intermiſerit: liber erit.

Miſchna VII.

Si quis dixerit; juramentum eſto, quod non comeſturus ſim panem hunc; juramentum (iterum) eſto, quod non comeſtrus ſim illum; juramentum (tertium) eſto, quod non comeſturus ſim illum, attamen comederit: tum non reus eſt niſi, ſemel (ſeu pro uno juramento.) Hoc eſt juramentum promiſſionis, ſuper quo rei fiunt propter malitiam (ſeu peccatum ex induſtria commiſſum) quidem plagarum; at propter errorem ejus, oblationis majoris minorisve. Juramentum vanum eſt, ſuper quo rei fiunt, propter peccatum ex induſtriâ commiſſum, plagarum; at propter errorem (ex ignorantia ortum) liber quis eſt.

Miſchna VIII.

Quodnam pro juramentum vanum? Si quis juraverit, ad perſuadendum (contrarium ejus,) quod alicui (maximè) notum eſt. (E. g.) Si quis dixerit de ſtatua lapideâ, quod ſit aurea; aut de viro, quod ſit mulier, & de muliere, quod ſit vir. Aut ſi quis juraverit ſuper re impoſſi-

possibili. (E. g.) si non vidi camelum in aëre volantem; aut, si non vidi Serpentem, sicut trabs torcularis est. (Aut.) si dixerit testibus; venite, & testimonium mihi perhibete: (Illi verò dixerint) per juramentum, quod non testimonium tibi perhibituri simus. (Aut) si juraverit quis, quod non servaturus sit præceptum; quod non extructurus sit tabernaculum; vel quod non sublaturus sit rimum palmæ; vel quod non applicaturus sibi sit Thephillin. Hoc est juramentum vanum, super quo rei fiunt, propter peccatum ex proposito commissum, plagarum; ob peccatum verò ex errore commissum, liber quis erit.

Mischna IX.

(Si quis dixerit;) juramentum esto mihi, quod comesturus sim panem hunc; & juramentum esto mihi, quod non comesturus sim illum: tum prius est juramentum promissionis; posterius verò juramentum vanum. Si comederit illum; transgressus est juramentum vanum. Si non comederit; transgressus est juramentum promissionis.

Mischna X.

Juramentum promissionis cadit in viros & fœminas; in longinquos ac propinquos; in legitimos & illegitimos, coramque judicio fit, & non coram judicio, etiamque per seipsum: & rei fiunt propter superbiam ejus (id est, peccatum ex petulantia commissum) plagarum; propter errorem verò ejus, Korban seu muneris majoris minorisve.

Mischna XI.

Juramentum vanum cadit in viros fœminasque; in longinquos & propinquos; in legitimos atque illegitimos, coramque judicio fit, & non coram judicio, etiamque per seipsum. Rei autem fiunt propter factum ex malitia commissum, plagarum; propter errorem verò liber quis. Sive illud (juramentum promissionis) fuerit, sive hoc (vanum,) si quis adjuratur ab aliis, reus est. Quomodo verò? Si adjuraverit quis alterum, ut juret; non comedi die hoc, si non indui Thephillin die hoc; & hic dixerit, Amen: reus erit.

CAP,

CAP. IV.

Mischna I.

Juramentum testimonii cadit in viros, sed non in feminas; in longinquos, sed non in propinquos (seu cognatos;) in legitimos, sed non in illegitimos: non cadit etiam nisi in idoneos ad testimonium perhibendum. Tàm qui coram judicio, quàm qui non coram judicio: tàm qui per se (ultrò) jurat, quàm qui ab aliis adjuratur; non rei fiunt, usque dum negaverint, quod est, coram judicio: ita R. Meir. Sed Sapientes dicunt; sive per semetipsum jurat, sive ab aliis adjuratur: non rei fiunt, usque dum negaverint, quod est, coram judicio.

Mischna II.

Et rei fiunt, propter malitiam, juramenti, & propter errorem ejus, qui cum malitia testimonii conjunctus est. Non autem rei fiunt propter errorem ejus (simplicem.) Cujusnam autem sunt rei propter malitiam juramenti? (Resp.) Korban, id est, muneris majoris minorisve (pro qualitate personæ.)

Mischna III.

Juramentum testimonii quomodo fit? Si quis dixerit ad duos; venite perhibeteque mihi testimonium: (illi verò dixerint;) Esto juramentum, quod nullum testimonium tibi perhibere sciamus: aut si dixerint ad eum; nullum testimonium scimus perhibere tibi. (Ille verò porrò dixerit;) adjuro vos, dixerintque Amen: ecce tum isti rei erunt. Si adjuraverit eos quinque extra judicium, & venerint isti in judicium, atque confessi fuerint: liberi erunt. Sin negàrint: rei erunt super unoquoque. Si adjuraverit eos quinque coram judicio, & isti negaverint: tum non rei erunt, nisi semel. Dixit R. Schimeon; quæ ratio est? (Resp.) quia non licet illis redire, & confiteri, (postquam semel negarunt.)

Mischna IV.

Si negaverint ambo isti simul: tum ambo illi rei sunt. Sin unus post alterum: tum prior reus est; alter verò liber. Si negaverit unus, confessus verò fuerit alter: tum is, qui negavit, reus est. Duæ si fuerint turbæ testimonii, & prima negaverit, itidemque postea negaverit secunda: tum ambæ sunt reæ; propterea quod testimonium potuerat confirmari per singulas earum.

Mischna V.

(Si quis dixerit;) Adjuro ego vos, nisi adveniat, mihi que testimonium perhibeatis, quod habeam apud hunc N. depositum & concreditum, & raptum, remque amissam: (tum si illi responderint ei;) juramentum (esto nobis,) quod nullum tibi sciamus testimonium, non nisi semel rei sunt. (Sin verò dixerint;) juramentum esto, quod non sciamus, esse tibi in manu N. depositum, aut concreditum, aut raptum, aut rem amissam: tum rei sunt super unoquoque. (Si quis dixerit;) adjuro vos, nisi accedatis, atq; testimonium perhibeatis mihi, quod sit mihi apud hunc N. depositum tritici, & hordei, & spelæ: (illi verò dixerint ad eum;) juramentum esto nobis, quod nullum testimonium pro te sciamus, non sunt rei, nisi semel: sin; juramentum esto nobis, quod non sciamus pro te testimonium, esse tibi apud hunc N. triticum, aut hordeum, aut speltam: tum rei sunt super unoquoque.

Mischna VI.

(Si quis dixerit;) adjuro vos, nisi veniat, ac perhibeatis mihi testimonium, quod obtigerit mihi per hunc N. damnum, & dimidium damni, (quodque mihi ab isto debeat) compensatio dupla, compensatio quadrupla, & quintupla; item, quod vitiarit hic N. filiam meam, & deceperit (blandiendo) filiam meam; item, quod percusserit me filius meus, & quod vulneraverit me proximus meus, quodque accenderit acervum meum frugum in die expiationis: ecce tum isti rei sunt.

Mischna VII.

(Si quis dixerit;) adjuro vos, nisi veniat, mihi que testimonium præbeatis, quod sim Sacerdos, (aut) quod sim Levita: (aut) quod non sim filius repudiatæ, (aut) quod non sim filius alicujus, cujus calceus exutus à Leviro: aut quod vir N. sit Sacerdos, aut quod vir N. sit Levita: nec sit filius expulsæ; nec sit filius alicujus, cui Levir calceum exuit: (aut) quod hic N. vitiarit filiam ejus & persuaserit (blandiendo) filix ejus; aut quod vulneraverit me filius meus, aut quod percusserit me proximus meus, aut accenderit acervum meum frugum in Sabbatho: ecce isti sunt liberi.

Mischna

Mischna VIII.

(Si quis dixerit;) adjuro vos, nisi veniatis ac perhibeatis mihi testimonium, quod dixerit hic N. se daturum mihi ducentos Sufim, nec tamen dederit mihi: ecce isti liberi sunt, quia non rei sunt nisi ob exactionem pecuniarum, sicut depositi.

Mischna IX.

(Si quis dixerit;) adjuro vos, ut, si testimonium pro me scitis, adveniatis, ac testimonium perhibeatis mihi: ecce tum isti sunt soluti, quia præcessit juramentum ante testimonium.

Mischna X.

Si quis steterit in synagogâ, atque dixerit; adjuro vos, ut, si testimonium pro me scitis, adveniat, & testimonium mihi perhibeat: ecce tum isti sunt liberi, donec determinaverit illos, (quos testes cupit.)

Mischna XI.

Si quis ad duos dixerit; adjuro vos, te N. & te N. ut, si testimonium scitis pro me, advenientes testimonium detis mihi; (illi verò responderint;) esto juramentum, quod nullum testimonium sciamus pro te, cum tamen sciant testimonium pro ipso, (sed) testis ex ore testis, aut unus ex illis cognatus est, aut illegitimus: ecce tum isti sunt liberi.

Mischna XII.

Si quis miserit (ad eos) servum suum, aut is, à quo aliquid exigitur, dixerit ipsis; adjuro vos, si scitis testimonium pro isto, ut adveniat, ipsique reddatis testimonium: ecce isti sunt liberi, donec audierint ex ore exigentis.

Mischna XIII.

(Si quis dixerit;) adjuro vos; præcipio vobis; obligo vos: ecce isti tenentur. (Sin;) per cælum & per terram: tunc liberi sunt. (Si dixerit; adjuro vos) per Aleph, Daleth, per Jod, He, per omnipotentem, per Zebaoth, per gratiosum & misericordem, per longanimum, aut per multum beneficum; aut per quæcunque (Dei) cognomina: tum ecce isti sunt rei. Si quis maledixerit per ullum istorum; ipse reus est: ita R. Meir. Sed Sapientes absolvunt. Si quis maledixerit Patri

suo, aut Matri suæ per ullum istorum; reus est: verba sunt Rabbi Meir. Verùm Sapientes absolvunt. Si quis maledixerit sibi metipsi, & proximo suo, per ullum istorum: tunc transgreditur præceptum negativum. (Si quis dixerit;) percutiat te Deus, & sic percutiat te Deus; tum hæc est maledictio scripta in lege. (Sin;) ne percutiat te, aut benedicat tibi, aut benefaciat tibi: R. Meir obligat; Sapientes autem absolvunt.

CAP. V.

Mischna I.

Juramentum depositi cadit in viros & fœminas; in longinquos (seu non cognatos) & in propinquos (seu cognatos;) in legitimos & illegitimos. Sive tamen in judicio, sive non in judicio, juret quis; sive propriis verbis, sive in verba præeuntis; nõ erit reus, nisi quando negaverit illud in domo judicii: ita R. Meir. Verum enim verò Sapientes dicunt; sive verbis propriis, sive in verba præeuntis, postquam negavit illud, reus erit. Et reus quidem erit ob malitiam juramenti, atq; ob errorem ejus, cum malitiã depositi conjunctum. Non autem reus est propter errorem ejus (simplicem.) Cujus ergò rei reus erit propter malitiam? Sacrificii pro delicto, argenteos siclos duos æquantis.

Mischna II.

Juramentum depositi quomodo se habet? Si quis dixerit alicui; redde mihi depositum meum, quod tu habes: (alter verò dixerit;) Esto juramentum, quod apud me nihil sit de tuo: aut dixerit ei; nihil de tuo habeo. (Aut si dixerit ille;) adjuro te, & hic responderit, Amen. Tum hic reus est. Si adjuraverit eum quinquies, sive intra domum judicii, sive extra domum judicii; atque negaverit: tum reus est super unoquoque (id est, quinquies.) Dixit R. Schimon; quæ est ratio? propterea quod possit redire (ad corrigendum,) atque confiteri.

Mischna III.

Si quinque exegerint ab illo, & dixerint ei; restitue nobis nostrum depositum, quod in tuã potestate; ille verò (dixerit;) juro, nihil vobis esse apud me: tunc nõ reus est, nisi semel: Sin (dixerit;) juro, quod nihil de tuo sit apud me, neq; de tuo, neq; de tuo (&c.) tum reus est propter quod vis. R. Elieser dicit; (non reus erit,) donec dixerit 7; juro, ultimo loco.

Loco. R. Schimeon inquit; donec dixerit, juro omnibus & singulis. (Si quis dixerit;) da mihi depositum, & concreditum, raptum & rem amissam, quæ in manu tuâ est: (alter verò dixerit;) Esto juramentum, quod nihil de tuo habeam: tum non est reus, nisi semel. (Sin verò dixerit;) esto juramentum, quod tibi nullum sit apud me depositum, & concreditum, raptum, & res amissa: tum reus est ob unumquodque. (Si dixerit;) redde mihi triticum, & hordeum, & speltam, quæ de meo sub tuâ nunc est manu; (& alter dixerit;) juramentum esto, quod nihil tibi sit in manu mea: tum non est reus, nisi semel. (Sin dixerit;) juramentum esto, quod nihil de tuo apud me, vel tritici, vel hordei, vel speltæ: tum reus est super unoquoque. R. Meir dicit; quamvis dixerit; triticum & hordeum, & spelta: reus tamen est super omnibus & singulis.

Mischna IV.

(Si quis Pater dixerit;) stuprasti & decepisti filiam meam, dixerit autem (alter;) nec stupravi, nec decepi: (tum que ille dixerit;) adjuro te; & hic responderit, Amen: reus est. R. Schimeon quidem liberum facit, quia non det pœnam per proprium os (hoc est, non contemnat semetipsum.) Responderunt ei; etiam si non det pœnam per proprium os; restituit tamen pudorem & ignominiam per proprium os.

Mischna V.

(Si quis dixerit ad aliquem;) tu furatus es bovem meum, ille verò dixerit; non furatus sum: (tum si dixerit;) adjuro te, responderitque alter; Amen, reus est. (Sin dixerit;) Furatus quidem sum, sed non mactavi, neque vendidi: (& ille dixerit;) adjuro te, hicque responderit, Amen: liber est. (Si dixerit;) occidit bos tuus bovem meum, ipse autem negaverit, quod occiderit; tum, si dixerit ille; adjuro te, & hic responderit, Amen, reus est. (Si dixerit;) occidit bos tuus servum meum, & ipse negando, quod non interfecerit, responderit; tum, si ille dixerit; adjuro te, responderitque hic, Amen, liber est. Si dixerit quis alicui; percussisti me, atque vulnerasti me, & hic dixerit; non percussi te, neque vulneravi te: tum, si dixerit ille; adjuro te, & hic responderit, Amen, reus est. Si dixerit alicui servus ipsius; dentes meos excussisti, & excœcavisti oculos meos, & ille dixerit; non excussi, neque excœcavi: tum, si hic (servus) rursus dixerit; adjuro te, atque respon-

70.
responderit ille, Amen; liber est. Hæc est Regula Quicumque condemnat ad restituendum semetipsum, is reus est: Et quicumque non condemnat semetipsum, is liber est.

CAP. VI.

Mischna I.

Juramentum judiciale quod attinet; si est accusatio de duobus argenteis, & est confessio de tanto, quantum est obolus; & quando-
cumque non est confessio de specie accusationis: liber est. Quomodo: (Si quis dixerit;) duo argentei sunt mihi in potestate tua, (& alter responderit;) nihil habeo, quod ad te spectat, nisi obolum: liber est. (At si dixerit;) duo argentei & obolus mihi sunt in potestate tuâ: tum, si alter juraverit; nihil quicquam de tuo possideo, præter obolum, reus est. (Item, si quis dixerit;) libra mihi est in potestate tuâ, (juraverit autem alter;) nihil tibi est in potestate meâ: tum liber est. (At si dixerit;) libra mihi est in potestate tua; (& alter juraverit;) nihil tibi est in potestate meâ, nisi quinquaginta denarii: tum reus est. (Si dixerit;) libra patris mei est in potestate tuâ: (alter verò responderit;) nihil de tuo possideo, præter quinquaginta denarios: tum liber est, quia est sicut restituens rem amissam.

Mischna II.

(Si quis dixerit ad aliquem;) tu libram de meo possides, & ille responderit ipsi; ita est: ille postridie dixerit ei; restitue eam mihi, (& hic posterior excusârit se, dicens;) restitui tibi eam: liber est; (at si dixerit;) nihil habeo de tuo; tum obligatus est. (Si quis dixerit alteri;) tu possides libram meam, & hic responderit ipsi; bene; (dixerit autem ille;) ne restituas mihi eam, nisi præsentibus testibus; postridie autem dixerit ei; nunc restitue mihi eam: (tum si hic recusaverit, dicens;) reddidi istam tibi, reus est, quoniam debuerat restituere istam illi cum testibus.

Mischna III.

(Si quis dixerit;) est mihi libra aut in potestate tuâ: (& alter responderit ipsi;) non est tibi in potestate meâ nisi libra argenti, liber est. (At si dixerit;) denarius aureus est mihi in potestate tuâ, (& responderit alter;) nihil quicquam præter denarium argenteum, aut
tre-

remissem, aut Pondion (id est, dimidium Zuz,) aut obolum in potestate mea de tuo est: tum reus est, quia omnia hæc sunt species eadem de monetâ. (Si quis dixerit;) corus proventus est mihi in potestate tua, (& alter negaverit;) nihil quicquam est tibi in potestate mea, præter dimidium modium leguminum, liber est: (At si dixerit;) corus fructuum est mihi apud te, (& alter responderit;) nihil quicquam præter dimidium modium leguminum tibi est in potestate mea; reus est: quia modius leguminum sub fructibus comprehenditur. Si quis accusaverit aliquem propter triticum, & hic confessus fuerit ei hordeum: tum liber erit. Sed Rabban Gamaliel obligat. Si quis accusaverit proximum suum propter cados olei, & hic confessus fuerit ei cados vacuos: tum Admon dicit; quandoquidem confessus est ei aliquid de specie accusationis, juret. Verum enim verò Sapientes dicunt; non est confessio de specie accusationis. Dixit Rabban Gamaliel; video ego verba Admonis. Si accusaverit quis aliquem propter vasa & sola, & hic confessus fuerit vasa, sed negaverit sola (id est, bona immobilia;) (aut confessus fuerit) sola, negaverit autem vasa: tum liber est. Si confessus fuerit aliquid de solis, liber erit: (At si confessus aliquid fuerit) de vasis, reus erit: quia facultates, ad quas non est reditus, trahunt secum facultates, ad quas datur reditus; ut juretur super illis.

Mischna IV.

Non jurant super accusatione surdi, stulti, aut minorennis, nec adjurant minorennem, sed jurant super minorenni & sanctificato.

Mischna V.

Res super quibus non jurare solent, sunt: servi, instrumenta contractuum, fundi, atque sacrata. In iisdem non habet locum retributio dupla, nec retributio quadrupla, vel quintupla. Qui custodem agit gratis, non jurat. Qui mercedem accipit (seu Mercenarius) non restituit. R. Schimeon ait; super sanctis, ad quorum apprehensionem quis obligatur, jurant: contra, ad quorum apprehensionem nemo obligatur, super illis etiam nemo jurat.

Mischna VI.

Esse quasdam, inquit Rabbi Meir, res, quæ sunt in fundo (solo,) nec (tamen habentur) sicut fundum: sed dissensere ab eo Sapientes.

Quo.

Quomodo? (Resp. e. g. si quis ad alterum dixerit;) decem vites oneratas tradidi tibi, alter verò responderit; haud fuerunt plures quam quinque: tum R. Meir obligatum dicit iuramentum. Verùm Sapientes inquirunt; omne conjunctum fundo, ecce est sicut fundus. Non jurant, nisi super eo, in quo mensura, vel pondus, vel species (reperitur.) Quomodo? (Exempli gratia, si quis dixerit;) domum plenam tradidi tibi, aut marsupium plenum tradidi tibi, & alter responderit; ignoro, sed id, quod hic reliquisti, tolle: tum liber erit. Sin hic dixerit; usque ad trabem, & iste; usque ad fenestram: tum reus erit.

Mischna VII.

Mutuo si quid dederit quis proximo suo accepto pignore, perieritque pignus: si dixerit ille huic; Sela (hoc est, quatuor denarios seu duos siclos) mutuo dedi tibi super eo, & Schakel (id est, unum siclum) æquabat; alter verò responderit; non, sed mutuo dedisti mihi Sela super eo, & Sela etiam æquabat, liber erit. (At si dixerit;) Sela mutuavi tibi super eo, ac Schakel æquabat; alter verò responderit; non ita, sed mutuasti mihi super eo Sela, & tres denarios æquabat: reus erit. (Aliud Exemplum: si quis dixerit;) Sela mutuo mihi dedisti, & duos æquabat; alter verò responderit; Non ita, sed Sela mutuo dedi tibi super illo, & Sela æquabat; liber erit. (At si dixerit;) Sela mihi super eo mutuasti, & duos æquabat, alter verò responsum dederit; non ita, sed Sela mutuavi tibi super illo, & quinque denarios æquabat: tum reus erit. Quisnam verò jurat? (Resp.) is qui depositum (habet) apud se. Fortassis enim jurabit alter, & iste proferet depositum.

CAP. VII.

Mischna I.

Quicumque jurantes, quos Lex ad iuramentum obligat, jurant ita, ut non restituant. Hi autem sunt, qui ita jurant, ut recipiant; Mercenarius, spoliatus, vulneratus, & ille cujus adversarius suspectus est de perjurio, ac Numularius super libello suo. Mercenarius quomodo (jurat?) Si dixerit alteri (mercenarius;) da mihi mercedem meam, quæ sub tuâ est potestate, responderit autem alter dedi; ille verò infiterit, non accipi: tum jurat, & accipit. Dicat licet Rabbi Jehuda; usque dum erit aliquid de isto confessionis. Quomodo? Si dixit.

dixerit ei (mercenarius;) da mihi mercedem meam quinquaginta denariorum, quam tu possides, isque responderit; accepisti denarium aureum.

Mischna II.

Spoliatus quomodo (jurat?) Si qui testificati fuerint de aliquo, quod ingressus fuerit in domum ejus (spoliati) ad capiendum pignus sine licentia: tum, si dicenti; vasa mea abstulisti, responderit alter; non abstuli, ecce hic jurat, & aufert. Etsi Rabbi Jehuda dicit; donec facta fuerit ex parte confessio. Quomodo? Si allocuti fuerint eum; duo vasa abstulisti, & is responderit; non nisi unum abstuli.

Mischna III.

Vulneratus quomodo? Testati si fuerint de altero, quod (hic vulneratus) venerit in potestatem ejus integer (seu sine vulnere,) exierit verò vulneratus, ipseque dixerit ei; vulnerasti me, at alter regesserit; non vulneravi: ecce ille jurat, & aufert. Dicat licet Rabbi Jehuda; donec aliquid confessus fuerit. Quomodo? E. g. si dixerit ad eum; vulnerasti me bis, & alter responderit; non nisi semel vulneravi te.

Mischna IV.

Porro quomodo (jurat is,) cujus adversarius suspectus est de perjurio? sive fuerit juramentum testimonii, sive juramentum depositi; imò sive etiam juramentum vanum fuerit: si unus illorum fuerit aleator, aut mutuo dans cum usurâ, aut ex volare facientibus columbas, (hoc est, qui affuefaciunt columbas suas, ut alienas domum secum ducant, quod pro rapina habetur,) aut ex negotiantibus (ex fructibus) anni septimi: tum adversarius jurat aufertque. At uterque si fuerit suspectus: tum juramentum redit in locum suum (sequitur ordinem:) ita R. Jose. R. Meir inquit; Partientur.

Mischna V.

Tandem Nummularius propter tabulam suam quomodo? Non, ut dicat; Scriptum est in tabula mea, te debere mihi centum Sufim. Sed, si dixerit quis ei (nummulario;) da filiis meis duo sata triticorum, (aut) da operis meis pro Sela (id est, quatuor denariis, seu duobus siclis) nummos, (& ille) responderit; dedi: sed hi (scilicet operæ)
k
dixe-

dixerint; non accepimus: tum ille jurat atque aufert, itidemque hi (opera) jurant ac auferunt. Dixit ben. Nanas; quomodo & isti devenient ad juramentum vanum, & hi devenient ad juramentum vanum? (Non ita fiat:) sed iste aufert sine juramento, & hi auferunt sine juramento.

Mischna VI.

Si dixerit quis Nummulario; da mihi pro denario (qui valet sex obolos) fructus, & ille (nummularius) dederit illi: mox dixerit illi (nummularius;) da mihi denarium, sed ille responderit huic; dedi eum tibi, tu autem posuisti eum in loculos tuos: tum jurabit paterfamilias, quod dederit huic denarium. (At si dixerit illi (Nummulario;) da mihi fructus; hic autem responderit isti; dedi eos tibi, tu autem detulisti eos in domum tuam: tum jurat Nummularius. Rabbi Jehuda ait; cujusvis, cujus in potestate sunt fructus, jus est potius. Si quis dixerit ad Trapezitam; da mihi pro denario nummos (aeneos,) & hic dederit: & vicissim dixerit ad illum; da mihi denarium, sed ille responderit huic; dedi eum tibi, & tu posuisti eum in loculos tuos, jurat Paterfamilias. Sed si dederit huic denarium, dixeritque ei; da mihi nummos, sed hic responderit illi; dedi eos tibi, & tu conjecisti eos in marsupium tuum: tum jurat Trapezita. Licet Rabbi Jehuda neget, moris esse Trapezitæ, ut vel Assarium det, (cujus pondus hordeorum quatuor,) antequam denarium suum acciperit.

Mischna VII.

Sicuti dixerunt de vitante instrumentum dotale suum, quod ei nil solvatur nisi sub juramento; & quod ei, contra quam testis unus testatus fuerit, quod sit soluta, nil solvatur nisi sub juramento: item quod de facultatibus, quæ creditoribus obligatæ, & de facultatibus pupillorum nil solvatur nisi sub juramento; Item quod ei, cui solutum est non præsentis, nil solvatur nisi sub juramento: Sic etiam pupillis nil solvitur, nisi sub juramento. (E. g. si juraverint;) juramentum esto, quod nil mandaverit nobis Pater noster, & quod nil Pater noster nobis dixerit, neque nos invenimus quicquam inter contractuum instrumenta nostri Patris, quod obligatio hæc sit soluta. Rabbi Juchanan ben. Bruckæ dicit; etiam si natus fuerit filius post Patris obi-

obitum: tamen jurat, & aufert. Dixit Rabban Schimeon ben. Gama-
liel; si adfunt testes, (qui dicere possunt,) quod Pater in hora mortis
dixerit; scriptum hoc contractûs non est solutum: tum aufert sine ju-
ramento.

Mischna VIII.

Hi jurant sine accusatione, socii hortulani, Oeconomi, mulier,
cui res familiaris quoad accepta & expensa commissa, & filius fami-
lias. Si tamen interrogaverit: de quo tu postulas me? (& hic respon-
derit;) volo, ut tu mihi jures: obligatus erit. Si partiti fuerint so-
cii, & hortulani, adjurare ullam nequeunt. Si volutum fuerit su-
per ipsum juramentum ex loco alio (causa & occasione alia:) tum
volvunt super eum omnia. Annus tandem septimus dimittit jura-
mentum.

CAP. VIII.

Mischna I.

Quatuor sunt, qui custodiunt. (1.) Gratis custodiens. (2.) Pe-
tens custodiam. (3.) Mercedem custodiæ accipiens. (4.) Mercede
conducens. Qui gratis custodit, jurat super omnibus. Qui petit
custodiam, restituit omnia. Qui mercedem custodiæ accepit, & qui
mercede conduxit, (hi, inquam, duo) jurant super fracto, & super
abducto, & super mortuo, atque restitunt rem amissam ac furto
ablatam.

Mischna II.

Si quis interrogaverit custodientem gratis: ubi bos meus? (&
is) responderit ei; est mortuus: cum tamen fuerit fractus, vel capti-
vus abductus, vel furto ablatas, vel amissus sit: (aut si responderit)
est fractus, cum tamen fuerit mortuus, vel captivus abductus, vel
furto ablatas, vel amissus sit: (aut,) est captivus abductus, cum ta-
men fuerit mortuus, vel fractus, vel furto ablatas, vel amissus sit:
(aut,) est furto ablatas, cum tamen fuerit mortuus, vel fractus,
vel captivus abductus, vel amissus sit: (aut) amissus est, cum ta-
men fuerit mortuus, vel fractus, vel captivus abductus, vel fut-
to ablatas: (tum si dixerit;) adjuro te, & is responderit Amen, li-
ber est.

Mischna III.

(Item si interrogaverit,) ubi bos meus? (& alter) responderit ei; ignoro, quid tu fabuleris; cum tamen fuerit mortuus, aut fractus, aut captivus abductus, aut furto ablati, aut amissus: (tum si dixerit ad eum;) adjuro te, isque responderit Amen, liber est. (Vel si interrogarit;) ubi meus bos? (& ille) responderit ei; amissus est: (tum si dixerit;) adjuro te, & ille responderit Amen; atque testes testati fuerint adversus illum, quod comederit istum; restituat capitale; Sin confessus fuerit ultrò; reddat capitale, & quintam partem atque oblationem pro reatu. (Si interroganti,) ubi bos meus? responderit; furto est ablati: (tum si dixerit;) adjuro te ego, & is responderit Amen; simulque testes testati fuerint contra eum, quod furto abstulerit eum: reddat retributionem duplam: quod si confessus fuerit ipsemet: reddat capitale, & quintam partem, atque oblationem pro reatu.

Mischna IV.

Si quis dixerit ad aliquem in foro, ubi bos meus, quem furto abstulisti? isque responderit; non furatus sum, sed testes testati fuerint, quod furatus fuerit illum: tum reddat compensationem duplam. Si macraverit, aut vendiderit: reddat compensationem quadruplam, aut quintuplam. Si viderit testes plaudentes venientesque, (atque) dixerit; furatus sum, sed neque macravi, neque vendidi: tum non nisi capitale reddere cogitur.

Mischna V.

Si interrogaverit quis petentem custodiam; ubi meus bos? (ac) is responderit illi; mortuus est, cum fuerit fractus, aut captivus abductus, aut furto ablati, aut amissus: (vel dixerit;) fractus est, cum fuerit mortuus, aut captivus abductus, aut furto ablati, aut amissus: (vel dixerit;) captivus abductus est, cum fuerit mortuus, aut fractus, aut furto ablati, aut amissus: (vel dixerit;) furto est ablati, cum fuerit mortuus, aut fractus, aut captivus abductus, aut amissus: (vel dixerit;) amissus est, cum fuerit mortuus, aut fractus, aut captivus abductus, aut furto ablati: (tum si dixerit;) adjuro te, ac is responderit Amen, liber erit.

Mischna

Mischna VI.

Item; ubi meus bos? (&) iste responderit ei; nescio, quid fabule-
ris, cum fuerit mortuus, aut fractus, aut captivus abductus, aut furto
ablatus, aut amissus: (tum si dixerit;) ego adjuro te, & ille responde-
rit Amen, tenetur. Si quis dixerit ad mercedem custodiæ accipien-
tem, aut ad mercede conducentem; ubi bos meus? & ille responde-
rit ei; mortuus est, cum fuerit fractus, aut captivus abductus: (vel)
fractus est, cum fuerit mortuus, aut captivus abductus: (vel) capti-
vus abductus est, cum fuerit mortuus, aut fractus: (vel) furto ablatum
est, cum amissus sit: (vel) amissus est, cum fuerit furto ablatum: (tunc
si dixerit;) adjuro ego te, & iste responderit, Amen, liber est. (Sin)
mortuus est, aut fractus est, aut captivus abductus est, cum fuerit
furto ablatum vel amissus: (tum si dixerit;) adjuro ego te, & ille re-
sponderit; Amen, tenetur. (Sin;) amissus est, aut furto ablatum est,
cum fuerit mortuus, vel fractus, vel captivus abductus: (tum si dixe-
rit;) adjuro te, & ille responderit; Amen, liber est. Hæc esto Regu-
la; Quicumque mutat obligationem in obligationem, & solutum in
solutum, & solutum in obligationem, liber est: qui vero obligatio-
nem in solutum, est obligatus. Hæc (etiam) esto Regula; Quicum-
que jurat ad leviores reddendam sibi ipsi rem, is reus est.

Contra qui jurat ad aggravandam semetipsum,
is liber est.

*Absolutus est Tractatus Talmudicus
de Juramentis.*

TRACTATUS TALMUDICI
DE EXCISIONE
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna I.

Triginta & sex excisiones (comprehenduntur) in lege. Si quis 1. concreditur cum matre, aut 2. cum novercâ, aut 3. cum Sponsâ. 4. Si quis concreditur cum maculo, aut 5. cum bestia. 6. Si mulier adducit super se bestiam. 7. Si quis intrat ad mulierem filiamque ejus, 8. aut ad mulierem (alterius) viri. 9. Si quis concreditur cum sorore suâ, aut 10. cum sorore patris sui, aut 11. cum sorore matris suæ, aut 12. cum sorore uxoris suæ, aut 13. cum uxore fratris sui, aut 14. cum uxore patruï, aut 15. cum menstruatâ muliere. Si quis 16. blasphematur, aut 17. est idololatra, aut 18. dat Molecho de semine suo, aut 19. Baal Ob, i. e. Pytho est. Si quis 20. profanat Sabbathum, aut 21. fuit immundus, cum edit sanctum, aut 22. ingressus est sanctuarium immundus, si 23. comedit adipem, 24. sanguinem, 25. reliquias, 26. abominabile, aut 27. mactavit, aut 28. obtulit foris, aut 29. manducavit fermentatum in Paschate; aut 30. comedit 31. aut fecit opus in die expiationum: aut 32. miscuit oleum, aut 33. præparavit suffitum, aut 34. effudit oleum unctionis, 35. Pascha (si omittitur: aut) 36. circumcisio ex præceptis affirmativis.

Mischna II.

Super his rei fiunt, propter malitiam quidem (seu contumaciam) excisionis, propter errorem autem sacrificii pro peccato, propter ignorantiam oblationis dubiæ; excepto eo, qui polluit sanctuarium & sancta

Tancta ejus, propterea quod munus ejus constituitur juxta qualitatem personæ majus minusve: verba sunt R. Meir. Verum enim verò sapientes dicunt; etiam blasphemante excepto, juxta Scripturam; lex una vobis erit, facienti ex errore; ergo etiam excipitur blasphemans, quoniam non facit opus.

Mischna III.

Sunt (mulieres,) quæ adferunt oblationem, quæ editur: sunt etiam quæ adferunt, & non editur: & sunt quæ non adferunt. Istæ sunt, quæ afferunt oblationem, quæ comeditur; abortiens in figurâ bestia, fera, atque avis: hæcenus R. Meir. Dicunt autem sapientes; non, priusquam aliquid in eo apparet de figura hominis. (Item) abortiens sandalium, aut secundas, aut Schaphir (sive molam) figuratum, aut egredientem concisum, sic ancilla abortiens affert oblationem, quæ comeditur.

Mischna IV.

Istæ sunt, quæ afferunt, nec comeditur: abortiens ita, ut nesciatur, quid abortiverit: Item duæ mulieres, quando abortiverunt, una in figurâ à sacrificio pro peccato libera, altera in figurâ obligata. Dixit R. Jose; quo tempore? quo ambulant, hæc versus ortum, & illa versus occasum. Sed si ambæ manserint (in loco) simul adferunt oblationem, atque comeditur.

Mischna V.

Istæ sunt, quæ non adferunt: abortiens Schaphir plenum aqua, plenum sanguine, plenum frustis carnis (sive variis coloribus:) abortiens secundum figuram piscium, aut locustarum, abominabile, atque reptilium. Si abortiat die quadragesimo, & egrediatur abortus per latus. R. Schimeon obligat, si sit egrediens è latere.

Mischna VI.

Si quæ abortit nocte octuagesimâ primâ (puerperii,) Schola Schammai absolvit (eam) ab oblatione (puerperii abortus:) Schola Hillelis obligat. Dixit Schola Hillelis Scholæ Schammai; quid differt nox octuagesima prima à die octuagesimo primo? Si æqualis ei est ratione immunditiei, nonne æqualis illi etiam erit ratione oblationis? Responderunt Scholastici Schammai; non, si dixeritis quid de abortiente

ente die octuagesimo primo, qui exit in tempus, quo adferre oblationem licet, dicetis idem de abortiente nocte octuagesimâ primâ, quæ non exit in tempus, quod est conveniens, ut in ea adferatur oblatio. Responderunt eis Scholastici Hillelis; At qui, si qua abortit die octuagesimo primo, qui incidit in Sabbathum, argumentum præbet, quod non exeat in tempus, quo adferre oblationem convenit, & tamen obligetur ad oblationem. Responderunt (iterum) illis Scholastici Schammai; minimè, si dixeritis quid de abortiente die octuagesimo primo, qui incidit in Sabbathum, quod, tametsi non conveniens sit ad oblationem privati, conveniens tamen est ad oblationem congregationis; dicetis idem de abortum faciente nocte octuagesimâ primâ, cum nox non apta sit nec sacrificio privati, nec sacrificio congregationis. Sanguines tandem non arguunt: quando enim abortum facit aliqua in medio etiam impletionis (dierum,) sanguines quidem ejus sunt immundi, libera tamen est à sacrificio.

Mischna VII.

Si super muliere erit dubium quinque fluxuum, aut dubium quinque partuum, adfert sacrificium tantum unum, ac comedit de sacrificiis; ad reliqua autem non obligatur. Si erunt quinque partus certi & quinque fluxus certi, adfert sacrificium unum, & comedit de sacrificiis; sed ad reliqua adhuc obligatur. Legitur historia, quod valuerint bini nidi denarios duos aureos. Dixit R. Schimeon ben Gamaliel; per Templum non pernoctabo nocte hac, donec valeant denarios (argenteos duos.) Intravit itaque in domum judicii, docuitque; si super muliere quinque partus certi, & quinque fluxus certi, adfert sacrificium unum, comeditque de sacrificiis, nec relinquitur super ea debitum. Tum valere ceperunt nidi (duo), i. e. parva turturum eodem die duas quartas (denarii argentei.)

CAP. II.

Mischna I.

Quatuor sunt, qui indigent expiationibus: Item, quatuor sunt, qui adferunt (munus) pro malitia, si maximè tantum erraverint. Hi sunt, qui indigent expiationibus (1.) vir fluxum patiens, & (2.) femina fluxum patiens, (3.) puerpera, (4.) Leprosus. Rabbi Elieser Ben-

filii Jacobi dicit; peregrinus indiget expiatione, donec sparsus fuerit super eum sanguis (circumcisionis) & Nasiræus, ut vinum, rasura, immunditiesque (ipsi fiant licita.)

Mischna II.

Hi sunt, qui adferunt (munus) pro malitia, si maximè tantùm erraverint. (1.) Qui concreditur cum ancilla. (2.) Nasiræus, qui pollutus est, (3.) propter juramentum testimoniale, aut (4.) propter juramentum depositi (reus.)

Mischna III.

Quinque adferunt oblationem unam propter multa peccata: Item quinque adferunt oblationem ascendentis & descendentis (h. e. majorem minoremve, juxta qualitatem personæ, divitis aut pauperis, æstimandam.) Hi sunt, qui adferunt oblationem unam propter peccata multa. (1.) Qui concreditur cum ancilla congressibus multis. (2.) Nasiræus, qui pollutus pollutionibus multis. (3.) Zelotypus erga uxorem suam propter multos viros. (4.) Leprosus, qui multis plagis affectus est. Qui verò, si attulerit aves suas; & denud percussus fuerit; non satisfaciunt pro eo, usque dum attulerit sacrificium pro peccato suo. Rabbi Jehuda inquit; donec attulerit oblationem pro reatu suo.

Mischna IV.

(5.) Mulier, quæ peperit partus multos. E. g. si abortum fecerit intra dies puerperii fœminini (h. e. fœmella edita) octuaginta: & iterum fecerit abortum intra dies puerperii fœminini octuaginta; Item, si abortum fecerit geminorum. Rabbi Jehuda quidem ait; affert pro primo, non autem affert pro secundo; affert item pro tertio, at non affert pro quarto. Hi sunt, qui adferunt oblationem, quæ (ratione pretii, juxta qualitatem personæ) ascendit & descendit; (1.) (Reus) propter auditionem vocis (maledicti,) (2.) propter promissum labiorum (votum promissorium non servatum,) (3.) propter pollutionem sanctuarii, aut sanctorum ejus; (4.) puerpera: (5.) leprosus. Quid verò interest inter ancillam ac inter personas (ob incestum) prohibitas? (Hoc interest,) quod nec in multâ parthisce est, nec in sacrificio. Nam omnes personæ prohibita obligantur

tur ad sacrificium pro peccato: at ancilla ad oblationem pro reatu. Omnes personæ prohibitæ ad fœmininum: at ancilla ad masculinum sacrificium. Omnes personæ prohibitæ, siue viri, siue fœminæ sint, æquales sunt quoad plagas quadraginta, & quoad sacrificium: sed quoad ancillam non æquavit (Deus) virum fœminæ, quoad plagas quadraginta, neque fœminam viro quoad sacrificium. In omnibus etiam incestibus æquavit corruptentem (tantum,) absolventi ipsum actum: & reus fit (homo) super singulis congressibus. Hoc rigoris tantum constituit quoad ancillam, quod æquavit in ea facienti ex proposito eum, qui ex errore.

Mischna V.

Quænam est ancilla? Etiam omnis illa, quæ ex dimidia parte est ancilla, ex dimidia autem parte libera: quoniam dicitur; & redimendo (plene) non est redempta. Sic Rabbi Akiba. Rabbi Ischmaël quidem ait; atqui hæc est ancilla certæ (& perfectæ.) Rabbi Eliezer verò ben Azariæ respondet; omnes mulieres prohibitæ expressæ sunt (tanquam liberæ,) nec quicquam nobis addendum relictum est, nisi ea, quæ ex dimidia parte est ancilla, & ex dimidia parte libera.

Mischna VI.

Quæcunque fuerunt personæ incestuosæ, si una earum adulta, altera minorennis fuerit; tum minorennis absolvitur. Si una vigilans, altera dormiens; dormiens dimittitur. Si una fecerit ex errore, altera ex proposito: tum quæ ex errore fecerit, sacrificii pro peccato rea erit; sed quæ ex proposito, excisionis.

CAP. III.

Mischna I.

Si dixerint alicui; edisti adipem: adferat sacrificium pro peccato. Si testis (unus) dixerit, edit; & alter dixerit, non edit: aut si mulier (una) dixerit, edit; & altera dixerit, non edit: adferat oblationem pro reatu dubio. Testis (unus) si dixerit, edit; & ipse dixerit, non edi; liber est. Duo (testes) si dixerint, edit; & ipse dixerit, non edi: Rabbi Meir obligat. Nam dixit Rabbi Meir: si possunt (testes) duo adducere eum ad mortem, quod est gravius quid; quare non possint eum

eum adducere ad sacrificium, quod est minus quid? sed dixerunt illi; quid, si velit dicere, ex proposito feci? (nonne tum liber est?)

Mischna II.

Si quis comederit adipem, alterumque adipem, ut ipsum lateat: non erit reus, nisi unius sacrificii pro peccato. Sin comederit adipem, & sanguinem, & reliquias, & abominabile quid, ut ipsum lateat res: reus fit pro singulis. Hoc gravius est in speciebus multis; quam in specie una. Contrà gravius quid est in specie una, quam in speciebus multis: nimirum si comederit instar dimidii oliuæ, ac redierit, tursusque comederit instar dimidii oliuæ in specie una: reus est. Si verò de duabus speciebus: liber est.

Mischna III.

Quantum moræ interponet, qui istas (duas dimidias olivas) comedit? Tantas, ac si comederet eas tostas (h. e. unam statim post alteram.) Verba sunt Rabbi Meir. Verùm sapientes dicunt; donec à principio usque ad finem tantum fecerit moræ, quantum comestio dimidii cibi miscentis requirit. Si quis comederit cibos immundos, aut biberit potus immundos, (aut) biberit vini quartale, ingressus fuerit in sanctuarium, moratusque, instar comestionis dimidii (cibi miscentis:) tum R. Elieser dicit; si per intervalla fecerit, aut miscuerit cum eo aquam, quantulumcunque etiam sit, liber est.

Mischna IV.

Est, qui comedit comestionem unam; & tamen reus fit per eam, (ad afferendum) quatuor sacrificia pro peccato, & oblationem unam pro reatu. Nimirum, immundus si comedit adipem, qui residuus fuit de sanctis, & quidem in expiationum die. Rabbi Meir quidem dicit; si fuerit Sabbathum, & exportaverit in ore suo; reus & est. Dixerunt verò ei; non est reatus hic ejusdem nominis (seu generis.)

Mischna V.

Est, qui congregatur congressu uno: & tamen reus fit per eum sex sacrificiorum pro peccato. Nimirum, si quis congregatur cum filia sua, reus est propter eam nomine filie suæ, sororis suæ, uxoris

fratris sui, uxoris patrum, uxoris viri atque menstruatae mulieris. At si quis congreddtur cum nepte ex filia sua, reus fit propter illam nomine neptis ex filia sua, & nurus, & sororis uxoris suae, & uxoris fratris sui, & uxoris patrum, & uxoris viri, & menstruatae. Rabbi Josef dicit; si transgressus fuerit proavus, & duxerit eam, reus fit etiam propter illam nomine uxoris patris. Sic: si quis congreddtur cum filia uxoris suae, aut cum filia filiae uxoris suae.

Mischna VI.

Si quis congreddtur cum socru sua, reus fit super illa nomine socrus suae, & nurus suae, & sororis uxoris suae, & uxoris fratris sui, & uxoris patrum, & uxoris viri, & menstruatae. Sic si quis rem habet cum matre socrus suae, aut cum matre soceri sui. Rabbi Juchanan ben-Nuri inquit; Si quis congreddtur cum socru sua, reus est super ea nomine socrus suae, & matris socrus suae, & matris soceri sui. Dixerunt ei; tres istae unum nomen (seu titulum) habent.

Mischna VII.

Dixit Rabbi Akiba; interrogavi Rabbanem Gamalilem, ac Rabbi Jehoscheam in foro carnario Emmauntis, quo ierant, ut emerent bestiam ad convivium filii Rabban Gamalielis; Si quis congreddtur cum sorore sua, aut cum sorore patris sui, aut cum sorore matris suae in una ignorantia, quot reatus contrahit? num unum tantum propter omnes, aut singulos propter unamquamque. Et responderunt mihi, non audivimus (de hoc quicquam;) sed hoc audivimus, quod, si quis congreddtur cum quinque uxoribus suis menstruatis in una ignorantia, reus fit propter singulas. Et existimamus, quod verba ista à minori ad majus argumentum praebent.

Mischna VIII.

Præterea quaesivit ex iis Rabbi Akiba; membrum pendulum in bestia cujusmodi est? Responderunt ei; nunquam id audivimus, hoc tamen audivimus, quod cui membrum pendulum (seu languidum,) in homine sit mundum. Nam sic percussit ulcere in Hierosolyma fecerunt. Nimirum, abiit (quis eorum) in vespera Paschatis ad Medicum, qui abscidit illud, donec reliquit in eo instar capilli, & infixit illud

illud spinâ, ut ille à se avelleret. Sicque ille fecit Pascha suum, & Medicus fecit Pascha suum. Et existimamus, quod res valeat à minori ad majus.

Mischna IX.

Porro quæsit ex illis Rabbi Akiba. Si quis mactat quinque sacrificia foris in ignorantia una, quot reatus contrahit? Unumne per omnia; an singulos per unaquæque? Responsum dedere ei; nunquam audivimus. Rabbi Jehoschea tamen dixit; audivi de eo, qui comedit de sacrificio uno, ex quinque patinis in ignorantia una, quod reus sit propter unamquamque, nomine prævaricationis. Et existimo, quod ratiocinatio valeat à minori ad majus. Dixit Rabbi Schimeon, non sic interrogavit eos Rabbi Akiba; sed (interrogavit eos) de comedente reliquias de quinque sacrificiis in ignorantia unâ, num reus sit semel propter omnia; an semel propter singula? Responderunt ei; non audivimus. Dixit tamen Rabbi Jehoschea; ego audivi de comedente de sacrificio uno ex quinque patinis in ignorantia unâ, quod sit reus ob singulas, nomine prævaricationis. Et existimo, quod valeat argumentatio à minori ad majus. Dixit Rabbi Akiba; si est constitutio, accipiemus; sed si res consequentiæ, habeo responsum. Dixit ei; responde ergo. Respondit ei, non, si dixeris de prævaricatione, in qua fecit cibantem æqualem comedenti, & eum, qui dat fruendum, ei, qui fruatur, quod conjungat prævaricationem in tempus longum, idem dices de residuo, in quo non unum de omnibus istis invenitur.

Mischna X.

Dixit Rabbi Akiba; interrogavi Rabbi Elieserem, si quis facit opera multa ejusdem speciei operis in Sabbathis multis, in ignorantia una, quot reatus contrahit? unumne propter omnia, an singulos propter quælibet? Respondit mihi; singulos propter singula, (argumentatione) à minori ad majus. Nam quid? si mulier menstruata, in qua non multæ egressiones, aut peccata multa, rea tamen est propter singula: nonne juris erit, quod ad Sabbathum, in quo egressiones multæ, atque peccata multa, ut reus (homo) fiat propter singula. Dixi ei; non, si quid dixeris de menstruata, in

qua deprehenduntur duæ admonitiones; nam ipse (vir cum illa congregiendi) admonitus de menstruata; & menstruata admonita est de ipso, dices idem de Sabbatho, in quo non nisi admonitio una. Dixit mihi; Ergò hoc, si quis congregitur cum minorennibus, concludet: nam de his non nisi una est admonitio; & tamen reus quis fit pro singulis. Dixi ei, non, si dixeris quid de congregiente cum minorennibus, de quibus etiam si non sint, erunt tamen sequente tempore, dices idem de Sabbatho, de quo nec nunc sunt, nec insequente tempore erunt. Dixit mihi; Ergò hoc saltem, si quis congregitur cum bestia, concludet. Dixi illi; bestia, ut Sabbathum, se habet.

CAP. IV.

Mischna I.

Si fuerit dubium, comederit ne quis adipem, an non comederit: (Item,) si, etiam si comederit, fuerit tamen dubium, fueritne in ipso iusta quantitas, annon: (Item;) si fuerint adeps & pinguedo coram illo, & ederet unum ex illis, sed ignotum, quodnam ex illis fuerit: (Item,) si uxor ejus & soror ejus fuerint cum illo in domo, & commiserit errorem aliquem circa unam ex illis, sed ignotum, circa quam de illis commiserit: (Item,) si fuerit Sabbathum & dies communis, feceritque opus in aliquo (die) istorum, sed ignarit, in quo ex illis fecerit: adfert oblationem pro reatu dubio.

Mischna II.

Quemadmodum, si quis comedit diversos adipem in unâ ignorantia, non reus est nisi sacrificii pro peccato unius: sic propter unam non notificationem illorum, non adfert nisi oblationem pro reatu unam. Sin intervenerit notitia; tum quemadmodum adfert sacrificium pro peccato propter unumquodque: sic etiam adfert oblationem dubiam pro reatu propter unumquodque. (Item) quemadmodum, si quis manducavit adipem, & sanguinem, & residuum, ac abominandum, in unâ ignorantia, reus est super unoquoque: sic, quando nemo notificavit illi ista, adfert oblationem dubiam pro reatu propter singula. Si fuerit adeps & residuum coram ipso, & come-

comederit unum ex illis, nec scitur, quodnam ex illis comederit: aut si fuerit cum illo in domo uxor ejus menstruata, atque soror ejus, (&) commiserit errorem circa unam ex istis, sed non fuerit notum, circa quam ex illis erraverit: aut si fuerit Sabbathum & dies expiatorius, ac fecerit opus inter soles, ignotum autem fuerit, in quo illorum perfecerit: tum Rabbi Elieser reum de sacrificio pro peccato pronuntiat; at Rabbi Jehoschea liberum dicit. Dixit Rabbi Jose, non dissenserunt circa facientem opus inter soles, quin liber sit. Dicere namque possum; partem operis fecit hoc die, & partem postero. Circa quid ergo dissenserunt? (Resp.) circa facientem in medio diei, sed non in aperto, feceritne in Sabbatho, an in die expiationum fecerit? Item circa facientem, cui ignotum, cujus speciei opus fecerit. Hic R. Elieser reum fecit sacrificii pro peccato: At R. Jehoschea absolvit. Dixit R. Jehuda; Absolvit eum R. Jehoschea etiam ab oblatione dubia pro reatu.

Mischna III.

Rabbi Schimeon Schefaræus, atque Rabbi Schimeon dicunt; non dissenserunt super re, quæ est tituli unius, quin reus sit. Super quâ re igitur dissensere? (Resp.) Super re, quæ est duorum titulorum. Nam Rabbi Elieser tum obligat ad sacrificium pro peccato: verum Rabbi Jehoschea absolvit. Dixit Rabbi Jehuda, etiam quando intenderit colligere ficos, sed collegerit uvas; aut uvas, sed collegerit ficos; aut nigras, sed collegerit albas; aut albas, sed collegerit nigras: Rabbi Elieser reum judicat sacrificii pro peccato; sed Rabbi Jehoschea liberum pronuntiat. Dixit Rabbi Jehuda; Miror ego, si absolvit eum Rabbi Jehoschea. Si sic tamen sit; quare dicitur: in quo peccavit? Determinare voluit eum, qui ex intentione rem suscipit.

CAP. V.

Mischna I.

Sive fuerit sanguis mastationis bestię mansuetæ, aut feræ, aut avium, tam mundarum, quàm immundarum; sive fuerit sanguis stillationis, sive sanguis avulsionis, sive sanguis venæsectionis, cum quo

quo egreditur anima, rei fiunt super eo (si comedant:) Sin sanguis splenis, aut sanguis cordis, (aut) sanguis ovarum, (aut) sanguis piscium, (aut) sanguis locustarum, (aut) sanguis expressionis, non rei fiunt super illis. Rabbi Jehuda tamen de sanguine expressionis reatum statuit.

Mischna II.

Rabbi Akiba debitorem constituit, super dubio prævaricationum, oblationis pro reatu dubiæ: Sapientes verò absolvunt. Confitetur tamen Rabbi Akiba, quod non adferat quis prævaricationem suam, donec notam fecerint ei: & quod tunc adferat simul cum eâ oblationem pro reatu certam. Dixit Rabbi Tarphon; ut quid adferret duas oblationes pro reatu? Adfert potius prævaricationem, atque quintam partem, simulque adfert oblationem pro reatu, pro duobus siclis, atque dicit; si certò sum prævaricatus, hæc esto prævaricatio mea, atque hoc oblatio mea pro reatu: sed si dubia res, obolcedant in sacrificium voluntarium, oblatio autem pro reatu sit pro reatu dubio. Nam de qua specie affert pro notificato, de eadem etiam adfert pro non notificato.

Mischna III.

Dixit ei Rabbi Akiba, videntur verba tua bona, quoad prævaricationem parvam. At si obvenerit dubium prævaricationis centum librarum, non decet eum, ut adferat oblationem pro reatu pro duobus siclis. Nec tamen etiam adferre poterit dubium prævaricationis pro centum libris. En! consentit Rabbi Akiba Rabbi Tarphoni in prævaricatione parva. Mulier, quæ adfert sacrificium pro peccato ex ave dubium, si, antequam ungue secta fuerit, notum illi factum fuerit, quod pepererit certò, faciat certam: nam ex quâ specie adfert pro non notificato, ex eadem etiam adfert pro notificato.

Mischna IV.

Frustrorum, quorum unum de profanis, alterum de sanctis, si quis comederit unum, ignotum autem, quodnam ex istis comederit, liber est. R. Akiba quidem obligat ad oblationem pro reatu dubio. Sin comederit alterum etiam, adferat oblationem pro reatu certo.

Si

Si quis comederit primum, veneritque alius, atque comederit alterum: uterque adferat oblationem pro reatu dubio: verba sunt Rabbi Akibæ. Rabbi Schimeon inquit; ambo adferant oblationem pro reatu unam. Cui Rabbi Jose ait; minimè duo adferunt (tantùm) unam oblationem pro reatu.

Mischna V.

Frustrorum, quorum unum de profanis, alterum de adipe, si quis comederit unum; est autem ipsi incognitum, quodnam illorum comederit: adferat oblationem pro reatu dubio. Sin comederit alterum etiam, adferat sacrificium pro peccato. Si comederit quis primum, & venerit alius atque comederit alterum: hic adferat oblationem pro reatu dubio, & iste adferat oblationem pro reatu dubio: hætenus R. Akiba. Rabbi Schimeon dicit; adferant ambo sacrificium unum pro peccato. Cui Rabbi Jose inquit; non adferunt duo sacrificium unum pro peccato.

Mischna VI.

Frustrorum, quorum unum de adipe, alterum de Sanctis, si quis comederit unum, nescit autem, quodnam ex istis comederit: adferat oblationem pro reatu dubio. Sin comederit alterum etiam: adferat sacrificium pro peccato, cum oblatione pro reatu certo. Si unus aliquis comederit primum, accesseritque alius, ac comederit alterum, uterque adferat oblationem pro reatu dubio. R. Schimeon dicit, uterque adferant sacrificium pro peccato, cum oblatione pro reatu. R. Jose inquit; non adferunt duo sacrificium pro peccato, atque oblationem pro reatu.

Mischna VII.

Frustrorum, quorum unum de adipe (profano,) & alterum de adipe sancto, si quis comederit aliquod; verùm, quodnam illorum comederit, ignorat: adferat sacrificium pro peccato. Rabbi Akiba dicit; adferat oblationem pro reatu dubio. Sin comederit secundum etiam; adferat duo sacrificia pro peccato, & oblationem pro reatu certo. Si quis comederit primum, atque accesserit alius, comederitque alterum: uterque adferat sacrificium pro peccato. Rabbi Akiba dicit; hic adferat oblationem pro reatu dubio, & iste adferat oblationem

m

tionem m

tionem pro reatu dubio. Rabbi Schimeon inquit; hic (adferat) sacrificium pro peccato, & iste (adferat) sacrificium pro peccato, amboque (simul) adferant unam oblationem pro reatu. Rabbi Jose ait; non adferunt duo oblationem unam pro reatu.

Mischna VIII.

Frustrorum, quorum unum de adipe (profano,) ac alterum de adipe (sancto) relicto, si quis unum manducarit; at ignotum ei, quodnam de his manducarit; adferat sacrificium pro peccato, ac oblationem pro reatu dubio. Sin comederit alterum etiam: adferat tria sacrificia pro peccato. Si quis comederit primum, & accedens alius comederit alterum: hic adferat sacrificium pro peccato, cum oblatione pro reatu dubio, isteque adferat sacrificium pro peccato cum oblatione pro reatu dubio. R. Schimeon ait; (adferat) sacrificium pro peccato, & iste sacrificium pro peccato; & (insuper) ambo (simul) adferant sacrificium unum (commune) pro peccato. Rabbi Jose inquit; nullum sacrificium pro peccato, quod affertur propter peccatum, adferre possunt duo (tanquam commune.)

CAP. VI.

Mischna I.

Si quis attulerit oblationem pro reatu dubio, sed (mox) notum factum fuerit ei, quod non peccarit: tum, si nondum maectatum est, egrediatur ac pascat in grege: hæc Rabbi Meir. Sed sapientes dicunt; pascat, donec contaminatum fuerit: tunc vendatur, & cedat pretium ejus in munus spontaneum. Rabbi Elieser inquit; offeratur: nam si non offeratur pro peccato hoc; offeretur pro peccato alio. Si verò postquam maectatum, demum notum ei factum fuerit; sanguis de eo effundatur, & caro exeat in locum combustionis: Sin jam sparsus sanguis; comedatur caro. Rabbi Jose ait; licet etiam sanguis sit adhuc in poculo, (tamen) spargatur, caroque manducetur.

Mischna II.

Verum oblatio pro reatu certo non ita se habet. Sed si nondum maectatum est, egreditur, & pascit in grege: Si verò jam est maectatum,

ctatum, tum sepeliatur: si sparsus est sanguis, caro egreditur in locum combustionis. Cum bove lapidando etiam non ita se res habet. Nam si nondum est lapidatus, exit, atque pascit in armento: Si verò est lapidatus, licet eum in usum convertere. Cum vitulâ decollandâ etiam aliter sese habet. Si enim nondum est decollata, egredietur, & pascat in grege: Si verò decollata, sepeliatur in loco suo: nam cum super dubio venerit ab initio, esto expiatio dubia, & abeat sibi.

Mischna III.

Rabbi Eliezer dicit; potest quis offerre spontaneam oblationem pro reatu dubio, quolibet die, & qualibet hora, qua vult: & vocatur oblatio pro reatu sanctorum (hominum.) Referunt de Baba ben-Buti, quod spontaneam obtulerit oblationem pro reatu dubio, quocunque die, excepto die expiationum. Postero die quodam dixit: Per habitaculum hoc, si permisissent mihi, etiam (isto die) obtulissem. Sed dixerunt ei; Expecta, donec dubium rursus inciderit. Sapientes porò dicunt; non adferunt oblationem pro reatu dubio, nisi propter id, quod si ex malitia fuerit à quopiam factum, excisionis, sin ex errore, sacrificii pro peccato reum facit.

Mischna IV.

Rei sacrificiorum pro peccato, & oblationum pro reatu certo, super quos præterierit dies expiationum, obligantur ad adferendum die post expiationes altero: rei verò oblationum pro reatibus dubiis, liberi sunt. Si cui inciderit dubium transgressionis in die expiationum, etiam si cum crepusculo, liber est: quia totus dies expiat.

Mischna V.

Mulier si (adferendum habet) sacrificium pro peccato ex ave dubium, præterierit verò super ea dies expiationum: obligatur, ut adferat post diem expiationum; propterea, quia legitimam eam reddidit, ad comedendum de sacrificiis. Si sacrificium pro peccato ex ave adfertur propter dubium; tum si sectum jam ungue fuerit, notumque ei factum, sepeliatur.

Mischna VI.

Si quis separaverit duos siclos in oblationem pro reatu, & emerit pro illis duos hircos in oblationem pro reatu: tum si fuerit unus ex illis aded bonus, ut duos siclos æquet, afferatur in sacrificium ejus pro reatu; alter verò pascatur, donec contaminatus fuerit, tumque vendatur, atque cedat pretium ejus in spontaneum munus. Si enim emerit pro illis duos hircos in profanos usus, fueritque unus aded bonus, ut valeat duos siclos, alter verò, ut decem susos: tum is, qui duos siclos æquat, adferatur in sacrificium ejus pro reatu, & alter pro prævaricatione ejus. Sin unum in oblationem pro reatu, & alterum in usus profanos: tum si is, qui emtus est in oblationem pro reatu, valuerit duos siclos, adferatur in oblationem ejus pro reatu, ac alter pro prævaricatione ejus, sed adferat cum illo siclum, ejusque partem quintam.

Mischna VII.

Si quis separaverit sacrificium pro peccato suo, sed mox fuerit mortuus, non adferat illud filius ejus pro eo. Neque transferat illud ab uno peccato offerendo pro peccato alio: aded ut, etiam si pro adipe, quem comedit hesternæ die, separavit, non afferat illud pro adipe, quem comedit hoc die. Dicitur namque est; (Levit. IV, 28.) sacrificium suum pro peccato suo: sit nimirum sit oblatio ejus titulo peccati ejus (certi.)

Mischna VIII.

Adferunt ex sanctificato agnæ, capram: ex sanctificato capræ, agnam: ex sanctificato agnæ & capræ, turtures, & columbinos pullos: ex sanctificato turturum, & pullorum columbinorum, decimam partem Ephæ. Quomodò? Si quis separaverit quid in agnam, aut in capram, sed factus fuerit pauper, adferat avem; si adhuc factus fuerit pauperior, adferat decimam partem Ephæ. Item, si separaverit quid in decimam partem Ephæ, sed ditior factus fuerit, adferat avem; si adhuc ditior fuerit factus, adferat agnam, aut capram. Sin separaverit agnam aut capram, sed fuerit polluta, si placet, adferat ex pecuniâ earum avem: Sin avem separaverit atq; polluta fuerit, non adferat ex pecunia ejus decimam partem Ephæ; quia non cadit in avem redemptionis.

Mischna

Mischna IX. & Ultima.

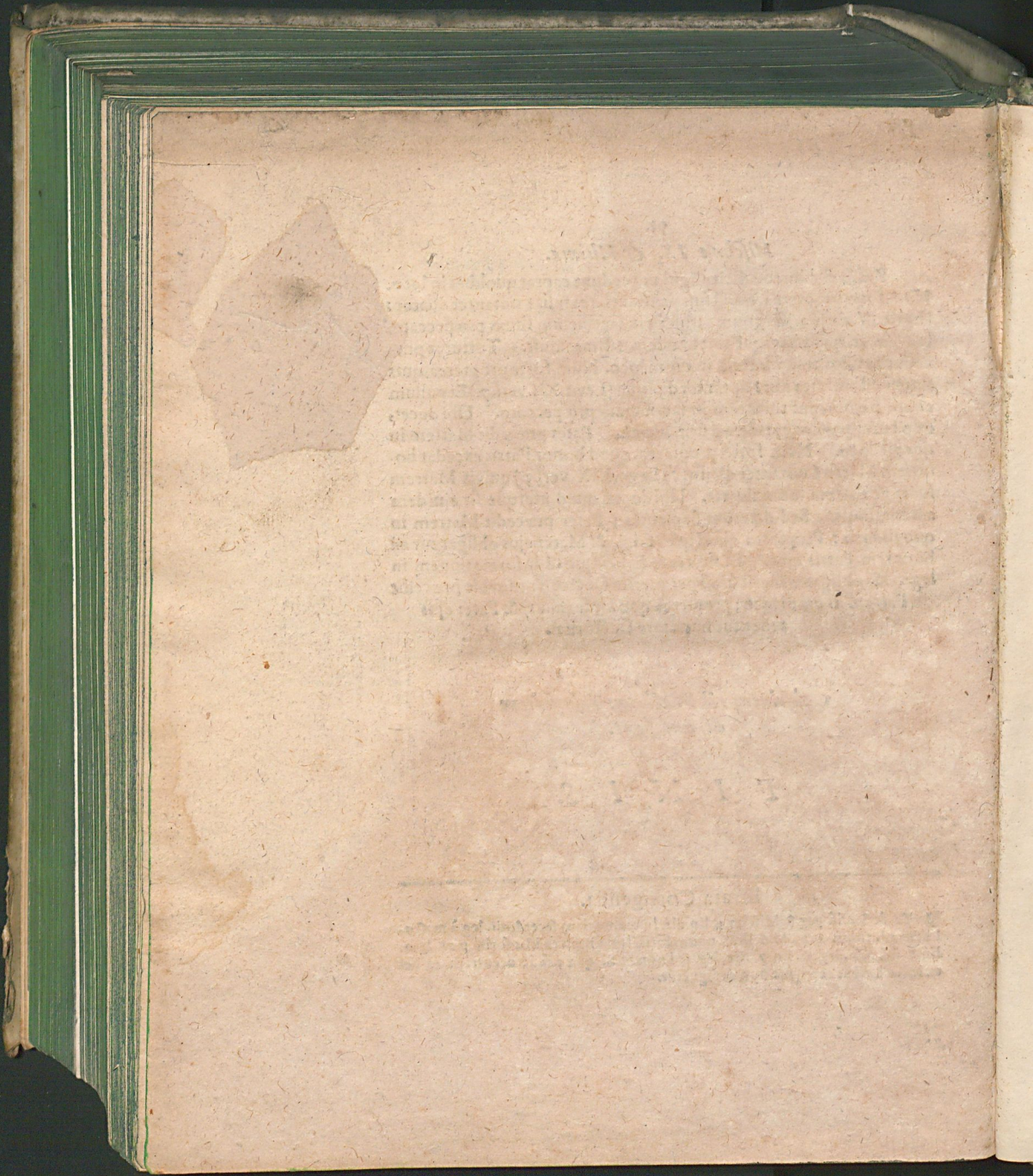
Rabbi Schimeon dicit; agni præcedunt capras quolibet in loco. Num forte propterea, quod sint præstantiores ipsis? notanter dicitur: (Levit. IV. vers. 32.) si agnum attulerit in sacrificium suum pro peccato. Ubi docet, quod utraque sint ejusdem æstimationis. Turtures præcedunt pullos columbarum in omni loco. Num forte propterea, quia sint præstantiores illis? notanter dicitur: (Levit. XII. vers. 7.) Et pullum columbarum, aut turturem in sacrificium pro peccato. Ubi docet, quod utraque sint ejusdem æstimationis. Pater præcedit Matrem in quovis loco. Num forte propterea, quod honor Patris excedat honorem Matris? notanter dicitur: (Levit. XIX. vers. 3.) quivis Matrem suam ac Patrem suum timete. Ubi docet, quod uterque sit ejusdem æstimationis. Sed dixerunt Sapientes; Pater præcedit Matrem in quovis loco: Propterea quod ipse (filius) & Mater ejus obligantur ad honorem Patris ejus. Et sic res se habet quoad informationem in lege. Si obligatus fuerit filius per merita Doctoris: tum hic præcedit Patrem in omni loco; propterea quod ipse (filius) & Pater ejus tenentur honorare Doctorem.

*Absolutus est Tractatus Talmudicus
de Excisione.*

F I N I S.

Errata Corrigenda.

In Tr. de Sacrif. pag. 8. Mischn. 3. lin. ult. In memoriam sacerdotii, leg. à masculis sacerdotibus. p. 23. M. 6. lin. 1. unum foris, leg. unum ex illis foris. p. 28. M. 9. lin. 6. sed non, leg. & lin. 7. nec, leg. sed non. Si quæ adhuc occurrant, ea benevolus Lector corrigere non dedignetur.

85.

Be 2282. 8°

ULB Halle 3
004 075 897

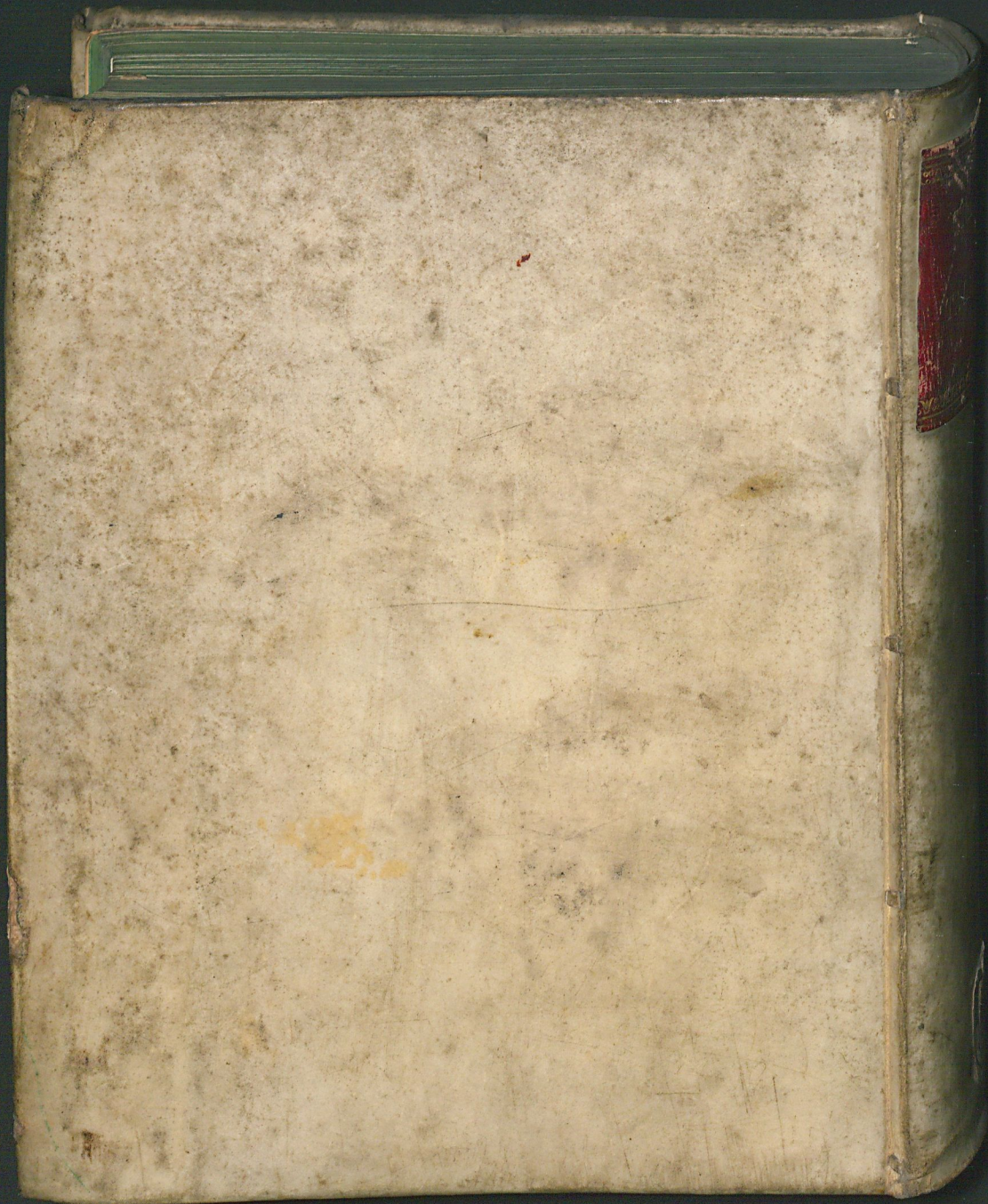

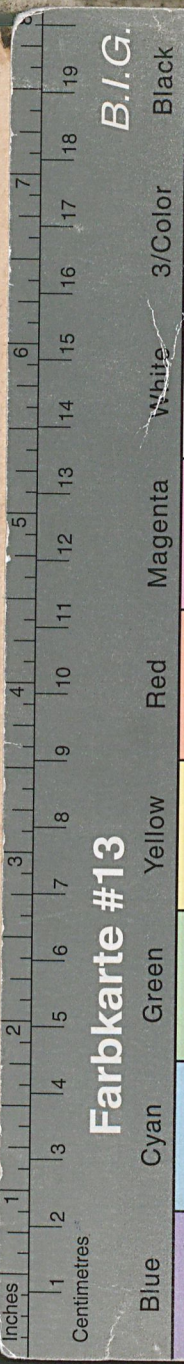
f.

Sb.

10/17

B.I.G.

Farbkarte #13

Black, 3/Color, White, Magenta, Red, Yellow, Green, Cyan, Blue

an 6 9.

VVM
VDI
VM

IFICIIS.
DICTIONIBUS.
S.
RÆIS.
MENTIS.
SIONIBUS.

Æ,
DONATÆ,

LMANNO,
TENSIS.

RATI,
IANIS.
XIII.

